

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

«ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΤΟΥ ΔΕΔΟΜΕΝΑ»

Διπλωματική Εργασία

Του

Νικολάου Γ. Μπαντόια

Δικηγόρος-Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής

Θεσσαλονίκη, Φεβρουάριος 2024

Copyright © [Νικόλαος Μπαντόιας 2024] Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved. Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν

μήνυμα. Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν την συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης .

**ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΕΛΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΤΟΥ ΔΕΛΟΜΕΝΑ**

Νικόλαος Γ. Μπαντόιας

Πτυχίο Νομικής Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης 2005

Διπλωματική Εργασία

Υποβαλλόμενη για την μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων του

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Βιργινία Τζώρτζη

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή την

Βιργινία Τζώρτζη

Ευγενία Αλεξανδροπούλου

Μαρία Μυλώση

.....

.....

.....

Νικόλαος Γ. Μπαντόιας

Περίληψη

Σε μια εποχή όπου η τεχνολογία διαρκώς εξελίσσεται και όπου η χρήση της είναι πλέον εφικτή από όλους καθώς δείγμα της εξέλιξης της είναι και η απλοποίηση της, τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών δεν σταματάνε ποτέ να συλλέγονται, να επεξεργάζονται, να χρησιμοποιούνται και να διανέμονται. Τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών διακινούνται διαρκώς μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου, των τραπεζικών συναλλαγών και επικοινωνιών ή και μέσω των εφαρμογών κοινωνικής δικτύωσης. Ο χρήστης «παρέχει» τα προσωπικά του δεδομένα με σκοπό την χρήση μιας εφαρμογής ή την απόλαυση νέων τεχνολογιών οι οποίες διευκολύνουν την ζωή του, βελτιώνοντας το επίπεδο της. Οι χρήστες οφείλουν να γνωρίζουν ποια είναι τα δικαιώματά τους, έτσι ώστε να είναι σε θέση να αποφασίζουν ελεύθερα τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιούνται τα δικά τους προσωπικά δεδομένα με σκοπό να αποφεύγονται οποιεσδήποτε καταχρήσεις. Για το λόγο αυτό έχουν στην φαρέτρα τους ορισμένα δικαιώματα που μπορούν να ασκήσουν σε αυτούς οι οποίοι χρησιμοποιούν τα δεδομένα τους και τα οποία έχουν θεσμοθετηθεί τόσο από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και από το εθνικό μας δίκαιο. Ένα από αυτά τα δικαιώματα είναι και το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα προσωπικά του δεδομένα μέσω του οποίου αν όντως κάποιος οργανισμός ή εταιρεία διαθέτει προσωπικά δεδομένα που αφορούν τον χρήστη, οφείλει σε εύλογο χρονικό διάστημα να του παράσχει ένα αντίγραφο στο οποίο να αναφέρει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διατηρεί και επιπλέον πληροφορίες όπως τον λόγο επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, τις κατηγορίες των προσωπικών δεδομένων που χρησιμοποιούνται, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες των αποδεκτών που αυτά κοινολογήθηκαν και εάν είναι δυνατόν το χρονικό διάστημα για το οποίο θα αποθηκευτούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

At a time where technology is constantly evolving and its use is now possible for everyone, we witness a situation where its continuous evolution triggers unconsciously its simplification, since users' personal data never stop being collected, processed, used and distributed. Users' personal data are constantly transferred for e-commerce, banking and communications purposes or even through social networking applications. Users provide their personal data in order to use well advanced mobile applications or as an appropriate mean enabling them to have access onto new technologies, aiming at reshaping their routine while improving their way of living. Nevertheless, it is imperative that users must be aware of their full entitlements in regard to their own personal data to freely decide how to use them, in order to avoid any potential abuses. For such reason, users are entitled to invoke their rights as derived from European and National authorities to those who use their data in order to ensure that their rights are respected and protected adequately. One of these rights is the subject's entitlement to have access to his / her personal data, by virtue of which, an organization or company which potentially possesses his/her personal data is required to provide him/her, in a reasonable time, with a copy detailing the sensitive personnel data or any additional information such as the processing of these data, the categories of personal data used, the recipients or the categories of the recipients they have been disclosed to and, if possible, the period for which the personal data will be stored.

Λέξεις κλειδιά « Προσωπικά δεδομένα », «Υποκείμενο των δεδομένων» , «GDPR » , «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» , «δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα» , «υπεύθυνος επεξεργασίας» , «συγκατάθεση», «ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα», «δικαίωμα εναντίωσης» , «δικαίωμα διαγραφής» , «δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας» , «τράπεζες» , «μέσα κοινωνικής δικτύωσης» , «εταιρείες διαχείρισης από δάνεια και πιστώσεις» , «πάροχοι ενέργειας» , «προσφυγή» , «καταγγελία» , «περιορισμοί δικαιώματος» , «χρηματική ικανοποίηση » , «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» , «εθνικό δίκαιο», «ενωσιακό δίκαιο»

Αφιερωμένη στους γονείς μου,

Θερά ευχαριστήρια στον αγαπημένο μου αδερφό Χρήστο και στις αγαπημένες μου Μυρτώ και Εύη.

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1. ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	11
1.1. Σύντομοι ορισμοί.....	11
1.2. Η συνταγματική κατοχύρωση των προσωπικών δεδομένων και οι προϋποθέσεις προστασίας μέσω του Κανονισμού	13
1.3. Ειδικότερα: Τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα	17
1.4. Ειδικότερα στον τομέα της Δικαιοσύνης	21
1.5. Η συγκατάθεση ως αναγκαίος όρος στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.....	25
1.6. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.....	28
2. ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	31
2.1. Γενικά.....	31
2.2. Δικαίωμα ενημέρωσης και διαφάνειας (άρθρα 12-14 ΓΚΠΔ)	32
2.3. Δικαίωμα διόρθωσης (άρθρο 16 ΓΚΠΔ).....	37
2.4. Δικαίωμα διαγραφής («δικαίωμα στη λήθη») (άρθρο 17 ΓΚΠΔ)	38
2.6. Δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων (άρθρο 20 ΓΚΠΔ)	43
2.7. Δικαίωμα εναντίωσης (άρθρο 21 ΓΚΠΔ).....	44
2.8. Δικαίωμα στη μη αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ (άρθρο 22 ΓΚΠΔ)	45
3. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ.....	46
3.1. Γενικά.....	46
3.2. Ειδικά: το περιεχόμενο του άρθρου 15 ΓΚΠΔ	53
3.3. Τρόπος άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα.....	61
3.3.1 Το παράδειγμα του Facebook του Instagram και του Tik Tok	64
3.3.2 Το παράδειγμα της Google.....	66
3.3.3. Το παράδειγμα των Τραπεζών	67
3.3.4. Το παράδειγμα των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις.....	72
3.3.5. Το παράδειγμα των εταιρειών Internet , κινητής – σταθερής τηλεφωνίας και συνδρομητικής τηλεόρασης	76

3.3.6. Το παράδειγμα της εταιρείας Skrutz.	78
3.3.7. Το παράδειγμα του ειδησεογραφικού site protothema.gr	79
3.3.8. Το παράδειγμα των παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας.....	80
3.3.9 Το παράδειγμα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.....	82
3.4. Περιορισμοί στο δικαίωμα πρόσβασης.....	82
4. ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ	89
4.1. Καταγγελία στην εποπτεύουσα αρχή.....	89
4.2. Δικαίωμα προσφυγής.....	93
4.3. Αξίωση αποζημίωσης	96
ΕΠΙΛΟΓΟΣ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ	99
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	101
Βιβλία - Μονογραφές	101
Ιστότοποι (τελευταία επίσκεψη 13/02/2024).....	102

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα προσωπικά δεδομένα ή «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»¹ είναι πληροφορίες που αφορούν σε ένα τακτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο, εν ζωή φυσικό πρόσωπο. Διαφορετικές πληροφορίες οι οποίες, εάν συγκεντρωθούν όλες μαζί, μπορούν να οδηγήσουν στην ταυτοποίηση ενός συγκεκριμένου ατόμου, αποτελούν επίσης δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα².

Από τα τέλη της δεκαετίας του '60 έως τη δεκαετία του '80, πολλές Ευρωπαϊκές χώρες αποφάσισαν να θεσπίσουν νομοθετικά πλαίσια με στόχο τον έλεγχο της χρήσης των προσωπικών πληροφοριών από κυβερνητικούς οργανισμούς και μεγάλες εταιρείες (ενδεικτικά: η Σύσταση 509 «για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τις Σύγχρονες και Επιστημονικές Τεχνολογικές Εξελίξεις», η «Συνθήκη για την Προστασία των ατόμων», η οποία υπογράφηκε ως «Σύμβαση 108» του Συμβουλίου της Ευρώπης, η Οδηγία 95/46/ΕΚ, και η κατακλείδα: ο Γενικός Κανονισμός της ΕΕ

¹ Άρθρο 4 περ.1 ΓΚΠΔ και ΑιτΣκ 26 επ.

² Το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμάτιο αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου (https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personaldata_el).

για την Προστασία Δεδομένων-ΓΚΠΔ , ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Απριλίου 2016 και δημοσιεύτηκε, στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, στις 4 Μαΐου 2016). Στην Ελλάδα σημειώνονται: ο Ν.2472/1997 ("Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα"), που ενσωμάτωσε την 95/46/ΕΚ Οδηγία του Ε.Κ. και του Συμβουλίου της Ε.Ε., ενώ αρκετά καθυστερημένα, σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, δημοσιεύτηκε και ο τελευταίος Νόμος 4624/2019.

Η αστραπιαία ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει αυξήσει τους κινδύνους στην ιδιωτική μας ζωή : από μια απλή παραγγελία ενός ενδύματος από το διαδίκτυο μέχρι και την υποβολή της φορολογικής μας δήλωσης, μπορεί να γίνει ευκόλως κατανοητό το μέγεθος των προσωπικών δεδομένων, τα οποία καθημερινώς υπόκεινται σε επεξεργασία, αλλά και η συχνότητα επεξεργασίας τους. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, δημιουργήθηκε η ανάγκη προστασίας του ατόμου από την ανεξέλεγκτη επεξεργασία πληροφοριών που το αφορούν.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι κάθε είδους επιχειρήσεις έχουν στην διάθεσή τους μια μεγάλη βάση δεδομένων , εξαιτίας της «επαφής» που έχουν με το καταναλωτικό κοινό - το οποίο τους παρέχει με την συναίνεση του τα προσωπικά του δεδομένα- και η οποία τους επιτρέπει να στοχεύουν και να καλύπτουν αποτελεσματικά και με πληρότητα τις ανάγκες των καταναλωτών τους .

Η «επαφή» αυτή έχει γίνει εντονότερη εξαιτίας της ραγδαίας ανάπτυξης της τεχνολογίας αλλά και της πανδημίας του κορονοϊού το 2019 και η οποία ώθησε την κοινωνία σε μια μαζικότερη και εντονότερη χρήση της τεχνολογίας σε ένα μεγάλο φάσμα , από αυτό της αγοράς καταναλωτικών αγαθών, από αυτόν των ηλεκτρονικών συναλλαγών μεταξύ τραπεζών και ιδιωτών μέχρι και τον τομέα της εργασίας μέσω πλατφόρμων τηλεδιάσκεψης , καθώς για μεγάλα χρονικά διαστήματα ήταν και ο μοναδικός πρόσφορος τρόπος – λόγω της απαγόρευσης των μετακινήσεων. Η πανδημία δε , «ανάγκασε» πολλές επιχειρήσεις να δημιουργήσουν ηλεκτρονικά καταστήματα , καθώς αυτός ήταν και ο μοναδικός τρόπος που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι χρήστες να παρέχουν με την συναίνεση τους προσωπικά τους δεδομένα προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες π.χ. αγοράς ενός αγαθού , όπως το ονοματεπώνυμο τους , η ηλικία τους , η διεύθυνση του και η διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας τους.

Επεξεργάζοντας, λοιπόν, οι εταιρείες και οι οργανισμοί, τις πληροφορίες που αποκτήθηκαν από τα δεδομένα αυτά, εξατομικεύουν σε μεγάλο βαθμό τις προτιμήσεις αλλά και τις ανάγκες των χρηστών³. Εξασφαλίζεται, με αυτόν τον τρόπο, ότι οι διαφημίσεις που θα λαμβάνουν οι χρήστες θα είναι στοχευμένες στα θέλω και στις προτιμήσεις των χρηστών – καταναλωτών με αποτέλεσμα την αύξηση του κέρδους των εταιρειών αυτών.

Σε αυτή την χαρακτηριζόμενη «Κοινωνία της Πληροφορικής», όπου το άτομο παραχωρεί μέρος της ιδιωτικότητάς του ως αντάλλαγμα για την ανάπτυξη των τεχνολογικών καινοτομιών και εξελίξεων και την απόλαυση όλων αυτών των νέων εφαρμογών απαραίτητη κρίνεται η θέσπιση και εφαρμογή ειδικών διατάξεων, προσαρμοσμένων στην προστασία της ευαίσθητης αυτής πτυχής της προσωπικότητας του ατόμου⁴.

Οι νόμοι περί απορρήτου δεδομένων έχουν θεσπιστεί παγκοσμίως με σκοπό να παρέχουν στους χρήστες μεγαλύτερο αίσθημα ασφάλειας και διαφάνειας σχετικά με τον τρόπο συλλογής, αποθήκευσης, χρήσης, κοινής χρήσης και πώλησης των δεδομένων αυτών⁵. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, οι νόμοι αυτοί να οδηγούν στην ανάδειξη και υπογράμμιση των δικαιωμάτων των χρηστών, όπως να ζητούν την πρόσβαση τους σε αυτά, να αλλάζουν, να αντιγράφουν και να διαγράφουν τα δεδομένα τους, ώστε να ενδυναμώσουν τους χρήστες με μεγαλύτερο βαθμό ελέγχου και διαχείρισης των δεδομένων τους, μετά τη συλλογή τους.

Περίοπτη θέση μεταξύ των δικαιωμάτων καταλαμβάνει **το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα**, που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας μελέτης, το οποίο επιτρέπει στους χρήστες να λαμβάνουν γνώση του όγκου δεδομένων που έχει συλλέξει ένας συγκεκριμένος ιστότοπος,

---

³ Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων συνιστά κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή τους, <https://dataprotectionservices.gr>.

⁴ Ε. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», Νομική Βιβλιοθήκη, 2016, 28-29 και εκεί παραπομπή σε Murakami Y. “Privacy Issues in the ubiquitous information society and law in Japan”, Proceedings of the IEEE International Conference on Systems, Man & Cybernetics: the Hague, Netherlands, 10-13, October 2004, 5469, ITU News, “From Telegraphy to ubiquity”, No 04, May 2005 και σε Τάσση Σ. «Η ιδιωτικότητα ως αντάλλαγμα για την ανάπτυξη τεχνολογικών καινοτομιών», ΔΙΜΕΕ 2014, 179 και σε Λ. Κοτσαλή, Προσωπικά Δεδομένα (Ανάλυση- Σχόλια – Εφαρμογή), Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2016, 353 επ.

⁵ <https://securiti.ai/right-of-access-to-personal-data>.

ένας οργανισμός, μια επιχείρηση κτλ. Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα του, ρυθμίζεται με το άρθρο 15 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων ενώ στο εθνικό μας δίκαιο το συναντάμε στο άρθρο 33 του νόμου 4624/2019. Αντικείμενο του δικαιώματος πρόσβασης είναι και η πληροφόρησή του υποκειμένου για το εάν ο οργανισμός, στον χορηγήθηκαν τα προσωπικά του δεδομένα, τα έχει μοιραστεί και με άλλους οργανισμούς και εάν ναι, ποιοι είναι αυτοί και για ποιους – θεμιτούς ή όχι σκοπούς⁶. Κατά κάποιο τρόπο, με το δικαίωμα πρόσβαση στα δεδομένα εκκινεί και η πορεία προς τον μεγαλύτερο έλεγχο των χρηστών στα δεδομένα τους, μετά τη συλλογή τους.

Ο γενικός στόχος του δικαιώματος πρόσβασης είναι να παρέχει στα άτομα επαρκείς, διαφανείς και εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων, ώστε να μπορούν να γνωρίζουν και να επαληθεύουν τη νομιμότητα της επεξεργασίας και την ακρίβεια των επεξεργασμένων αυτών δεδομένων.⁷

Ο Γενικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων –εφεξής ΓΚΠΔ), ο οποίος αντικατέστησε την Οδηγία 95/56 ΕΚ είναι σε εφαρμογή από τις 25 Μαΐου 2018. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1 και 3 του ΓΚΠΔ, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας **α)** επιβεβαίωση για το κατά πόσον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία καθώς και **β)** αντίγραφο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία και ειδικότερα να γνωρίζει τις εξής πληροφορίες: τους σκοπούς της επεξεργασίας, τις κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τους τυχόν αποδέκτες ή κατηγορίες αποδεκτών, το χρονικό διάστημα τήρησής τους, την ύπαρξη δικαιώματος υποβολής αιτήματος στον υπεύθυνο επεξεργασίας για διόρθωση ή διαγραφή δεδομένων, περιορισμό επεξεργασίας ή δικαίωμα εναντίωσης στην εν λόγω επεξεργασία, το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή, την πηγή των δεδομένων, και την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τις πληροφορίες χωρίς καθυστέρηση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά δύο ακόμη μήνες,

---

⁶ Βλ. Άρθρο της Μαρίας – Αλεξάνδρας Παπουτσή, Το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά σας δεδομένα, στο <https://legal.ellak.gr/2019/12/13/to-dikeoma-prosvasis-sta-prosopika-dedomena-sas>.

⁷ Guidelines 01/2022 on data subject rights - Right of access', 28 March 2023 (Version 2.0)

εφόσον απαιτείται, λαμβανομένων υπόψη της πολυπλοκότητας του αιτήματος και του αριθμού των αιτημάτων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων για την εν λόγω παράταση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος, καθώς και για τους λόγους της καθυστέρησης (άρθρο 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ). Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν ενεργήσει επί του αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων, ενημερώνει εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος το υποκείμενο των δεδομένων για τους λόγους για τους οποίους δεν ενήργησε και για τη δυνατότητα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή και άσκησης δικαστικής προσφυγής (άρθρο 12 παρ. 4 του ΓΚΠΔ)⁸

Στο πρώτο μέρος της παρούσας διπλωματικής εργασίας θα δοθούν κάποιοι βασικοί ορισμοί, κρίσιμοι για την κατανόηση του πλαισίου των προσωπικών δεδομένων, καθώς και οι ιδιαίτερες εγγυήσεις με τις οποίες ο Κανονισμός περιβάλλει το καθεστώς των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Επίσης, θα γίνει αναφορά στο νομικό πλαίσιο και τις αρμοδιότητες της Ανεξάρτητης Αρχής Προστασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και στον ενεργό ρόλο της στην προάσπιση των προσωπικών δεδομένων

Στο επόμενο μέρος παρατίθενται τα δικαιώματα που έχει στην φαρέτρα του το υποκείμενο των δικαιωμάτων σχετικά με την επεξεργασία, συλλογή, αποθήκευση και αξιοποίηση των δεδομένων του, ενώ στο τρίτο και κυρίως μέρος αναλύεται το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου, το οποίο και αποτελεί αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας, ο τρόπος άσκησής του, μέσα από παραδείγματα και αποφάσεις, αλλά και οι περιορισμοί που τίθενται από τον νόμο στην απόλαυση του δικαιώματος αυτού. Δίνονται δε μερικά παραδείγματα με τα οποία γίνονται κατανοητά πώς μπορεί το υποκείμενο των δεδομένων να ασκήσει το δικαίωμα του αυτό σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μηχανές αναζήτησης, τράπεζες αλλά και εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις. Ο αναγνώστης θα μπορεί να ενημερωθεί τόσο για το νομικό υπόβαθρο που υπάρχει σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης, ενώ ταυτόχρονα θα παρατίθενται δικαστικές αποφάσεις ή Αποφάσεις της Αρχής Προστασίας δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για μεγαλύτερη κατανόηση.

---

⁸ Αποφάσεις 15/2019 και 41/2019 Αρχής Προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Στο τελευταίο μέρος αναλύεται η άμυνα του υποκειμένου, όπως η καταγγελία στην εποπτική αρχή και το δικαίωμα προσφυγής, ενώ η εργασία ολοκληρώνεται με την παράθεση συμπερασματικών κρίσεων.

1. ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

1.1. Σύντομοι ορισμοί

Εισαγωγικά, απαραίτητη κρίνεται η διασαφήνιση ορισμένων κρίσιμων όρων που θα βοηθήσουν στην περαιτέρω κατανόηση του πλαισίου των προσωπικών δεδομένων, όπως αυτοί δίδονται μέσα από το άρ. 4 του Γενικού Κανονισμού Προσωπικών Δεδομένων (ή για συντομία ΓΚΠΔ), καθώς θα χρησιμοποιηθούν σε όλο το φάσμα της εργασίας, καθώς και στις αποφάσεις που θα παρατεθούν.

-«**δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή προσωπικά δεδομένα**⁹»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»)¹⁰. Τέτοιες πληροφορίες είναι το όνομα, η διεύθυνση, ο αριθμός δελτίου ταυτότητας/διαβατηρίου, το εισόδημα, ο κωδικός πρωτοκόλλου διαδικτύου (IP), καθώς και δεδομένα που διατηρούν νοσοκομεία ή γιατροί (με αποκλειστικό σκοπό την ταυτοποίηση προσώπου για ιατρικούς λόγους).¹¹

-«**Υπεύθυνος επεξεργασίας**»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα¹².

---

⁹ Ε. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 43, όπου προκρίνεται η χρήση προσωπικά δεδομένα, καθώς ο όρος αυτός υιοθετείται συνταγματικά, είναι δε είναι συντομότερος, έχοντας επικρατήσει στην πράξη.

¹⁰ Το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμματοεικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, κτλ ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου, https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personaldata_el.

¹¹ Ε. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 44, υπ. 45 όπου στα προσωπικά δεδομένα περιλαμβάνονται και τα δεδομένα ήχου και εικόνας, βλ. αιτιολογικές σκέψεις 14-17 Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

¹² Για τον υπεύθυνο επεξεργασίας βλ. Γ.Γιαννόπουλο, «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: οι νέες υποχρεώσεις και η ευθύνη του Υπευθύνου Επεξεργασίας», ΕφημΔΔ 2, 2017,199.

-«**Εκτελών την επεξεργασία**»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό ενός υπευθύνου της επεξεργασίας.

-«**Υποκείμενο Προσωπικών Δεδομένων**»: τα φυσικά πρόσωπα, για τα οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας συλλέγει και επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα

-«**Αποδέκτης**»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας, στα οποία κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τρίτον είτε όχι. Σχετική με τον ορισμό του αποδέκτη των δεδομένων είναι και η υπ' αριθ. 35/2023 απόφαση της Αρχής¹³, η οποία επέβαλε πρόστιμο 60.000 ευρώ σε Τράπεζα για την παράνομη χορήγηση προσωπικών δεδομένων στη σύζυγο του καταγγέλλοντος, αλλά και κυρίως για τα λάθη και τις παραλείψεις της στη διαχείριση του περιστατικού παραβίασης δεδομένων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το πόρισμα του Εσωτερικού Ελέγχου η σύζυγος του καταγγέλλοντα, υπήρξε εσφαλμένα αποδέκτης των δεδομένων του, τυγχάνει δε συνδικαιούχος του σε άλλα προϊόντα της Τράπεζας καθώς και κάτοχος πρόσθετης πιστωτικής κάρτας με κύριο δικαιούχο τον καταγγέλλοντα,

-«**παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**»: η παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, μεταβολή, άνευ άδειας κοινολόγηση ή πρόσβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία.

-«**υπεύθυνος προστασίας δεδομένων**»¹⁴: είναι ο αρμόδιος να παρακολουθεί την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς και να ενημερώνει και να συμβουλεύει τους υπαλλήλους επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων σχετικά με τις υποχρεώσεις τους. Ο ΥΠΔ συνεργάζεται επίσης με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ)¹⁵, λειτουργώντας ως σημείο επαφής μεταξύ της Αρχής και μεμονωμένων ατόμων. Ο ρόλος του είναι

---

¹³ <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/paraviasidedomenon-apo-trapeza-meta-tin-enimerosi-syzygoy-gia-kiniseis-pistotikis-kartas>.

¹⁴ Για λόγους συντομίας θα αναφέρεται ως «ΥΠΔ», για τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων βλ. αναλυτικά Ε.Κάτση, «Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων στον γενικό κανονισμό προστασίας δεδομένων (ΕΚ) 679/2016», διπλωματική εργασία, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δίκαιο και Πληροφορική, 2019.

¹⁵ Για λόγους συντομίας θα αναφέρεται ως «Αρχή».

συμβουλευτικός (όχι αποφασιστικός) και δε φέρει προσωπική ευθύνη για τη μη συμμόρφωση με τον Κανονισμό¹⁶. Να σημειωθεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ορίσει έναν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, αρμόδιο για τον έλεγχο και την εφαρμογή των κανόνων προστασίας δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων διασφαλίζει ανεξάρτητα την εσωτερική εφαρμογή των κανόνων προστασίας δεδομένων σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊό επόπτη προστασίας δεδομένων¹⁷.

-«**Συγκατάθεση**» : κάθε ένδειξη βουλήσεως , ελεύθερη , συγκεκριμένη , ρητή και εν πλήρει γνώση , με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων εκδηλώνει ότι συμφωνεί με δήλωση ή με σαφή θετική ενέργεια να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν

-«**Εποπτική αρχή**» : ανεξάρτητη δημόσια αρχή που συγκροτείται από κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 51 του Κανονισμού

1.2. Η συνταγματική κατοχύρωση των προσωπικών δεδομένων και οι προϋποθέσεις προστασίας μέσω του Κανονισμού

Τα προσωπικά δεδομένα ως αυτοτελές δικαίωμα κατοχυρώθηκαν στο ενωσιακό δίκαιο με την Οδηγία 95/45/EK, η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 2472/1997. Όσον αφορά την Ελλάδα, το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι ένα νέο **συνταγματικό δικαίωμα**¹⁸. Πρόκειται για ένα δικαίωμα νομολογικά μεταπρασμένο, το οποίο οδήγησε αρχικά στην αναγνώριση σχετικής προστασίας σε υπερεθνικό επίπεδο, από το Συμβούλιο της Ευρώπης και από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και από τον Έλληνα νομοθέτη, ενώ στη συνέχεια καθιερώθηκε ρητά ως συνταγματικό δικαίωμα στο άρθρο 9Α¹⁹ με την αναθεώρηση του 2001. Ειδικότερα, εισήχθη ρητό και ειδικό πλέον δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, με την αντίστοιχη συνταγματική πρόβλεψη για τη σύσταση αντίστοιχης ανεξάρτητης

---

¹⁶ <https://legal.heal-link.gr/index.php/data-protection-officer>.

⁹<https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection>.

¹⁸ Για την συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος βλ. Α.Ηλιάδου, «Η συνταγματική κατοχύρωση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» σε Λ.Κοτσαλή, «Προσωπικά δεδομένα, Ανάλυση - Σχόλια – Εφαρμογή», ό.π.

¹⁹ Βλ. άρθρο 9Α: «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει».

αρχής²⁰. Έμμεσα ερείσματα στην συνταγματική προστασία των προσωπικών δεδομένων βρίσκονται στο άρθρο 9 (άσυλο της κατοικίας), στο άρθρο 2 παρ. 1 (προστασία της ανθρώπινης αξίας, στο άρθρο 5 παρ. 1 (ελεύθερη ανάπτυξη προσωπικότητας) και φυσικά στο άρθρο 5^A (δικαίωμα στην ελεύθερη πληροφόρηση²¹). Η συνταγματική αυτή κατοχύρωση αντικατοπτρίζει μια από τις πιο σύγχρονες εξελίξεις στη σύγχρονη ελληνική, αλλά και τη διεθνή θεωρία προστασίας των δικαιωμάτων²².

Ο όρος «**προσωπικά δεδομένα**» είναι αυτός που οδηγεί στην εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (GDPR)²³, ο οποίος ενισχύει τα υπάρχοντα δικαιώματα, προβλέπει νέα δικαιώματα και παρέχει στα φυσικά πρόσωπα²⁴ μεγαλύτερο έλεγχο επί των προσωπικών τους δεδομένων. Μόνο εάν η επεξεργασία δεδομένων αφορά προσωπικά δεδομένα, εφαρμόζεται ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων. Άλλες περιπτώσεις μη εφαρμογής του ως άνω Κανονισμού είναι εάν φυσικά το υποκείμενο των δεδομένων είναι νεκρό ή νομικό πρόσωπο και εάν η επεξεργασία γίνεται από πρόσωπο που ενεργεί για σκοπούς εκτός του εμπορικού, επιχειρηματικού ή επαγγελματικού του πεδίου²⁵.

Ο όρος ορίζεται στο άρθρο 4 του ως άνω Κανονισμού, σύμφωνα με το οποίο «*Προσωπικά δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που σχετίζεται με ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο*». Όπως ήδη αναφέρθηκε, τα υποκείμενα των δεδομένων είναι αναγνωρίσιμα, εάν μπορούν να αναγνωριστούν άμεσα ή έμμεσα, ιδίως με αναφορά σε ένα αναγνωριστικό, όπως ένα όνομα, ένας αριθμός αναγνώρισης, δεδομένα τοποθεσίας, ένα διαδικτυακό αναγνωριστικό ή ένα από πολλά ειδικά χαρακτηριστικά, που εκφράζει το φυσικό, φυσιολογικό, γενετικό, ψυχική, εμπορική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα των φυσικών αυτών προσώπων²⁶. Στην πράξη, αυτά

---

²⁰ Άρθρο του εισηγητή από την πλευρά της τότε Κυβέρνησης στην Αναθεώρηση του Συντάγματος 2001, Ε. Βενιζέλου, Το αναθεωρημένο ελληνικό Σύνταγμα του 2001 και η επικαιρότητα του συνταγματικού φαινομένου, στο <https://evenizelos.gr/images/stories/e-books/AnatheorimenoSindagma2001.pdf>

²¹ Ε. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 35 επ.

²² Βλ. άρθρο της Χριστίνας Ακριβοπούλου «Το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων μέσα από το φακό του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή» στο <https://www.constitutionalism.gr/2213-to-dikaiwma-stin-prostasia-twn-proswpikwn-dedomenw>.

²³ Για λόγους συντομίας αναφέρεται «GDPR».

²⁴ Θα αναλυθεί και παρακάτω.

²⁵ Όπως αναλύεται και παρακάτω, βλ. https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/data-protection/data-protection-gdpr/index_el.htm.

²⁶ Βλ. Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, Interactive Books, 2018,σελ. 23,26 επ.

περιλαμβάνουν, επίσης, όλα τα δεδομένα που είναι ή μπορούν να εκχωρηθούν σε ένα άτομο με οποιονδήποτε τρόπο. Για παράδειγμα, το τηλέφωνο, η πιστωτική κάρτα ή ο αριθμός προσωπικού ενός ατόμου, τα δεδομένα λογαριασμού, η πινακίδα κυκλοφορίας, η εμφάνιση, ή η διεύθυνση είναι όλα προσωπικά δεδομένα.

Σχετική με τον ορισμό της έννοιας «προσωπικά δεδομένα» και η υπ' αριθμ. 474/2016 απόφαση του ΑΠ, σύμφωνα με την οποία, αρχείο προσωπικών δεδομένων αποτελούν και τα σύγχρονα "έξυπνα" τηλέφωνα, τα οποία διαθέτουν λογισμικά προγράμματα και στα οποία ο κάτοχος και ιδιοκτήτης τους καταχωρεί σε ξεχωριστά μικρότερα αρχεία τα προσωπικά δεδομένα του, που αναφέρονται στις επαφές του, στις φωτογραφίες του, στα βίντεο του (ταινίες του), στα μηνύματα (email) κ.λ.π., τα οποία αρχεία είναι διαρθρωμένα σε φακέλους και υποφακέλους, όπως και στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Δηλαδή **τα αρχεία του σύγχρονου κινητού τηλεφώνου αποτελούν διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**, τα οποία είναι προσिता με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια και τα οποία μπορούν να τύχουν επεξεργασίας. Η θέση αυτή είναι διαφορετική από εκείνη, που δόθηκε στην οικεία απόφαση από το Δικαστήριο της ουσίας (η οποία αναιρέθηκε). Δηλαδή το Δικαστήριο της ουσίας έκρινε ότι **δεν αποτελούν αρχείο προσωπικών δεδομένων τα καταχωρημένα και αρχειοθετημένα σε κινητό τηλέφωνο βίντεο (ταινίες)**²⁷.

Τέλος, ουσιώδης όρος εφαρμογής του ανωτέρω Κανονισμού αποτελεί η αναφορά σε **φυσικό πρόσωπο**, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω. Με άλλα λόγια, η προστασία δεδομένων δεν ισχύει για πληροφορίες σχετικά με νομικά πρόσωπα όπως εταιρείες, ιδρύματα, σωματεία κτλ. Για τα φυσικά πρόσωπα, από την άλλη, η προστασία αρχίζει και λήγει την ύπαρξη και παύση δικαιοπρακτικής ικανότητας²⁸.

---

²⁷ https://www.lawspot.gr/nomika-nea/prosopika-dedomena-efarmogi-toy-gkpd-mesa-apo-apofaseis-toy-dee-toy-ap-toy-ste-kai-tis?fbclid=IwAR0EF4tSgbiCtm-cXUvUCxRKqU0__rSwDOEQ7_XnU1709Rdt7nrzwPUDehk.

²⁸ Βλ. για τον ορισμό της δικαιοπρακτικής ικανότητας τον Αστικό Κώδικα στο άρθρο 34, όπου ορίζεται ότι: «Κάθε άνθρωπος είναι ικανός να έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις». Τόσο, όμως, για τα δικαιώματα που μπορεί να εξασφαλίσει όσο και για τις υποχρεώσεις που μπορεί να αναλάβει ένα φυσικό πρόσωπο κατά το ισχύον μας δίκαιο, υπάρχει ένα σύνολο κανόνων: πρόκειται για τη δικαιοπρακτική ικανότητα.

Πως αποκτάται, όμως, η ικανότητα αυτή; Ένα άτομο αποκτά αυτή την ικανότητα με τη γέννησή του και τη χάνει με το θάνατό του²⁹. Η δικαιοπρακτική ικανότητα ρυθμίζεται στα άρθρα 127 και επ. του Αστικού Κώδικα³⁰. Το άρθρο 127 ορίζει την πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, η οποία απονέμεται, με βάση το ελληνικό δίκαιο, σε αυτόν ο οποίος έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του, δηλαδή μαζί με την ενηλικίωση του. Συνεπώς, αν δεν ισχύει κάποια ειδικότερη διάταξη (π.χ. ανικανότητα ή περιορισμένη ικανότητα), ο ενήλικος πολίτης έχει ικανότητα να συνάψει κάθε δικαιοπραξία με περιεχόμενο που ο ίδιος επιλέγει. Αξίζει να σημειωθεί ότι εάν ο οργανισμός συλλέγει προσωπικά δεδομένα από παιδί³¹ βάσει συγκατάθεσης, για παράδειγμα από λογαριασμό μέσων κοινωνικής δικτύωσης ή λογαριασμό τηλεφόρτωσης, **αυτός οφείλει να λάβει πρώτα γονική συγκατάθεση**, π.χ. στέλνοντας ειδοποίηση στον γονέα ή στον κηδεμόνα του παιδιού³².

Όσον αφορά τα ελληνικά δεδομένα, όπως διαβάζουμε στο άρθρο 128 του Α.Κ., η πλήρης δικαιοπρακτική ανικανότητα, εκτός από όσους έχουν τεθεί σε πλήρη δικαστική συμπαράσταση, αφορά και όσους δεν έχουν συμπληρώσει ακόμη το 10ο έτος της ηλικίας τους. Συνεπώς, ένα παιδί κάτω από την ηλικία των 10 δεν μπορεί να συνάψει την οποιαδήποτε σύμβαση. Ειδικότερες είναι και οι ρυθμίσεις του 129 ΑΚ, που ρυθμίζει την περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία. Σύμφωνα με αυτό, τα άτομα που έχουν συμπληρώσει το 10ο έτος, αλλά δεν έχουν ενηλικιωθεί, μπορούν να συνάπτουν περιορισμένες δικαιοπραξίες, όπως και άτομα που έχουν τεθεί σε μερική ή επικουρική δικαστική συμπαράσταση³³. Συμπερασματικά, τα δεδομένα πρέπει να μπορούν να αποδοθούν και να συσχετιστούν με αναγνωρισμένα ή αναγνωρίσιμα ζωντανά φυσικά πρόσωπα, για να θεωρηθούν προσωπικά και να ενεργοποιήσουν τους μηχανισμούς προστασίας τους.

---

²⁹ Ε. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 45, όπου η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων φυσικών προσώπων που έχουν αποβιώσει εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Αρχής και υπ. 48.

³⁰ Για λόγους συντομίας αναφέρεται ως «Α.Κ.».

³¹ Η ηλικία μέχρι την οποία ένα πρόσωπο θεωρείται παιδί διαφέρει ανάλογα με τη χώρα κατοικίας, αλλά συνήθως είναι μεταξύ 13 και 16 ετών.

³² Βλ. και κατωτέρω για την συγκατάθεση.

³³ Βλ. άρθρο της Αριάδνης- Παναγιώτας Φατσή σε <https://www.offlinepost.gr/2023/03/01/dikaiopraktiki-ikanotita-ti-einai-kai-se-ti-diaferai-apo-ikanotita-dikaiou/> και εκεί παραπομπή του σε Γεωργιάδη, Α. (2012), Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 4η εκδ. Αθήνα: Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας.

Ο Έλληνας νομοθέτης, με τον νόμο 4624/2019 στο άρθρο 21 αναφέρει σχετικά με το ζήτημα της συγκατάθεσης ανήλικου στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων ότι η συγκατάθεση είναι σύννομη – όταν εφαρμόζεται το άρθρο 6 παρ. 1 του ΓΚΠΔ – όταν ο ανήλικος έχει συμπληρώσει το 15^ο έτος της ηλικίας τους και παρέχει την συγκατάθεση του. Η παροχή συγκατάθεσης για ανήλικο κάτω των 15 ετών είναι σύννομη μόνο μετά την παροχή συγκατάθεσης του νόμιμου αντιπροσώπου του.

1.3. Ειδικότερα: Τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα

Η έλευση του GDPR, έθεσε χωρίς αμφιβολία, του κανόνες για την αποφυγή κάθε είδους αυθαιρεσίας, στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένοι τύποι δεδομένων που ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων κατοχυρώνει ως ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

Τα δεδομένα αυτά έχουν μεγάλη σημασία επειδή υπόκεινται σε υψηλότερο επίπεδο προστασίας και περιλαμβάνουν γενετικά, βιομετρικά και δεδομένα υγείας, καθώς και προσωπικά δεδομένα που αποκαλύπτουν φυλετική και εθνική καταγωγή, πολιτικές απόψεις, θρησκευτικές ή ιδεολογικές πεποιθήσεις ή συμμετοχή σε συνδικάτα³⁴. Αποτελούν με άλλα λόγια το σκληρό πυρήνα της ιδιωτικής ζωής του ατόμου στο παρόν, το παρελθόν ή το μέλλον³⁵. Για παράδειγμα, το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), η διεύθυνση πρωτοκόλλου διαδικτύου (IP address), τα στοιχεία θέασης/ διαβάσματος αρχείων, τα στοιχεία που αφορούν λήψεις/ παραγγελίες αρχείων ενός ηλεκτρονικού αποθετηρίου αποτελούν προσωπικά δεδομένα. Η πληροφορία περί συμμετοχής ενός συγγραφέα σε συνδικαλιστική οργάνωση συνιστά ειδικής κατηγορίας προσωπικό του δεδομένο. Ως εκ τούτου ο Κανονισμός τα ταξινομεί στην ειδική κατηγορία προσωπικών δεδομένων. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα³⁶, που θεωρούνται «ευαίσθητα» και ως εκ τούτου υπόκεινται σε συγκεκριμένες προϋποθέσεις επεξεργασίας είναι τα κάτωθι:

---

³⁴ Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα δικαστικής προστασίας κατά κανονιστικής απόφασης ή ατομικής διοικητικής πράξης της Αρχής συμπεριλαμβανομένων αυτών που επιβάλλουν κυρώσεις. Να τονισθεί βέβαια ότι προσφυγή δεν ασκείται κατά μη δεσμευτικών πράξεων όπως για παράδειγμα σε γνωμοδοτήσεις ή συμβουλές ή οδηγίες.

³⁵Ε. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 47, όπου δεδομένα που περιλαμβάνονται σε ιατρική γνωμάτευση για την προβλεπόμενη πορεία ασθένειας συγκεκριμένου προσώπου αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα για το μέλλον και υπ. 55-56.

³⁶ Βλ. τις σκέψεις 51-55 της αιτιολογικής έκθεσης του Κανονισμού.

-δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, πολιτικά φρονήματα, θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις·

-συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση·

-γενετικά δεδομένα, βιομετρικά δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία αποκλειστικά για την ταυτοποίηση ενός ατόμου·

-δεδομένα σχετικά με την υγεία·

-δεδομένα σχετικά με τη σεξουαλική ζωή ή τον γενετήσιο προσανατολισμό ενός ατόμου³⁷.

Τα ως άνω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι εκ φύσεως ιδιαίτερα ευαίσθητα σε σχέση με θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, χρήζουν ειδικής προστασίας, καθότι το πλαίσιο της επεξεργασίας τους θα μπορούσε να δημιουργήσει σημαντικούς κινδύνους για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες. Τα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν φυλετική ή εθνοτική καταγωγή³⁸. Η επεξεργασία φωτογραφιών δεν θα πρέπει συστηματικά να θεωρείται ότι είναι επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς αυτές καλύπτονται από τον ορισμό των βιομετρικών δεδομένων, μόνο σε περίπτωση επεξεργασίας, μέσω ειδικών τεχνικών μέσων που επιτρέπουν την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση ή επαλήθευση της ταυτότητας ενός φυσικού προσώπου.

Τέτοια δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία, εκτός εάν η επεξεργασία επιτρέπεται σε ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, λαμβάνοντας υπόψη ότι το δίκαιο των κρατών μελών μπορεί να προβλέπει ειδικές διατάξεις για την προστασία των δεδομένων, προκειμένου να προσαρμόζεται η εφαρμογή των κανόνων του παρόντος κανονισμού λόγω συμμόρφωσης προς νομική υποχρέωση ή λόγω εκπλήρωσης καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Εκτός από τις ειδικές απαιτήσεις στις

---

³⁷ https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/legal-grounds-processing-data/sensitive-data/what-personal-data-considered-sensitive_el.

³⁸ Βλ. αιτιολογική έκθεση του Κανονισμού, όπου η χρήση του όρου «φυλετική καταγωγή» στον παρόντα κανονισμό δεν συνεπάγεται ότι η Ένωση αποδέχεται θεωρίες που υποστηρίζουν την ύπαρξη χωριστών ανθρωπίνων φυλών.

οποίες υπάγεται η εν λόγω επεξεργασία, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι γενικές αρχές και οι λοιποί κανόνες του παρόντος κανονισμού, ιδίως σε ό,τι αφορά τους όρους νόμιμης επεξεργασίας.

Παρεκκλίσεις από τη γενική απαγόρευση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υπάγονται στις εν λόγω ειδικές κατηγορίες θα πρέπει να προβλέπονται ρητώς, μεταξύ άλλων, σε περίπτωση ρητής συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων ή όταν πρόκειται για ειδικές ανάγκες, ιδίως όταν η επεξεργασία διενεργείται στο πλαίσιο θεμιτών δραστηριοτήτων ορισμένων ενώσεων ή ιδρυμάτων, σκοπός των οποίων είναι να επιτρέπουν την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών.

Υπάρχουν, βέβαια, ορισμένες εξαιρέσεις στην απαγόρευση επεξεργασίας δεδομένων ειδικής κατηγορίας. Τα ευαίσθητα, λοιπόν, προσωπικά δεδομένα μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία στους κάτωθι τομείς : Εργατικό δίκαιο, Νόμος κοινωνικής προστασίας (συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων), όταν το επιβάλλουν λόγοι ασφάλειας υγείας, όταν προέχει η προστασία ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων, ή η δημόσια υγεία και διαχείριση υπηρεσιών υγείας στο πλαίσιο νομικής αξίωσης, η αρχειοθέτηση, έρευνα και στατιστικές και φυσικά το Δημόσιο συμφέρον, οι οποίοι επιτρέπουν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, χωρίς τη συναίνεση του υποκειμένου των δεδομένων. Η αιτιολογική σκέψη 52 εξηγεί ότι η επεξεργασία των ειδικών αυτών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να λαμβάνει χώρα, όταν επιτρέπεται από τη νομοθεσία της Ένωσης ή του κράτους μέλους, εάν τα ευαίσθητα δεδομένα προστατεύονται από κατάλληλες διασφαλίσεις και φυσικά εάν προστατεύονται τα άλλα θεμελιώδη δικαιώματα.

Η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που χρήζουν υψηλότερης προστασίας, συνεχίζει η σκέψη 53, θα πρέπει να γίνεται, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, προς όφελος των φυσικών προσώπων και της κοινωνίας στο σύνολό της, και με απώτερο στόχο την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος³⁹. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει εναρμονισμένες –αυξημένες- προϋποθέσεις για την επεξεργασία των ειδικών αυτών κατηγοριών δεδομένων, ιδίως όταν η επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων πραγματοποιείται για ορισμένους σκοπούς που αφορούν την

---

³⁹ Βλ. σκέψη 55 όπως π.χ. επίτευξη σκοπών επίσημα αναγνωρισμένων θρησκευτικών ενώσεων, οι οποίοι προβλέπονται στο συνταγματικό ή το διεθνές δημόσιο δίκαιο.

υγεία από πρόσωπα που υπέχουν νομική υποχρέωση τήρησης επαγγελματικού απορρήτου. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της Ένωσης, όταν οι όροι αυτοί εφαρμόζονται στη διασυνοριακή επεξεργασία των δεδομένων αυτών.

Η εν λόγω επεξεργασία θα πρέπει να υπόκειται σε κατάλληλα και ειδικά μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων. Στο πλαίσιο αυτό, η «δημόσια υγεία» θα πρέπει να ερμηνεύεται όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1338/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, δηλαδή ως το σύνολο των στοιχείων που συνδέονται με την υγεία, συγκεκριμένα η κατάσταση της υγείας, περιλαμβανομένων της νοσηρότητας και αναπηρίας, οι καθοριστικοί παράγοντες που επιδρούν στην κατάσταση της υγείας, οι ανάγκες υγειονομικής περίθαλψης, οι πόροι που διατίθενται για την υγειονομική περίθαλψη, η παροχή υγειονομικής περίθαλψης και η πρόσβαση από όλους σε αυτήν, καθώς και οι δαπάνες και η χρηματοδότηση της υγειονομικής περίθαλψης και οι αιτίες θνησιμότητας. Αυτή η επεξεργασία δεδομένων σχετικών με την υγεία για λόγους δημόσιου συμφέροντος δεν θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για άλλους σκοπούς από τρίτους, όπως εργοδότες ή ασφαλιστικές εταιρείες και τράπεζες.

Ειδικότερα έχει κριθεί ότι ο ΑΜΚΑ, σύμφωνα με τη νομολογία της Αρχής⁴⁰, δεν αποκαλύπτει από μόνος του το παραμικρό ευαίσθητο δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα του εκάστοτε ενδιαφερομένου υποκειμένου, αλλά μόνο στις περιπτώσεις, όπου τα 4 τελευταία ψηφία του ΑΜΚΑ καταχωρίζονται μαζί με άλλα στοιχεία, τα οποία αποκαλύπτουν μια συγκεκριμένη κατάσταση υγείας του ασθενούς, συνιστούν ειδικής κατηγορίας προσωπικά δεδομένα που αφορούν στην υγεία.

Σχετική και η απόφαση του ΜΕφΛαρ 454/2023 με αντικείμενο την επεξεργασία πληροφοριών από ιατρικό φάκελο αντιδίκου σχετικά με την κατάσταση της ψυχικής υγείας του στα πλαίσια της δίκης ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ανάληψη επιμελείας ανηλίκων τέκνων. Το Δικαστήριο επικαλέστηκε την αρχή της αναλογικότητας για να καταλήξει στο διατακτικό του. Ειδικότερα, η επίκληση και προσκόμιση των ανωτέρω ιατρικών πληροφοριών κρίνονται αναγκαίες στο πλαίσιο της ανοιγείσας μεταξύ των διαδικών δίκης, διότι ο επιδιωκόμενος αποδεικτικός σκοπός, ήτοι της καταλληλότητας του αντιδίκου ως γονέα, ικανού να του ανατεθεί έστω και προσωρινά η

---

⁴⁰ Βλ. Απόφαση 56/2010 της Αρχής.

επιμέλεια των ανηλίκων τέκνων, δεν μπορούσε να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα· η δε χρήση των εγγράφων αυτών έγινε από προσωπικό και σε κάθε περίπτωση υπέρτερο έννομο συμφέρον, το οποίο δεν θα μπορούσε να υπερασπιστεί με άλλο ηπιότερο τρόπο, καθόσον τα ως άνω ιατρικά έγγραφα ήταν τα πλέον πρόσφορα αποδεικτικά μέσα ώστε να υποστηρίξει τη δικονομική του θέση. Το Δικαστήριο κατέληξε ότι υπάρχει δυνατότητα απαλλαγής από την ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας, εάν ο τελευταίος αποδείξει ότι δεν φέρει καμία ευθύνη για το γενεσιουργό γεγονός της ζημίας.

Καταλήγοντας, η διαφορά⁴¹ μεταξύ προσωπικών δεδομένων και ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων είναι ότι η επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων απαιτεί πρόσθετη προστασία που παρέχεται από τον GDPR, καθώς η επεξεργασία αυτών των τύπων δεδομένων μπορεί να επιφέρει ανεπίτρεπτη επέμβαση στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες. Πιο ειδικά, η επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων προϋποθέτει γραπτή συγκατάθεση και λήψη άδειας από την Αρχή, ενώ για την επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων αρκεί προφορική συγκατάθεση και γνωστοποίηση της επεξεργασίας της στην Αρχή⁴². Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη μπορούν της να θεσπίσουν επιπρόσθετους όρους, συμπεριλαμβανομένων περιορισμών, όσον αφορά την επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων ή δεδομένων που αφορούν την υγεία.

1.4. Ειδικότερα στον τομέα της Δικαιοσύνης

Στο σημείο αυτό ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει σχετικά με την προστασία ⁴³των προσωπικών δεδομένων και το δικαίωμα πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα και στις δικαστικές αποφάσεις. Όσον αφορά την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, προβλέφθηκε η δυνατότητα νομοθετικής κατοχύρωσής της με το Σύνταγμα του 1975, κυρίως με τα άρθρα 16 του ν. 1599/1986 και 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Με τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001 τροποποιήθηκε το άρθρο 10 παρ. 3 του

---

⁴¹ <https://www.fsociety.gr/el/evaisthita-prosopika-dedomena-kai-gdpr>.

⁴² Ε. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 52, όπου ειδικότερα στον χώρο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών η συγκατάθεση απαιτείται να είναι έγγραφη ή να παρέχεται με ηλεκτρονικά μέσα, βλ. και στην ίδια 177 επ.

⁴³ Εισήγηση στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών (27-9-2019) του Σπύρου Βλαχόπουλου, Καθηγητή Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ, «η Προστασία των προσωπικών δεδομένων και πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα».

Συντάγματος και η πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα αποτελεί πλέον συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα.

Δημόσια έγγραφα είναι τα έγγραφα που έχουν συνταχθεί κατά τους νόμιμους τύπους, από τον καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία (άρθρο 438 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, όπως περιγράφονται στις ερωτήσεις 3 και 4 της ίδιας ενότητας (παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999), επικαλούμενος την ύπαρξη εύλογου ενδιαφέροντος, που να δικαιολογείται κάπως, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει.

Ως εύλογο ενδιαφέρον νοείται εκείνο το οποίο προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης εννόμου σχέσεως, συνδεομένης με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων, στα οποία ζητείται η πρόσβαση και όχι το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων της Διοίκησης και την τήρηση των νόμων (σχετική η αριθ. 1214/2000 απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας).

Τι συμβαίνει όμως όταν το δικαίωμα πρόσβασης σε ένα δημόσιο έγγραφο περιέχει προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων⁴⁴;

Καταρχάς, σε όσες περιπτώσεις μπορεί να αποφευχθεί η σύγκρουση μεταξύ πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα και προστασίας των προσωπικών δεδομένων, με ταυτόχρονη ικανοποίηση και των δύο δικαιωμάτων, θα πρέπει να ακολουθείται η οδός, **που συμφωνεί με την αρχή της σύμμετρης ικανοποίησης των δικαιωμάτων**. Όταν λ.χ. το αιτούμενο έγγραφο περιέχει προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων που δεν ενδιαφέρουν τον αιτούντα, τότε δύναται να χορηγηθεί το έγγραφο με απάλειψη των προσωπικών δεδομένων που δεν είναι σημαντικά για τον αιτούντα⁴⁵.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στη Γνωμοδότησή της 6/2013 και όσον αφορά τα απλά δεδομένα, στηρίχθηκε στο άρθρο 5 του ν. 2472/1997, το οποίο, πέρα από την περίπτωση της συγκατάθεσης του υποκειμένου των απλών δεδομένων, επιτρέπει κατ' εξαίρεση την επεξεργασία τους και όταν η «επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας», η οποία επιβάλλεται από το νόμο» (παρ. 2 περ. β). Σύμφωνα λοιπόν με

⁴⁴ Βλ. και το π.δ. 28/2015 «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία».

⁴⁵ π.χ. μαρτυρική κατάθεση στο πλαίσιο πειθαρχικής διοικητικής διαδικασίας με απάλειψη του θρησκευματος του μάρτυρα.

την ΑΠΔΠΧ, μια τέτοια υποχρέωση προκύπτει από το άρθρο 5 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, για το δικαίωμα πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, υπό τις προϋποθέσεις που θέτει η εν λόγω διάταξη. Επομένως, το εάν θα γίνει δεκτό το αίτημα πρόσβασης σε διοικητικά έγγραφα με απλά δεδομένα τρίτων προσώπων, θα κριθεί αποκλειστικά με βάση τις ουσιαστικές προϋποθέσεις που τάσσει το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας γενικά για την πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα.

Θα πρέπει δηλαδή να ελεγχθεί εάν υφίσταται «εύλογο ενδιαφέρον» στο πρόσωπο του αιτούντος την πρόσβαση και εάν υφίσταται μια από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5 ΚΔΔ⁴⁶, με κυριότερες από αυτές την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου προσώπου, τα απόρρητα της κείμενης νομοθεσίας και τη διευκόλυνση ή μη της έρευνας δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών. Σημειώνεται ότι η προθεσμία για την αιτιολογημένη απόρριψη ή για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα είναι είκοσι ημέρες. Σε περίπτωση δε που η διοίκηση αρνείται παρανόμως την πρόσβαση, με την άπρακτη πάροδο του εικοσαήμερου τεκμαίρεται παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, προσβλητή στα διοικητικά δικαστήρια.

Σχετικά με τα διοικητικά έγγραφα, που περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, (όπως αναλύθηκαν σε άλλο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας), η ΑΠΔΠΧ χορηγούσε την απαιτούμενη από τον ν. 2472/1997 άδεια της στις περιπτώσεις που συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 του ν. 2472/1997, τηρουμένων των αρχών της προσφορότητας, αναγκαιότητας και αναλογικότητας⁴⁷, που απορρέουν από την συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας⁴⁸. Θα έπρεπε, φυσικά, να ληφθεί υπόψη, ότι η τελική κρίση για την αποδεικτική αξία του αιτούμενου εγγράφου ανήκει στα δικαστήρια. Αντίστοιχη δυνατότητα επεξεργασίας των ευαίσθητων δεδομένων για την υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου προβλέπει και το άρθρο 9 παρ. 2 περ. στ' του Κανονισμού 679/2016/ΕΕ, όταν «η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους ιδιότητα», μόνο που πλέον δεν προβλέπεται άδεια της ΑΠΔΠΧ και ο κάθε υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει

---

⁴⁶ Για λόγους συντομίας θα αναφέρεται ως «ΚΔΔ».

⁴⁷ Βλ. αρ. 5 του Γενικού Κανονισμού όπου «Η αρχή της αναλογικότητας («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»), σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα θα πρέπει να είναι πρόσφορα, συναφή και αναγκαία για τους επιδιωκόμενους σκοπούς επεξεργασίας.» και Αρ. 25 του Συντάγματος, όπου «οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά [του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου] πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από τον νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας»..

⁴⁸ Στον χώρο των προσωπικών δεδομένων η αρχή αυτή προκύπτει από το άρθρο 4 ν. 2472/1997 όπου «τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: ... β) Να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας».

να εξετάσει ο ίδιος εάν συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις. Οι περαιτέρω επιτρεπτές βάσεις επεξεργασίας των ειδικών κατηγοριών δεδομένων (πέρα από την προαναφερθείσα της υποστήριξης νομικών αξιώσεων) προβλέπονται στα άρθρα 9 ΓΚΠΔ και 22-23 του ν. 4624/2019.

Παρατίθεται σε αυτό το σημείο και η Απόφαση 1520 / 2017 του Αρείου Πάγου (Α2, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ), με την οποία κρίθηκε ότι " ... κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν: .... ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών. Τέτοια περίπτωση συνδρομής υπέρτερου εννόμου συμφέροντος συνιστά, ιδίως, η περίπτωση κατά την οποία τα στοιχεία που ζητούνται είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου. ... Προϋπόθεση όμως για τη νόμιμη εφαρμογή της παραπάνω διάταξης είναι ότι τα δεδομένα, των οποίων ζητείται η χορήγηση ή τα οποία χρησιμοποιούνται καθ' οιονδήποτε τρόπο, πρέπει να είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (αρχή της αναγκαιότητας), και δη ενόψει της συγκεκριμένης δίκης που εκκρεμεί.

Η αναγκαιότητα δε υφίσταται όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα. Τα δεδομένα, επίσης, δεν πρέπει να είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως απαραίτητα για την υπεράσπιση του δικαιώματος (αρχή της αναλογικότητας⁴⁹). Στο πλαίσιο αυτό γίνεται δεκτό ότι σύμφωνα και με τις διατάξεις των άρθρων 177,217,251,358,575 ΚΠΔ, είναι δυνατόν να προσαχθούν και να αναγνωσθούν ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου έγγραφα που άπτονται των προσωπικών ή και ευαίσθητων δεδομένων, προκειμένου να αναζητηθεί και ευρεθεί η ουσιαστική αλήθεια της υπόθεσης⁵⁰.....».

Σχετική με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα της δικαιοσύνης και η απόφαση της 2ας Μαρτίου 2023 C-268/21 του ΔΕΕ⁵¹ με θέμα την προσκόμιση εγγράφου, το οποίο περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο αστικής δίκης. Το ΔΕΕ έκρινε ότι η περαιτέρω

---

⁴⁹ Βλ. ΑΠ1923/2006, ΣΤΕ2252/2005.

⁵⁰ Βλ. και ΑΠ 49/2011.

⁵¹ <https://ejournals.lib.auth.gr/infolawj/article/view/9703>.

επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για διαφορετικό σκοπό δεν αρκεί να στηρίζεται στο εθνικό δίκαιο, αλλά πρέπει να πληρούνται και οι προϋποθέσεις του άρθρου 6 παρ. 4 ΓΚΠΔ, δηλ. πρέπει να αποτελεί αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 4 ΓΚΠΔ, καθώς και να εγγυάται κάποιον από τους σκοπούς του άρθρου 23 παρ. 1 ΓΚΠΔ.

Σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 1 στοιχ. στ' ΓΚΠΔ είναι θεμιτός ο περιορισμός δικαιώματος όταν είναι αναγκαίος για την προστασία της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των δικαστικών διαδικασιών. Το Δικαστήριο με την σκέψη 52 παραπέμποντας στη νομολογία του ΕΔΔΑ δέχεται ότι είναι σημαντικό να παρέχεται στον διάδικο η δυνατότητα αποτελεσματικής υπεράσπισης ενώπιον του δικαστηρίου και να απολαύει της αρχής της ισότητας των όπλων με τον αντίδικό του . Για το σκοπό αυτό είναι αναγκαίο να έχουν οι διάδικοι σε αστική δίκη πρόσβαση στα αποδεικτικά στοιχεία που είναι αναγκαία για να αποδειχθεί επαρκώς το βάσιμο των αιτιάσεών τους και τα οποία ενδέχεται να περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των διαδίκων ή τρίτων. **Σαφώς, όμως, πρέπει να εξετασθεί η αναγκαιότητα και αναλογικότητα του μέτρου και να ληφθεί υπόψη η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων .**

Εφόσον, λοιπόν κριθεί αναγκαίο η προσκόμιση του εγγράφου με προσωπικά δεδομένα από το εθνικό δικαστήριο, πρέπει, σύμφωνα με το ΔΕΕ, να εξετασθεί η λήψη συμπληρωματικών μέτρων, όπως η ψευδωνυμοποίηση των ονομάτων των υποκειμένων των δεδομένων ή κάθε άλλου μέτρου με σκοπό την ελαχιστοποίηση της προσβολής του δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων (σκ. 55). Με βάση την άνω απόφαση του ΔΕΕ γίνονται σαφή τα όρια της αποδεικτικής αξιοποίησης εγγράφων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, καθώς και ότι δεν προκύπτει απόλυτη απαγόρευση αυτής της δυνατότητας, **αλλά ότι πρέπει να γίνεται στάθμιση των συμφερόντων των διαδίκων .**

1.5. Η συγκατάθεση ως αναγκαίος όρος στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

Ουσιώδης και απαραίτητος όρος στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων είναι η εξασφάλιση συγκατάθεσης εκ μέρους του υποκειμένου, με βάση το άρθρο 7 του Γενικού Κανονισμού, η οποία πρέπει να λαμβάνεται πριν από κάθε επεξεργασία.

Όταν η επεξεργασία βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων. Προς τον σκοπό αυτό, το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να γνωρίζει τουλάχιστον **την ταυτότητα** του υπευθύνου επεξεργασίας και τους **σκοπούς** της επεξεργασίας και η συγκατάθεση να είναι προϊόν ελεύθερης βούλησης⁵². Για την εκτίμηση του κατά πόσον η συγκατάθεση δίνεται ελεύθερα λαμβάνεται ιδίως υπόψη σε ποιο βαθμό για την αποδοχή όρων ή προϋποθέσεων για την εκτέλεση μιας σύμβασης ή παροχής υπηρεσιών τίθεται ως προϋπόθεση η συγκατάθεση στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Το **βάρος** της απόδειξης για το εάν έχει δοθεί η συγκατάθεση ελεύθερα **έχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας**. Παραδείγματα μη ελεύθερης συγκατάθεσης αποτελούν οι περιπτώσεις ανισότητας των μερών, ιδίως στις περιπτώσεις που ο υπεύθυνος είναι δημόσια αρχή ή εργοδότης και είναι σχεδόν απίθανο να έχει δοθεί η συγκατάθεση ελεύθερα.

Μέσα από τις Κατευθυντήριες γραμμές 05/2020⁵³ σχετικά με τη συγκατάθεση υπό τον Κανονισμό 2016/679» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων δίδονται παραδείγματα που δεν αποτελούν ελεύθερη συγκατάθεση εκ μέρους του υποκειμένου: όταν π.χ. μια εφαρμογή για κινητά για επεξεργασία φωτογραφιών ζητά από τους χρήστες της να ενεργοποιήσουν την τοπική προσαρμογή GPS για χρήση των υπηρεσιών του.

Η εφαρμογή λέει επίσης στους χρήστες της ότι θα χρησιμοποιήσει τα δεδομένα που συλλέγει για συμπεριφορική διαφήμιση. Ούτε η γεωγραφική ενοποίηση ούτε η διαδικτυακή συμπεριφορική διαφήμιση είναι απαραίτητες για την παροχή την υπηρεσία επεξεργασίας φωτογραφιών και υπερβαίνουν την παροχή της βασικής υπηρεσίας που παρέχεται. Επειδή οι χρήστες δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την εφαρμογή χωρίς να συναινέσουν σε αυτούς τους σκοπούς, η συγκατάθεση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ελεύθερη.

Επίσης, εάν συντελείται **επεξεργασία πολλαπλών σκοπών/πράξεων** επεξεργασίας, θα πρέπει να παρέχεται συγκατάθεση για κάθε σκοπό/πράξη επεξεργασίας, εάν δε η συγκατάθεση παρέχεται

---

⁵² Θεωρείται ότι δόθηκε ελεύθερα αν το υποκείμενο των δεδομένων έχει αληθινή ή ελεύθερη επιλογή ή είναι σε θέση να αρνηθεί ή να αποσύρει τη συγκατάθεση χωρίς να ζημιωθεί.

⁵³ https://www.dpa.gr/sites/default/files/2020-07/edpb_guidelines_202005_consent_en.pdf.

με γραπτή δήλωση που αφορά και άλλα θέματα, το αίτημα για συγκατάθεση πρέπει να είναι σαφώς διακριτό από τα άλλα θέματα, σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή.

Το υποκείμενο των δεδομένων έχει **δυνατότητα ανάκλησης της συγκατάθεσης ανά πάσα στιγμή**, ενώ η **ανάκληση πρέπει να είναι εξίσου εύκολη με την παροχή της**. Η ενημέρωση για τη δυνατότητα ανάκλησης πρέπει να γίνεται **πριν από τη λήψη συγκατάθεσης**. Αν δοθεί, λοιπόν, κάποια στιγμή η συγκατάθεσή σε επιχείρηση ή φορέα να χρησιμοποιεί τα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου, το τελευταίο, ανά πάσα στιγμή, μπορεί να επικοινωνήσει με τον υπεύθυνο επεξεργασίας των δεδομένων (το πρόσωπο ή τον φορέα που διαχειρίζεται τα προσωπικά του δεδομένα) και να **ανακαλέσει την άδεια**. Μόλις ανακληθεί η άδεια, η επιχείρηση/ο φορέας **δεν μπορεί πλέον να χρησιμοποιεί τα προσωπικά του δεδομένα**⁵⁴.

Η συγκατάθεση πρέπει να παρέχεται **με σαφή θετική ενέργεια**, όπως με γραπτή δήλωση, μεταξύ άλλων, αλλά και με ηλεκτρονικά μέσα⁵⁵. Επομένως, η σιωπή, τα προσυμπληρωμένα τετραγωνίδια ή η αδράνεια **δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως συγκατάθεση**.

Όσον αφορά την ευαίσθητη παιδική ηλικία υπάρχει ρητή πρόβλεψη στον ΓΚΠΔ. Όταν η επεξεργασία βασίζεται στη συγκατάθεση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξασφαλίσει ότι το παιδί έχει ενημερωθεί και κατανοήσει σε τι συναινεί, αλλιώς η συγκατάθεση είναι «άκυρη», καθώς η υποχρέωση για σαφή ενημέρωση δεν έχει τηρηθεί. Για τον λόγο αυτό, η γλώσσα πρέπει να είναι απλή, σαφής και κατανοητή για ένα παιδί.

Ειδικότερα, σε σχέση με την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας απευθείας στο παιδί, ο ΓΚΠΔ **θέτει ηλικιακά όρια** για την έγκυρη υποβολή της συγκατάθεσης του παιδιού. Έτσι, λοιπόν, τα παιδιά άνω των 16 ετών έχουν δικαίωμα να υποβάλουν έγκυρα τη συγκατάθεσή τους, ενώ για τα παιδιά κάτω των 16 ετών **η συγκατάθεση δίνεται από αυτόν που έχει τη γονική μέριμνα, δηλαδή τον γονέα ή τον κηδεμόνα, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω**. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να καταβάλει κάθε εύλογη προσπάθεια για την εξακρίβωση της

---

⁵⁴ https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/internet-telecoms/data-protection-online-privacy/index_el.htm#inline-nav-3.

⁵⁵ Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη συμπλήρωση ενός τετραγωνιδίου κατά την επίσκεψη σε διαδικτυακή ιστοσελίδα, την επιλογή των επιθυμητών τεχνικών ρυθμίσεων για υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, αποστολή e-mail, συμπλήρωση ηλεκτρονικής φόρμας, ή ηλεκτρονική υπογραφή.

ηλικίας και την επαλήθευση της ταυτότητας αυτού που δίνει τη συγκατάθεση στην περίπτωση που πρόκειται για παιδί κάτω των 16 χρόνων.

Στο άρθρο 21 το σχετικό με την συγκατάθεση ανηλίκου του εφαρμοστικού νόμου 4624/2019 προβλέπονται δύο περιπτώσεις : α) Όταν εφαρμόζεται το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ανηλίκου, κατά την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών απευθείας σε αυτόν, είναι σύννομη, εφόσον ο ανήλικος έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του και παρέχει τη συγκατάθεσή του και β) Εάν ο ανήλικος είναι κάτω των 15 ετών η παραπάνω επεξεργασία είναι σύννομη μόνο μετά την παροχή συγκατάθεσης του νομίμου αντιπροσώπου του.

1.6. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα⁵⁶, ως συνταγματικώς κατοχυρωμένη ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, κατοχυρώνεται στο άρθρο 9Α του Συντάγματος, ιδρύθηκε δε με τον νόμο 2472/1997. Ειδικότερα, στις 25 Μαΐου 2018 τέθηκε σε εφαρμογή ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (γνωστότερος στα αγγλικά με το ακρωνύμιο «**GDPR**»⁵⁷) – δεσμευτικός ως προς τα μέλη- αλλάζοντας άρδην το πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων για τις επιχειρήσεις⁵⁸, όσον αφορά την επεξεργασία από τον ιδιωτικό τομέα και από το μεγαλύτερο μέρος του δημοσίου τομέα⁵⁹.

Με τον Κανονισμό αυτό αντικαταστάθηκε η οδηγία 95/46/ΕΚ, ενώ διατηρήθηκαν οι ρυθμίσεις της που απέδωσαν μέσα στο χρόνο. Ο Κανονισμός αυτός προχώρησε ένα βήμα παραπάνω, εισάγοντας νέες έννοιες και συλλήψεις, όπως, λ.χ., ο σχεδιασμός εξ ορισμού και εκ των προτέρων, η προσέγγιση με βάση την επικινδυνότητα, αλλά και νέα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στη λήθη και το δικαίωμα στη φορητότητα δεδομένων, επιβάλλοντας υποχρεώσεις στον υπεύθυνο

---

⁵⁶ <https://www.dpa.gr/index.php/el/arxi/profile>.

⁵⁷ Κανονισμός 2016/679(ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016.

⁵⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/LSU/?uri=CELEX:32016R0679>.

⁵⁹ Αντίθετα, η επεξεργασία δεδομένων από αρχές αρμόδιες για την επιβολή του νόμου υπόκειται στις διατάξεις της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, βλ. Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

επεξεργασίας και τον εκτελούντα την επεξεργασία⁶⁰. Αυτό κρίθηκε απαραίτητο, καθώς η τελευταία δεν ανταποκρινόταν πια στις ολοένα και αυξανόμενες προκλήσεις της εποχής μας⁶¹.

Επέτρεψε, λοιπόν, στα άτομα να ελέγχουν καλύτερα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τους, ενώ καθιέρωσε ένα σύστημα ανεξάρτητων εποπτικών αρχών επιφορτισμένων με την παρακολούθηση και την επιβολή της συμμόρφωσης. Μεταξύ των ιδιαιτεροτήτων του Κανονισμού είναι και η πρόβλεψη στο άρθρο 8 ότι *«η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ανήλικου, κατά την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών απευθείας σε αυτόν, είναι σύννομη, εφόσον ο ανήλικος έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του και παρέχει τη συγκατάθεσή του. Εάν δε ο ανήλικος είναι κάτω των 15 ετών, η επεξεργασία της παραγράφου 1 είναι σύννομη μόνο μετά την παροχή συγκατάθεσης του νομίμου αντιπροσώπου του»*.

Στις 29 Αυγούστου 2019, δηλαδή μετά από 15 μήνες, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ (137/Α/29-08-2019) και ο πολυαναμενόμενος Ελληνικός Νόμος για την προστασία προσωπικών δεδομένων, με τον οποίο συμπληρώνονται οι διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων («ΓΚΠΔ») και ενσωματώνεται η Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («Οδηγία LED»). Ο νέος Νόμος εξειδικεύει τις «ρήτρες ανοίγματος», που παρέχει ο ΓΚΠΔ στα κράτη μέλη, και αίρει την νομική αβεβαιότητα σχετικά με την καθυστερημένη συμπλήρωση του Κανονισμού και την μέχρι πρότινος παράλληλη ισχύ του Ν. 2472/1997⁶².

Ο νέος Νόμος κατήργησε τον προγενέστερο Ν. 2472/1997 «περί Προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», εκτός από συγκεκριμένες διατάξεις αναφορικά με την δημοσιοποίηση δεδομένων από τις εισαγγελικές αρχές στην περίπτωση συγκεκριμένων αδικημάτων, τη χρήση οπτικοακουστικού υλικού στις δημόσιες συναθροίσεις, τη διατήρηση του Μητρώου για την απαγόρευση αποστολής προωθητικών ενεργειών μέσω ταχυδρομείου. Επίσης, διατηρήθηκε η διάταξη σύστασης της Αρχής Προστασίας και οι αμοιβές των μελών της, αλλά και το πλαίσιο επιβολής διοικητικών προστίμων στους ιδιωτικούς φορείς.

Ο ως άνω νόμος είχε ενσωματώσει στο ελληνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή Οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

---

⁶⁰ Βλ. εισαγωγή Ι. Ιγγλεζάκης, «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων», interactive Books, 2018.

⁶¹ Ι. Ιγγλεζάκης, «Δίκαιο Πληροφορικής», Σάκκουλας, 2021, 276 επ.

⁶² Άρθρο του Στέφανου Μήτσιου, δικηγόρου στο https://www.ey.com/el_gr/tax/tax-alerts/ey-law-alert-prostasia-proswpikwn-dedomenwn-kai-metra-efarmogis-gkpd-nomos-4624-2019.

και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 25/5/2018 σε όλες τις χώρες της ΕΕ, η Οδηγία 95/45/ΕΚ καταργήθηκε. Πλέον, από 29/8/2019, ισχύει ο νόμος 4624/2019⁶³.· Ειδικότερα, στα άρθρα 9 έως και 20 αναφέρονται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εποπτική αρχή). Ο δε νόμος 2472/1997 έχει καταργηθεί εκτός ορισμένων διατάξεων που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 84 του νόμου 4624/2019. Ο νόμος 4624/2019 περιλαμβάνει και την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

Η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της νόμου 2472/1997, εξυπηρετείται από Γραμματεία, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, και αποτελείται από τρία τμήματα: Το τμήμα Ελεγκτών, Το τμήμα Επικοινωνίας και Το τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων. Η Αρχή συγκροτείται από τον Πρόεδρο και έξι (6) μέλη, οι οποίοι ορίζονται με αντίστοιχους αναπληρωτές⁶⁴. Η θητεία τους είναι εξαετής και δεν μπορεί να ανανεωθεί. Τα μέλη δε, απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο ή διοικητικό έλεγχο⁶⁵. Από τον συνδυασμό των άρθρων (άρθρο 57 ΓΚΠΔ, άρθρο 13 του ν. 4624/2019 προκύπτει ότι οι αρμοδιότητές της διακρίνονται σε

---

⁶³ «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις».

⁶⁴ Για την σύνθεση της Αρχής βλ. Ε. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 163 και αναλυτικά για τις αρμοδιότητές της <https://www.dpa.gr/el/arxi/profile>.

⁶⁵ Τα μέλη της Αρχής δεν υπέχουν αστική ευθύνη έναντι οποιουδήποτε τρίτου για πράξεις ή παραλείψεις τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Δεν απαλλάσσονται από την ευθύνη τους έναντι του Ελληνικού Δημοσίου για πράξεις ή παραλείψεις από δόλο ή βαρεία αμέλεια. Τα μέλη της Αρχής δεν διώκονται για την έκφραση γνώμης και για πράξη ή παράλειψη που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εκτός αν ενήργησαν με δόλο ή βαρεία αμέλεια. Η Αρχή μπορεί να αναλάβει τη δαπάνη για τη δικαστική υπεράσπιση των μελών της σε περίπτωση άσκησης εναντίον τους αγωγής ή άσκησης σε βάρος τους ποινικής δίωξης για πράξεις ή παραλείψεις που ανάγονται αποκλειστικά στην εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων τους.

διοικητικές, ελεγκτικές κανονιστικές- συμβουλευτικές και δημοσιοποίησης, απολογισμού και συνεργασιών.

Επίσης, η Αρχή διαθέτει εξουσίες ελέγχου, καθώς και διορθωτικές και αδειοδοτικές εξουσίες, όπως αυτές εξειδικεύονται και αναλύονται στο άρθρο 58 του ΓΚΠΔ και στο άρθρο 15 του ν. 4624/2019. Σύμφωνα δε με την παρ. 5 του άρθρου 10 του νόμου 4624/2019 η Αρχή **δεν είναι αρμόδια** να ελέγχει πράξεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργούνται από τις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές στο πλαίσιο της δικαστικής λειτουργίας και των δικαστικών τους καθηκόντων, καθώς και πράξεις επεξεργασίας διαβαθμισμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργούνται για τις δραστηριότητες που αφορούν την εθνική ασφάλεια. Υπάρχει δε πρόβλεψη σχετικά με την ευρωπαϊκή και διεθνή συνεργασία της Αρχής⁶⁶.

Επίσης, όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εφαρμόζεται ο νόμος 3471/2006 που αντίστοιχα ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή Οδηγία 2002/58/ΕΚ. Στο τελευταίο μέρος της παρούσας εργασίας θα αναλυθεί το πλαίσιο και οι προϋποθέσεις, προκειμένου η Αρχή να επιληφθεί των καταγγελιών, που αφορούν παραβάσεις της Νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων.

2. ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

2.1. Γενικά

Αν και το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα προσωπικά δεδομένα αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας, κρίνεται απαραίτητο να γίνει σύντομη αναφορά και στα υπόλοιπα δικαιώματα που έχει στην φάρετρα του το υποκείμενο των δικαιωμάτων, καθώς αυτά συμπληρώνουν, ενισχύουν και νοηματοδοτούν το ίδιο το δικαίωμα πρόσβασης. Αρχικά να σημειωθεί ότι τα εν λόγω δικαιώματα ισχύουν **σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση**, ανεξάρτητα από το πού γίνεται η επεξεργασία των δεδομένων και πού έχει

---

⁶⁶ Π.χ. Η Αρχή συμμετέχει σε διεθνή όργανα, όπως στην Οικουμενική Συνέλευση για την Προστασία Δεδομένων, σε κοινές εποπτικές αρχές και ομάδες συντονισμού για την εποπτεία των πληροφοριακών συστημάτων-μεγάλων βάσεων δεδομένων της ΕΕ, κτλ.

έδρα η εταιρεία. Τα εν λόγω δικαιώματα ισχύουν επίσης σε αγαθά και υπηρεσίες από εταιρείες που έχουν την έδρα τους εκτός της Ε.Ε. αλλά δραστηριοποιούνται στην Ε.Ε.

Το πρώτο βήμα για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών είναι να απευθυνθεί το υποκείμενο των δικαιωμάτων στην εταιρεία ή τον οργανισμό που επεξεργάζεται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που εν προκειμένω καλείται επίσης «υπεύθυνος επεξεργασίας»⁶⁷. Εάν, όμως, η εταιρεία ή ο οργανισμός διαθέτει έναν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων (ΥΠΔ)⁶⁸, το αίτημα μπορεί να υποβληθεί σε αυτόν. Η εταιρεία ή ο οργανισμός οφείλει να απαντά στα αιτήματά χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και **τουλάχιστον εντός ενός μήνα**. Εάν δεν σκοπεύει να συμμορφωθεί με το αίτημά αυτό, πρέπει να δηλώσει τον λόγο. Η εταιρεία μπορεί να ζητήσει να της παρασχεθούν επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητά του υποκειμένου (π.χ. όνομα χρήστη ή ένας κωδικός πρόσβασης)⁶⁹.

Επιγραμματικά, να ειπωθεί ότι τα φυσικά πρόσωπα (υποκείμενα των δεδομένων) έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν **επιβεβαίωση** αναφορικά με την επεξεργασία των δεδομένων τους, **αντίγραφο** αυτών των δεδομένων τους, καθώς και **πληροφορίες για την επεξεργασία**⁷⁰.

2.2. Δικαίωμα ενημέρωσης και διαφάνειας (άρθρα 12-14 ΓΚΠΔ)

Το δικαίωμα αυτό επιτρέπει στο υποκείμενο να γνωρίζει ποιος επεξεργάζεται τα δεδομένα του, ποια είναι αυτά και για ποιον λόγο, καθώς και τις συνθήκες αλλαγής της επεξεργασίας αυτής. Οι οργανισμοί που επεξεργάζονται δεδομένα των χρηστών τους, πρέπει ταυτόχρονα να παρέχουν

---

⁶⁷ Βλ. στο αρχικό μέρος της εργασίας για τον ορισμό του.

⁶⁸ Βλ. ενδεικτικά για τον ΥΠΔ : Ε.Κάτση, «Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων στον γενικό κανονισμό προστασίας δεδομένων (ΕΚ) 679/2016», διπλωματική εργασία, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δίκαιο και Πληροφορική, 2019. Ι.Καραμπάς, «Ο θεσμός του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων», διπλωματική εργασία, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, ΠΜΣ, Κατεύθυνση Δίκαιο, Τεχνολογία και Οικονομία, 2019, Α.Μπρούζου, «Ο υπεύθυνος προστασίας προσωπικών δεδομένων στο ΓΚΠΔ», διπλωματική εργασία σε Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δίκαιο και Πληροφορική, 2018, Β.Σωτηρόπουλος, «Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων, Εγχειρίδιο για τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα», β' έκδοση, Σάκκουλας, 2019.

⁶⁹ <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/prosopika-dedomena-ta-dikaiomata-ton-politon-me-vasi-ton-gdpr-infographic>.

⁷⁰ Όπως θα αναλυθεί παρακάτω βλ. σχετικά άρθρα 12, 15 ΓΚΠΔ.

σαφείς πληροφορίες σε απλή και κατανοητή γλώσσα, αλλά και να διευκολύνουν την άσκηση του δικαιώματος αυτού.

Υπάρχει ανάγκη για διαφάνεια όσον αφορά τη συλλογή και τη χρήση δεδομένων, προκειμένου να επιτραπεί στους πολίτες της ΕΕ να ασκήσουν το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR) δίνει στα άτομα το δικαίωμα να ενημερώνονται για τη συλλογή και τη χρήση των προσωπικών τους δεδομένων, γεγονός που οδηγεί σε ποικίλες υποχρεώσεις πληροφόρησης από τον υπεύθυνο επεξεργασίας⁷¹. Όταν τα δεδομένα λαμβάνονται απευθείας, το άτομο πρέπει να ενημερώνεται αμέσως, δηλαδή τη στιγμή που λαμβάνονται τα δεδομένα. Ως προς το περιεχόμενο, η υποχρέωση ενημέρωσης του υπευθύνου επεξεργασίας περιλαμβάνει την ταυτότητά του, τα στοιχεία επικοινωνίας του Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων (εάν υπάρχουν), τους σκοπούς επεξεργασίας και τη νομική βάση, τυχόν έννομα συμφέροντα που επιδιώκονται, τους παραλήπτες κατά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και οποιαδήποτε πρόθεση για τη μεταφορά προσωπικών δεδομένων σε τρίτες χώρες. Οι πληροφορίες παρέχονται γραπτώς ή με άλλα μέσα, μεταξύ άλλων, εφόσον ενδείκνυται, ηλεκτρονικώς. Όταν ζητείται από το υποκείμενο των δεδομένων, οι πληροφορίες μπορούν να δίνονται προφορικά, υπό την προϋπόθεση ότι η ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων είναι αποδεδειγμένη με άλλα μέσα. Επιπλέον, το δικαίωμα ενημέρωσης περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τη διάρκεια αποθήκευσης, τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, τη δυνατότητα ανάκλησης συγκατάθεσης, το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στις αρχές και εάν η παροχή προσωπικών δεδομένων είναι υποχρεωτική ή συμβατική απαίτηση. Επιπλέον, το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να ενημερώνεται για οποιεσδήποτε αυτοματοποιημένες δραστηριότητες λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ. Μόνο εάν το υποκείμενο των δεδομένων γνωρίζει ήδη τις παραπάνω πληροφορίες, δεν είναι απαραίτητο να τις παρέχει.

Εάν δεν ληφθούν προσωπικά δεδομένα από το υποκείμενο των δεδομένων, πρέπει να του παρέχονται οι πληροφορίες εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Ειδικότερα, Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντήσει στο υποκείμενο των δεδομένων **χωρίς καθυστέρηση και το**

---

⁷¹ Ε. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό. π., 133 επ και υπ. 337 όπου για την υποχρέωση ενημέρωσης του υπευθύνου επεξεργασίας Βλ. 1/ 1999 Κανονιστική Πράξη της Αρχής (ΦΕΚ Β' 555/6.5.1999).

αργότερο σε ένα μήνα από την υποβολή του αιτήματος για την άσκηση δικαιώματος δυνάμει των άρθρων 15-22 του ΓΚΠΔ ⁷². Σε περιπτώσεις που οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν χρησιμοποιούνται για την άμεση επικοινωνία με το υποκείμενο των δεδομένων, αυτό έχει το δικαίωμα να ενημερωθεί αμέσως μόλις προσεγγιστεί. Όσον αφορά το περιεχόμενο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να παρέχει τις ίδιες συγκεκριμένες πληροφορίες, όπως εάν τα προσωπικά δεδομένα θα είχαν ληφθεί απευθείας από το υποκείμενο των δεδομένων. Επίσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να ενημερώνει το υποκείμενο για τον τρόπο που οι αποδέκτες έχουν πρόσβαση στα δεδομένα (π.χ. στην περίπτωση της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. με on line διαδικασία, δηλαδή αυτόματη πρόσβαση με πρωτοβουλία του αποδέκτη, χωρίς να απαιτείται σχετική ενέργεια του υπευθύνου επεξεργασίας⁷³). Η μόνη εξαίρεση είναι οι πληροφορίες σχετικά με τυχόν υποχρεώσεις παροχής των προσωπικών δεδομένων, καθώς ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν έχει την εξουσία λήψης αποφάσεων σε αυτή την περίπτωση. Επιπλέον, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να ενημερώνει από ποιες πηγές προέρχονται τα προσωπικά δεδομένα και εάν ήταν δημόσια διαθέσιμα. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ενημερώνεται με ακριβή, διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή. Η υποχρέωση ενημέρωσης μπορεί να εκπληρωθεί εγγράφως ή ηλεκτρονικής μορφής.⁷⁴

Ο νόμος, ως προς τον χρόνο ενημέρωσης, διακρίνει δύο περιπτώσεις: Αφενός, εάν τα προσωπικά δεδομένα λαμβάνονται απευθείας από το υποκείμενο των δεδομένων (άρθρο 13 του ΓΚΠΔ) και, αφετέρου, εάν αυτό δεν συμβαίνει (άρθρο 14 του ΓΚΠΔ). Στην πρώτη περίπτωση συλλογή και ενημέρωση απαιτείται να γίνονται ταυτόχρονα⁷⁵. Στη δεύτερη περίπτωση το υποκείμενο πρέπει να ενημερωθεί «αμελλητί» και πάντως πριν από οποιαδήποτε χρήση ή

---

⁷² Η προθεσμία του ενός μηνός μπορεί να **παραταθεί για δύο μήνες**, εάν το αίτημα είναι πολύπλοκο ή ο αριθμός των αιτημάτων είναι μεγάλος. Ωστόσο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων για την **παράταση αυτή εντός μηνός** από την υποβολή του αιτήματος.

⁷³ Ε. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 134-135 και υπ. 341, όπου μεταξύ άλλων βλ. και την υπ' αρ. 26/2002 απόφαση της αρχής σε ΚΝοΒ 51, 2003, 741, κατά την οποία οι εταιρίες – αποδέκτες δεδομένων πιστοληπτικής ικανότητας οφείλουν, πριν από την επεξεργασία οικονομικών δεδομένων υποψηφίων αγοραστών τους και αφού λάβουν τη συγκατάθεσή τους, να τους ενημερώνουν για την πηγή των πληροφοριών τους.

⁷⁴ Αναφέρεται ρητά ότι τα λεγόμενα «τυποποιημένα σύμβολα εικόνας» μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για να μεταφέρουν μια ουσιαστική επισκόπηση της προβλεπόμενης επεξεργασίας σε μια εύκολα κατανοητή, κατανοητή και σαφή μορφή, <https://gdpr-info.eu/issues/right-to-be-informed>.

⁷⁵ Βλ. άρθρο 11 παρ. 2 ν. 2472/1997.

επεξεργασία των δεδομένων μετά την καταχώρηση⁷⁶. Τα φυσικά πρόσωπα (υποκείμενα των δεδομένων) έχουν δικαίωμα να ενημερώνονται με ακρίβεια και σαφήνεια για τη συλλογή και χρήση (επεξεργασία) των προσωπικών τους δεδομένων. Το δικαίωμα αυτό διέπεται από μία από τις βασικές αρχές του ΓΚΠΔ, την **αρχή της διαφάνειας**⁷⁷. Για την περαιτέρω κατανόηση της ως άνω αρχής ενδιαφέρον έχει η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων στο πεδίο του φορολογικού απορρήτου, μέσα από την υπ' αριθμ. 339/2019 απόφασή του ΣτΕ, Ειδικότερα, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, με την απόφαση 98/2013, έκρινε ότι η Γ.Γ.Π.Σ., ως υπεύθυνη επεξεργασίας, παραβίασε την υποχρέωση λήψης των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων τους. Έτσι επιβλήθηκε το ανώτατο πρόστιμο. Το ΣΤΕ με την υπ' αριθμ. 339/2019 απόφασή του έκανε δεκτό ότι «εν όψει της έκτασης της μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης και παράνομης επεξεργασίας προσωπικών φορολογικών στοιχείων που διαπιστώθηκε, του όγκου των προσωπικών δεδομένων και της μεγάλης χρονικής περιόδου, που αφορούσε η παραβίαση, της φύσης των δεδομένων, ορισμένα εκ των οποίων υπάγονται στην κατηγορία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, καλύπτονται δε, από το φορολογικό απόρρητο⁷⁸, καθώς επίσης και της σημασίας των εν λόγω δεδομένων για τα υποκείμενα αυτών, αλλά και της σημασίας της διαφύλαξης του φορολογικού απορρήτου χάριν της διασφάλισης της εμπιστοσύνης των πολιτών στη φορολογική αρχή, προς αποτροπή ενεργειών, που κατατείνουν στην απόκρυψη φορολογητέας φορολογικής ύλης». Με αφορμή την ανωτέρω απόφαση του ΣτΕ η Αρχή Προστασίας Δεδομένων σε ανακοίνωσή της, επισημαίνει ότι ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) προτάσσει την **«αρχή της διαφάνειας»**. Ειδικά για τον δημόσιο τομέα, η διαφάνεια κατά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως με την ορθή και σε απλή γλώσσα ενημέρωση για τον τρόπο, με τον οποίο οι Δημόσιες Αρχές επεξεργάζονται τα δεδομένα των πολιτών για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, **θα οδηγήσει σε αύξηση της εμπιστοσύνης των πολιτών στη Δημόσια Διοίκηση**⁷⁹.

---

⁷⁶ Ε. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 135 και υπ. 344 όπου σχετικό το άρθρο 11 ν. 2472/1997 και η υπ' αρ. 1/1999 Κανονιστική Πράξη της Αρχής, ό.π., σύμφωνη και η Οδηγία 95/46/Ε.Κ. (άρθρο 11).

⁷⁷ Βλ. σχετικά άρθρα 12-14 ΓΚΠΔ.

⁷⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 85 Ν.2238/1994 στο φορολογικό απόρρητο εμπίπτουν: Οι φορολογικές δηλώσεις, τα φορολογικά στοιχεία, οι εκθέσεις, οι πράξεις προσδιορισμού αποτελεσμάτων, τα φύλλα ελέγχου, οι αποφάσεις του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και κάθε στοιχείο του φακέλου, που έχει σχέση με τη φορολογία ή άπτεται αυτής είναι απόρρητα και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από το φορολογούμενο, στον οποίο αφορούν αυτά.

⁷⁹ https://www.lawspot.gr/nomika-nea/prosopika-dedomena-efarmogi-toy-gkpd-mesa-apo-apofaseis-toy-dee-toy-ap-toy-ste-kai-tis?fbclid=IwAR0EF4tSgbiCtm-cXUvUCxRKqU0_rSwDOEQ7_XnU1709Rdt7nrzWPUDehk.

Ειδικότερα, με βάση την ως άνω αρχή, η ενημέρωση πρέπει να είναι **συνοπτική, διαφανής, κατανοητή, εύκολα προσβάσιμη και διατυπωμένη σε απλή και σαφή γλώσσα**⁸⁰. Ιδίως, όταν πρόκειται για ανήλικους, η γλώσσα πρέπει να είναι ιδιαίτερα φιλική προς αυτούς, καθώς λόγω παιδικής ηλικίας δεν γνωρίζουν τους κινδύνους που απορρέουν από την επεξεργασία των δεδομένων τους⁸¹.

Η ενημέρωση πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ιδίως τις εξής πληροφορίες: τον **σκοπό** και τη νομική βάση της επεξεργασίας των δεδομένων, τις **πηγές** από τις οποίες προέρχονται τα δεδομένα και τις **κατηγορίες** τους (όταν η συλλογή γίνεται από άλλες πηγές κι όχι από το ίδιο το υποκείμενο) και τους τυχόν **αποδέκτες** τους.

Τα άρθρα 13 και 14 του ΓΚΠΔ **εξειδικεύουν** ποιες ακριβώς πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνει η ενημέρωση, όταν η συλλογή γίνεται από τα ίδια τα υποκείμενα ή από άλλες πηγές.

Ειδικότερα, στα υποκείμενα των δεδομένων παρέχονται οι εξής **επιπρόσθετες πληροφορίες**: οι κατηγορίες των δεδομένων τους, οι πηγές των δεδομένων τους (όταν τα δεδομένα δεν χορηγούνται από το υποκείμενο), η χρονική περίοδος τήρησης των δεδομένων τους ή, όταν αυτό δεν είναι δυνατό, τα κριτήρια για τον χρόνο τήρησής τους, η δυνατότητά τους να ασκήσουν το δικαίωμα διόρθωσης, διαγραφής, περιορισμού και εναντίωσης στην επεξεργασία, η ύπαρξη διαδικασίας αυτόματης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ και η διαβίβαση των δεδομένων σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό και η ύπαρξη σχετικών εγγυήσεων προστασίας.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να λαμβάνει πλήρως υπόψη του τις απαιτήσεις της διαφάνειας που προβλέπονται στο άρθρο 12 του ΓΚΠΔ για την ανακοίνωση παραβιάσεων δεδομένων στα υποκείμενα των δεδομένων βάσει του άρθρου 34 του ΓΚΠΔ⁸².

Σχετική η Απόφαση 38/2023 του Αρείου Πάγου (Α1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)⁸³, η οποία σε σχέση με το άνω δικαίωμα τονίζει ότι *«ως προς το στοιχείο της ενημέρωσης για τους αποδέκτες των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, πρέπει να ενημερώνει το υποκείμενο, είτε ως προς το συγκεκριμένο πρόσωπο του αποδέκτη, του οποίου έτσι θα προκύπτει η ταυτότητα, είτε, κατά ρητή αναφορά του*

---

⁸⁰ Αόριστοι όροι πρέπει να αποφεύγονται π.χ. «θα μπορούσε», «ενδέχεται», «πιθανόν να...», κ.λπ.

⁸¹ Τα παιδιά χαιρούν ιδιαίτερης προστασίας από τον ισχύοντα ΓΚΠΔ.

⁸² Βλ. αναλυτικά για το δικαίωμα αυτό <https://www.dpa.gr/el/polites/gkpd/dikaiwmaenimerwsis>.

⁸³ www.areiospagos.gr.

νόμου, ως προς την κατηγορία των αποδεκτών, οπότε, σ' αυτή την περίπτωση, δεν προσδιορίζεται κάθε πρόσωπο της κατηγορίας, ώστε να προκύπτει η ταυτότητά του. Πληροί, δε, την απαιτούμενη, κατά το άρθρο 11 παρ. 1 περ. γ' του ν. 2472/1997, για τη νομιμότητα της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, προϋπόθεση της ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων, η αναφορά της κατηγορίας των αποδεκτών των δεδομένων, όπως ρητά αναγράφεται στην οικεία διάταξη. Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων μεταβιβάσει αυτά στον εκτελούντα την επεξεργασία, ο οποίος υπάγεται σε κάποια από τις αναφερόμενες κατηγορίες αποδεκτών, για την οποία έχει γίνει η ενημέρωση, δεν είναι αναγκαίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας να προβεί σε νέα ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, όταν ανακοινώσει στον εκτελούντα την επεξεργασία τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου. Τούτο, μάλιστα, διότι, ο εκτελών την επεξεργασία, ενεργεί την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας αυτών και όχι για δικό του λογαριασμό».

Τέλος, σχετικά με το ζήτημα της φωτογράφισης του υποκειμένου από όργανα της Διοίκησης και την ανάγκη τήρησης της αρχής της διαφάνειας είναι σχετική η υπ' αριθ.5/2023 Γνωμοδότηση του Αντεισαγγελέα του ΑΠ Γεωργίου Σκιαδαρέση, στην οποία τονίζεται ότι η ανάγκη ενημέρωσης του υποκειμένου για τη φωτογράφησή του (όταν η φωτογράφιση επιβάλλεται ως νόμιμη ενέργεια σύμφωνα με τις σκέψεις, που αναφέρονται στη Γνωμοδότηση) και για τον επιδιωκόμενο σκοπό της φωτογράφησής του **δεν σημαίνει ότι απαιτείται και η συναίνεσή του γι' αυτή**⁸⁴.

2.3. Δικαίωμα διόρθωσης (άρθρο 16 ΓΚΠΔ)

Το δικαίωμα αυτό συνίσταται στην δυνατότητα εκ μέρους του χρήστη στην διόρθωση ανακριβών προσωπικών δεδομένων και συμπλήρωσης ελλειπών στοιχείων.

Το περιεχόμενο του δικαιώματος αυτού θα γίνει περισσότερο κατανοητό με την παράθεση της υπ αρ. 29/4-10-2022 απόφασης της Αρχής, η οποία έκρινε επί καταγγελίας προς το αρμόδιο Ληξιαρχείο ιδιώτη, με θέμα τη διόρθωση του επωνύμου της μητέρας του στη ληξιαρχική πράξη γέννησής του, δυνάμει του συνημμένου σε αυτήν πιστοποιητικού γέννησης της μητέρας του, καθώς και ότι ζήτησε εν συνεχεία χορήγηση αντιγράφου της ληξιαρχικής πράξης γεννήσεώς του,

⁸⁴ https://www.lawspot.gr/nomika-nea/prosopika-dedomena-efarmogi-toy-gkpd-mesa-apo-apofaseis-toy-dee-toy-ap-toy-ste-kai-tis?fbclid=IwAR0EF4tSgbiCtm-cXUvUCxRKqU0__rSwDOEQ7_XnU1709Rdt7nrzwPUDehk.

μετά τη διενεργηθείσα διόρθωση. Το Ληξιαρχείο, ακολούθως, απέστειλε στον καταγγέλλοντα αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης γέννησής του, στην οποία, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, προκύπτει ότι έχει επέλθει ιδιόχειρη διόρθωση του επωνύμου της μητέρας του και αντίστοιχη διόρθωση στο πληροφοριακό σύστημα Μητρώο Πολιτών, χωρίς ωστόσο να γίνεται μνεία της επελθούσης διόρθωσης στο περιθώριο της πρωτότυπης καταχώρισης της πράξης στον ληξιαρχικό τόμο του σχετικού έτους και χωρίς να γίνεται μνεία στο αντίστοιχο πεδίο Διορθώσεις/Μεταβολές στη μετάπτωσή της στο πληροφοριακό σύστημα Μητρώου Πολιτών. Η Αρχή έκρινε ότι η ορθότητα και πληρότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να εκτιμώνται με βάση τον σκοπό για τον οποίο τα δεδομένα συλλέχθηκαν και υφίστανται επεξεργασία, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι στην προκειμένη περίπτωση, ενόψει και του σκοπού επεξεργασίας (τήρηση ακριβούς αρχείου με προσωπικά δεδομένα πολιτών προς ταυτοποίησή τους και βεβαίωση της αστικής τους κατάστασης, από την οποία γεννώνται δικαιώματα και υποχρεώσεις), προκύπτει ότι η προσθήκη των ως άνω επιπλέον πληροφοριών που αφορούν τη διόρθωση (π.χ. πότε συντελέστηκε η διόρθωση, από ποιον, με ποια νομική βάση κ.λπ.), είναι αναγκαία προκειμένου να αντανakλάται η σειρά των γεγονότων - ιδίως δε τη στιγμή που το σφάλμα στη συνέχεια διορθώθηκε, θα πρέπει επί τη δηλώσει του αρμοδίου Ληξιάρχου τόσο η ορθή/διορθωμένη πληροφορία όσο και η πληροφορία ότι το σφάλμα διορθώθηκε να συμπεριλαμβάνονται στη ληξιαρχική πράξη γέννησης του καταγγέλλοντα, τόσο στο περιθώριο του έγχαρτου τόμου, όσο και στο ήδη προβλεφθέν εκ του νόμου πεδίο Διορθώσεις/Μεταβολές. Επομένως, κατέληξε η Αρχή, το δικαίωμα διόρθωσης που άσκησε ο καταγγέλλων ικανοποιήθηκε μερικώς, καθώς ο καταγγελλόμενος Δήμος ναι μεν ανταποκρίθηκε σε αυτό και διόρθωσε το εσφαλμένο προσωπικό δεδομένο, ωστόσο, δεν προέβη σε καταχώριση της μεταβολής αυτής, και δεν τήρησε ορισμένη διαδικασία αρχειοθέτησης της διόρθωσης αυτής, ώστε να είναι κατανοητό και αδιαμφισβήτητο στους τρίτους, αλλά και στην ίδια τη διοίκηση, πότε έγινε η διόρθωση αυτή, από ποιο πρόσωπο, με ποια νομική βάση και για ποιον λόγο, ιδίως δε, από τη στιγμή που το προηγούμενο (εσφαλμένο) έγγραφο ενδέχεται να είχε κυκλοφορήσει ή κατατεθεί και σε άλλο φορέα ή δημόσια υπηρεσία.

2.4. Δικαίωμα διαγραφής («δικαίωμα στη λήθη») (άρθρο 17 ΓΚΠΔ)

Είναι το δικαίωμα να υποβάλει κανείς, υπό προϋποθέσεις, αιτιολογημένο αίτημα προκειμένου να ζητά να αφαιρεθούν, από τις μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο, ορισμένες πληροφορίες για το πρόσωπό του που εμφανίζονται στα αποτελέσματα όταν γίνεται αναζήτηση με βάση το

ονοματεπώνυμό του, ή όταν τα δεδομένα δεν είναι πλέον απαραίτητα, ή όταν τα δεδομένα έχουν υποβληθεί σε παράνομη επεξεργασία, κ.ο.κ., ή έχει ανακληθεί η συγκατάθεση. Το δικαίωμα αυτό έχει ιδίως σημασία όταν το υποκείμενο των δεδομένων παρέσχε τη συγκατάθεσή του ως παιδί, όταν δεν είχε πλήρη επίγνωση των κινδύνων που ενέχει η επεξεργασία, και θέλει αργότερα να αφαιρέσει τα συγκεκριμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κυρίως από το Διαδίκτυο. Το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να μπορεί να ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα παρά το γεγονός ότι δεν είναι πλέον παιδί.

Το άρθρο 17 ΓΚΠΔ ορίζει ότι *«το δικαίωμα διαγραφής («δικαίωμα στη λήθη») είναι το δικαίωμα να ζητά το υποκείμενο των δεδομένων τη διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, εφόσον δεν επιθυμεί πια αυτά τα δεδομένα να αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας και εφόσον δεν υφίσταται νόμιμος λόγος να τα κατέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας»*⁸⁵.

Το δικαίωμα στη λήθη απορρέει από την υπόθεση Google Spain SL, Google Inc κατά Agencia Española de Protección de Datos, Mario Costeja González (2014)⁸⁶. Για πρώτη φορά, το δικαίωμα στη λήθη κωδικοποιείται και εντοπίζεται στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR) εκτός από το δικαίωμα διαγραφής. Ο αντίστοιχος κανόνας ρυθμίζει κυρίως τις υποχρεώσεις διαγραφής. Σύμφωνα με αυτό, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να διαγράφονται αμέσως όταν τα δεδομένα δεν χρειάζονται πλέον για τον αρχικό σκοπό επεξεργασίας ή το υποκείμενο των δεδομένων έχει αποσύρει τη συγκατάθεσή του και δεν υπάρχει άλλος νομικός λόγος επεξεργασίας, το υποκείμενο των δεδομένων έχει αντιταχθεί και δεν υπάρχουν Απαιτείται επιτακτικός νόμιμος λόγος για την επεξεργασία ή τη διαγραφή για την εκπλήρωση νομοθετικής υποχρέωσης βάσει του δικαίου της ΕΕ ή του δικαιώματος των κρατών

---

⁸⁵ βλ. και αιτιολογικές σκέψεις 65 και 66, όπου μεταξύ άλλων ορίζεται ότι «για να ενισχυθεί το δικαίωμα στη λήθη, το δικαίωμα διαγραφής θα πρέπει επίσης να επεκταθεί με τέτοιο τρόπο ώστε ο υπεύθυνος επεξεργασίας... να υποχρεούται να ενημερώνει τους υπευθύνους επεξεργασίας ... να διαγράψουν οποιοσδήποτε συνδέσμος ή αντίγραφο ή αναπαραγωγή των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα..... θα πρέπει να λαμβάνει εύλογα μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη τεχνολογία και τα μέσα που έχει στη διάθεσή του ο υπεύθυνος επεξεργασίας, μεταξύ άλλων και τεχνικά μέτρα..»

⁸⁶ Διαθέσιμη η απόφαση στο <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62012CJ0131>, σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα, την προστασία φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας τέτοιων δεδομένων, τις μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο, την επεξεργασία δεδομένων που περιέχονται σε ιστότοπους, την αναζήτηση, ευρετηρίαση και αποθήκευση τέτοιων δεδομένων, την Ευθύνη του χειριστή της μηχανής αναζήτησης και την έκταση των υποχρεώσεων του εν λόγω φορέα εκμετάλλευσης και των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων.

μελών. Επιπλέον, τα δεδομένα πρέπει φυσικά να διαγραφούν εάν η ίδια η επεξεργασία ήταν εξαρχής αντίθετη με το νόμο.

Επομένως, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, αφενός, υπόκειται αυτόματα σε νομοθετικές υποχρεώσεις διαγραφής και, αφετέρου, πρέπει να συμμορφώνεται με το δικαίωμα διαγραφής του υποκειμένου των δεδομένων. Ο νόμος δεν περιγράφει πώς πρέπει να διαγράφονται τα δεδομένα σε μεμονωμένες περιπτώσεις. Το αποφασιστικό στοιχείο είναι ότι, ως εκ τούτου, δεν είναι πλέον δυνατή η διάκριση προσωπικών δεδομένων χωρίς δυσανάλογη προσπάθεια. Αρκεί εάν τα μέσα δεδομένων έχουν καταστραφεί σωματικά ή εάν τα δεδομένα είναι μόνιμα παραγραφόμενα με χρήση ειδικού λογισμικού.

Ειδικότερα, το υποκείμενο των δεδομένων **μπορεί να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του** επί της οποίας βασίζεται η επεξεργασία, οπότε τα δεδομένα πρέπει να διαγραφούν εφόσον δεν υπάρχει άλλη νομική βάση για την επεξεργασία.

Επίσης, εάν τα δεδομένα **δεν είναι πλέον απαραίτητα σε σχέση με τους σκοπούς** για τους οποίους συλλέχθηκαν ή **υποβάλλονται κατ' άλλον τρόπο ή παράνομα σε επεξεργασία** ή εάν το υποκείμενο των δεδομένων **αντιτάσσεται στην επεξεργασία** και δεν υφίστανται επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι για την επεξεργασία, μπορεί το υποκείμενο των δεδομένων να ζητήσει τη διαγραφή τους. Ωστόσο, άλλα δικαιώματα της ΕΕ, όπως το δικαίωμα ελευθερίας της έκφρασης και το δικαίωμα στην ενημέρωση, πρέπει επίσης να διασφαλίζονται. Πληροφορίες για το δικαίωμα διαγραφής συνδέσμων από τον κατάλογο αποτελεσμάτων της μηχανής αναζήτησης κατόπιν αναζήτησης με το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου των δεδομένων είναι διαθέσιμες στη σχετική ενότητα.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι **δεν πρόκειται για ένα απόλυτο δικαίωμα**, καθώς η **περαιτέρω διατήρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σύννομη**, όταν είναι αναγκαία, για λόγους, όπως για την άσκηση του δικαιώματος ελευθερίας της έκφρασης και ενημέρωσης, ή για τη συμμόρφωση με νομική υποχρέωση, για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας, για λόγους δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας, για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων. Είναι σημαντικό να λεχθεί ότι η πληροφορία δεν διαγράφεται από την αρχική πηγή. Το αρχικό περιεχόμενο δεν αλλάζει και μπορεί κανείς να έχει πρόσβαση σε αυτό μέσω των μηχανών

αναζήτησης χρησιμοποιώντας άλλες λέξεις κλειδιά ή μπαίνοντας απευθείας στην ιστοσελίδα που φιλοξενεί την πληροφορία. Το πρώτο βήμα για την διαγραφή ενός προσωπικού δεδομένου είναι η υποβολή αιτήματος στην μηχανή αναζήτησης, η οποία, όμως, από καμία διάταξη δεν είναι υποχρεωμένη να ικανοποιεί όλα τα αιτήματα, αλλά έχει το δικαίωμα σε κάποιες περιπτώσεις να αρνηθεί να ικανοποιήσει το αίτημα διαγραφής (π.χ. αν το πρόσωπο που υπέβαλε το αίτημα είναι δημόσιο πρόσωπο και τα δεδομένα αφορούν την επαγγελματική του ζωή). Τέλος, σε περίπτωση άρνησης, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, προσκομίζοντας όλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία.

Σχετική και η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση Google κατά CNIL⁸⁷, όπου το Δικαστήριο έκρινε⁸⁸ ότι «... ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης ο οποίος κάνει δεκτή αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων για διαγραφή συνδέσμων, ενδεχομένως κατόπιν εντολής εποπτικής ή δικαστικής αρχής κράτους μέλους, δεν υπέχει υποχρέωση από το δίκαιο της Ένωσης να προβεί στη διαγραφή αυτή ως προς το σύνολο των εκδοχών της μηχανής αναζήτησης που εκμεταλλεύεται. Το δίκαιο της Ένωσης υποχρεώνει, εντούτοις, τον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης να διαγράψει τους συνδέσμους ως προς τις εκδοχές της μηχανής αναζήτησης που αντιστοιχούν στο σύνολο των κρατών μελών και να λαμβάνει επαρκώς αποτελεσματικά μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η πραγματική προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων. Ως εκ τούτου, η διαγραφή των συνδέσμων πρέπει, εφόσον είναι αναγκαίο, να συνοδεύεται από μέτρα που εμποδίζουν αποτελεσματικά τους χρήστες του διαδικτύου που πραγματοποιούν εντός κράτους μέλους αναζήτηση με βάση το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου των δεδομένων να έχουν, μέσω του εμφανιζόμενου καταλόγου αποτελεσμάτων, πρόσβαση, χρησιμοποιώντας μια «εκτός ΕΕ» εκδοχή της μηχανής αναζήτησης, στους συνδέσμους τους οποίους αφορά η ως άνω αίτηση ή από μέτρα που τουλάχιστον αποθαρρύνουν έντονα την πρόσβαση αυτή. Το αιτούν δικαστήριο οφείλει να εξακριβώσει αν τα μέτρα που έχει εφαρμόσει η Google Inc. πληρούν τις ως άνω απαιτήσεις....» Τέλος, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν επιβάλλει μεν, στο παρόν στάδιο εξέλιξως, τη διαγραφή των συνδέσμων ως προς όλες τις εκδοχές της μηχανής αναζήτησης, αλλά ούτε και την απαγορεύει. Κατά συνέπεια, οι αρχές των κρατών μελών διατηρούν την αρμοδιότητα να προβαίνουν, σύμφωνα με τα εθνικά πρότυπα

⁸⁷ <https://legal.ellak.gr/2019/09/26/prosopika-dedomena-ke-michanes-anazitisis-ochi-se-pagkosmio-dikeoma-sti-lithi-apo-to-dikastirio-tis-ee>.

⁸⁸ Βλ. πλήρες κείμενο της απόφασης στο <https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-507/17>.

προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, σε στάθμιση μεταξύ, αφενός, του δικαιώματος του υποκειμένου των δεδομένων στον σεβασμό της ιδιωτικής του ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν και, αφετέρου, του δικαιώματος στην ελευθερία πληροφόρησης και, κατόπιν της σταθμίσεως αυτής, να υποχρεώνουν, εφόσον απαιτείται, τον φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης να διαγράψει τους συνδέσμους όσον αφορά το σύνολο των εκδοχών της εν λόγω μηχανής αναζήτησης.

Επίσης, ενδιαφέρον έχουν και οι υποθέσεις SCHUFA Holding - C-634/21, C-26/22 και C-64/22 του ΔΕΕ⁸⁹ σχετικά με την αξιολόγηση της νομιμότητας του scoring⁹⁰ για την πρόβλεψη μελλοντικών οικονομικών συμπεριφορών και τη δυνατότητα διατήρησης των πληροφοριών για πτωχευτική απαλλαγή. Να σημειωθεί ότι ο Γερμανός νομοθέτης έχει προβλέψει την αποθήκευση των δεδομένων για έξι μήνες. Ως εκ τούτου, θεωρεί ότι μετά το πέρας των έξι μηνών, τα δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων υπερισχύουν εκείνων του κοινού για πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές. Στον βαθμό που η διατήρηση των δεδομένων είναι παράνομη, όπως συμβαίνει για το διάστημα πέραν των έξι μηνών, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει τη διαγραφή των δεδομένων και το γραφείο υποχρεούται να διαγράψει τα δεδομένα το συντομότερο δυνατό. Το Δικαστήριο κατέληξε ότι, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία των δεδομένων του και το δικαίωμα διαγραφής των δεδομένων, εκτός εάν η εταιρεία μπορεί να αποδείξει την ύπαρξη επιτακτικών και νόμιμων λόγων.

2.5. Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας (άρθρο 18 ΓΚΠΔ)

Τα φυσικά πρόσωπα (υποκείμενα των δεδομένων) έχουν δικαίωμα να ζητήσουν **τον περιορισμό της επεξεργασίας των δεδομένων τους**, όταν αμφισβητείται η ακρίβειά τους, ή η επεξεργασία είναι παράνομη, ή τα δεδομένα δεν χρειάζονται πλέον στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Επίσης, το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί όταν υπάρχουν αντιρρήσεις ως προς την

---

⁸⁹ <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/vathmologisi-kai-diatirisi-pistotikon-dedomenon-kai-prostasia-prosopikon-dedomenon-dee>.

⁹⁰ Το "scoring" είναι μια μαθηματική στατιστική μέθοδος που χρησιμοποιείται για την πρόβλεψη της πιθανότητας μελλοντικής συμπεριφοράς, όπως η αποπληρωμή ενός δανείου. Οι πληροφορίες σχετικά με τη χορήγηση πιστωτικής απαλλαγής διατηρούνται στο γερμανικό δημόσιο μητρώο αφερεγγυότητας για έξι μήνες, ενώ ένας κώδικας δεοντολογίας για τα γερμανικά γραφεία παροχής οικονομικών πληροφοριών προβλέπει περίοδο διατήρησης τριών ετών για τις δικές τους βάσεις δεδομένων.

αυτοματοποιημένη επεξεργασία. Το δικαίωμα αυτό είναι εναλλακτικό του δικαιώματος για διαγραφή (άρθρο 16 του ΓΚΠΔ) και του δικαιώματος εναντίωσης (άρθρο 21 του ΓΚΠΔ). Δεν είναι απόλυτο δικαίωμα και **ισχύει μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις**. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί **συνδυαστικά** με το δικαίωμα διόρθωσης και το δικαίωμα εναντίωσης. Συγκεκριμένα, εάν το υποκείμενο των δεδομένων έχει ζητήσει τη διόρθωση των ανακριβών του δεδομένων, μπορεί να ζητήσει τον περιορισμό της επεξεργασίας για όσο διάστημα ο υπεύθυνος επεξεργασίας εξετάζει το αίτημα διόρθωσης, ή εάν το υποκείμενο ασκεί το δικαίωμα εναντίωσης, μπορεί να ζητήσει παράλληλα τον περιορισμό της επεξεργασίας για όσο διάστημα ο υπεύθυνος επεξεργασίας εξετάζει το αίτημα εναντίωσης.⁹¹

2.6. Δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων (άρθρο 20 ΓΚΠΔ)

Το δικαίωμα αυτό συνίσταται στη δυνατότητα του υποκειμένου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας **ένα ηλεκτρονικό αντίγραφο των προσωπικών του δεδομένων**, σε ηλεκτρονικό και δομημένο μορφότυπο συνήθους χρήσης, ώστε να είναι σε θέση να κάνουν χρήση αυτών στη συνέχεια, είτε το ίδιο το υποκείμενο είτε προκειμένου να διαβιβαστούν σε άλλο φορέα παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας.

Ουσιαστικά, παρέχεται στο υποκείμενο των δεδομένων η δυνατότητα να διατηρεί ένα αντίγραφο ασφαλείας των προσωπικών του δεδομένων, ενώ ταυτόχρονα γίνεται ευκολότερη, όπως και στην περίπτωση της φορητότητας τηλεφωνικού αριθμού η αλλαγή παρόχου υπηρεσιών. Να σημειωθεί ότι η κοινή σύγκλιση μεταξύ του δικαιώματος στη λήθη και της φορητότητας δεδομένων βρίσκεται στον στόχο ενίσχυσης των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, δεδομένου ότι αμφότερα παρέχουν προνόμια μέσω των οποίων τα άτομα μπορούν να επηρεάσουν την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων⁹².

---

⁹¹https://www.dpa.gr/el/polites/gkpd/dikaiwma_periorismou_epexergasias.

⁹² Βλ. άρθρο L. Costa, Y. Pouillet, Privacy and the Regulation of 2012, Computer Law & Security Review, Volume 28, Issue 3, June 2012, σελ. 254-262.

2.7. Δικαίωμα εναντίωσης (άρθρο 21 ΓΚΠΔ)

Το δικαίωμα της εναντίωσης συνίσταται στο δικαίωμα που έχει το φυσικό πρόσωπο (υποκείμενο των δεδομένων) **να αντιτάσσεται**, ανά πάσα στιγμή και για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, η οποία βασίζεται στο άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. ε' ΓΚΠΔ, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ βάσει των εν λόγω διατάξεων.

Στην περίπτωση που το υποκείμενο των δεδομένων εναντιωθεί στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, **ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να σταματήσει την εν λόγω επεξεργασία** εκτός και αν καταδείξει επιτακτικούς και νόμιμους λόγους για την επεξεργασία, οι οποίοι υπερσχύουν των συμφερόντων, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων (π.χ. δημόσιο συμφέρον) ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων⁹³.

Με την υπ' αριθ. 20/29-5-2023 απόφασή της η Αρχή εξέτασε καταγγελίες συνδρομητή της WIND, νυν NOVA, με τις οποίες παραπονέθηκε για κατ' επανάληψη λήψη ηλεκτρονικών μηνυμάτων για προωθητικούς σκοπούς παρά την εναντίωσή του και τις επανειλημμένες διαμαρτυρίες του, καθώς και για μη ικανοποίηση των αιτημάτων άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης. Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο α) 60.000 ευρώ για παράβαση του άρθρου 21 (3) ΓΚΠΔ λόγω της αποστολής πέντε προωθητικών μηνυμάτων παρά την εναντίωση και την απένταξη του τηλεφωνικού αριθμού του καταγγέλλοντος από το Μητρώο του άρθρου 11 ν. 3471/2004 για διάστημα τριών μηνών χωρίς να το έχει ζητήσει ο ίδιος, β) 60.000 ευρώ για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης, μη παροχή απάντησης, έστω και αρνητικής, και δυσχέραση της άσκησης δικαιώματος πρόσβασης, επικαλούμενη προσχηματικά αδυναμία ορθής ταυτοποίησης του καταγγέλλοντος με άλλους τρόπους πέραν της φυσικής παρουσίας στο κατάστημα ή μέσω συστημένης επιστολής κατά παράβαση του άρθρου 15 (1) συνδ. 12 παρ. 2, 3 και 4 ΓΚΠΔ και γ) 30.000 ευρώ για παράβαση του άρθρου 25 (1) ΓΚΠΔ διότι δεν διέθετε στην πράξη τις απαραίτητες

---

⁹³ https://www.lawspot.gr/nomika-nea/prosopika-dedomena-efarmogi-toy-gkpd-mesa-apo-apofaseis-toy-dee-toy-ap-toy-ste-kai-tis?fbclid=IwAR0EF4tSgbiCtm-cXUvUCxRKqU0__rSwDOEQ7_XnU1709Rdt7nrzwPUDehk

διαδικασίες για να εξασφαλίσει το δικαίωμα εναντίωσης και τη διακοπή της επεξεργασίας των δεδομένων για τον προωθητικό σκοπό.

2.8. Δικαίωμα στη μη αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ (άρθρο 22 ΓΚΠΔ)

Με βάση τον ορισμό που δίδεται στο άρθρο 22 το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να μην υπόκειται σε απόφαση που λαμβάνεται αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα που το αφορούν ή το επηρεάζει σημαντικά με παρόμοιο τρόπο. Υπάρχει ειδική δε πρόβλεψη στον Γενικό Κανονισμό σχετικά με την απαγόρευση αυτόματης λήψης αποφάσεων, εάν αυτές οι αποφάσεις έχουν νομική επίδραση στα παιδιά ή τα επηρεάζουν σημαντικά⁹⁴. Μολονότι υπάρχουν **εξαιρέσεις** στο δικαίωμα αυτό, αυτές ισχύουν μόνον εάν έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων, ελευθεριών και των συμφερόντων του παιδιού. Επίσης, σε περίπτωση που καταρτίζεται προφίλ για παιδιά, θα πρέπει ο υπεύθυνος επεξεργασίας να παρέχει σαφείς και κατανοητές πληροφορίες αναφορικά με την επεξεργασία των δεδομένων τους. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εκμεταλλευτεί την αδυναμία κατανόησης ή την αδύναμη θέση των παιδιών γενικότερα. Τα παιδιά χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας κατά την επεξεργασία προσωπικών τους δεδομένων, ιδίως, για τον λόγο ότι **δεν γνωρίζουν τους κινδύνους** που, ενδεχομένως, συνεπάγεται η επεξεργασία αυτή. Εξάλλου, **απαγορεύεται η κατάρτιση προφίλ για παιδιά για σκοπούς εμπορικής προώθησης**.

Για να γίνει περισσότερο κατανοητό το περιεχόμενο του δικαιώματος αυτού, παρατίθεται το περιεχόμενο του, όπως αυτό ορίζεται από τις Ελληνικές Τράπεζες. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα ενδέχεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, για την εκπλήρωση και επίτευξη νομίμων σκοπών και πάντοτε σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και εν γένει της ισχύουσας νομοθεσίας, να προβαίνει σε λήψη αποφάσεων που βασίζονται αποκλειστικά σε αυτοματοποιημένες διαδικασίες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ. Ειδικότερα ενδέχεται η Τράπεζα νομίμως να λαμβάνει τέτοιες αποφάσεις, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, για σκοπούς παρακολούθησης και πρόληψης της απάτης και της φοροδιαφυγής σε βάρος του πελάτη της ή σε βάρος της Τράπεζας ή τρίτου προσώπου (π.χ.

⁹⁴ <https://www.dpa.gr/polites/prostasia>.

κακόβουλη χρέωση πιστωτικής κάρτας, μη συνήθης συναλλαγή σε τραπεζικό λογαριασμό), καθώς και για τη διασφάλιση και την αξιοπιστία των υπηρεσιών που παρέχει η Τράπεζα (π.χ. επενδυτικών υπηρεσιών και προϊόντων), ή εφόσον η επεξεργασία αυτή είναι αναγκαία για τη σύναψη ή εκτέλεση σύμβασης (π.χ. πιστωτική βαθμολόγηση (credit scoring), η οποία βασίζεται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν ληφθεί απευθείας από τους πελάτες ή από έρευνα στη βάση δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς από το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.. Για την έρευνα αυτή λαμβάνονται υπόψη ως κριτήρια τα εισοδήματα του πελάτη ως υποκείμενο των δεδομένων, οι οικονομικές του υποχρεώσεις, το επάγγελμά του, η τήρηση των συμβατικών του υποχρεώσεων στο πλαίσιο προηγούμενων χρηματοδοτήσεών του, που έχει λάβει από την ίδια την Τράπεζα ή τρίτο πιστωτικό φορέα, με σκοπό την αξιολόγηση της πιστοληπτικής του ικανότητας για την παροχή χρηματοδότησης. Επίσης ενδέχεται η Τράπεζα να προβαίνει σε λήψη τέτοιων αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, για προώθηση νέων προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας, των εταιρειών του Ομίλου και των συνεργαζόμενων με την Τράπεζα επιχειρήσεων και πάντοτε υπό την προϋπόθεση ότι έχει παρασχεθεί η προηγούμενη ρητή συγκατάθεσή του πελάτη⁹⁵.

3. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

3.1. Γενικά

Όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, οι οργανισμοί και οι ιστότοποι παγκοσμίως, χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές και μηχανισμούς, μπορούν εύκολα να παρακολουθούν τις δραστηριότητες των χρηστών στο διαδίκτυο, ακόμη και εκτός σύνδεσης. Για παράδειγμα, τα περισσότερα smartphone διαθέτουν κάποιου είδους εικονικό βοηθό, όπως Siri, Alexa ή Google Assistant⁹⁶. Τα «έξυπνα τηλέφωνα» διαθέτουν εργοστασιακές ρυθμίσεις, οι οποίες επιτρέπουν να παραμένουν ενεργοποιημένα τα μικρόφωνα για αυτούς τους βοηθούς⁹⁷. Ο προφανής λόγος είναι

---

⁹⁵ <https://www.piraeusbank.gr/el/ldiwtes/gdpr>.

⁹⁶ Για το δικαίωμα πρόσβασης βλ. άρθρο της Μαρίας – Αλεξάνδρας Παπουτσή στο <https://www.homodigitalis.gr/posts/4521>.

⁹⁷ βλ. έκθεση του vice στο <https://www.vice.com/en/article/wjbzzy/your-phone-is-listening-and-its-not-paranoia>, για το πόσο επεκτατικοί και επεμβατικοί μπορεί να είναι ορισμένοι από αυτούς τους μηχανισμούς.

η προβολή στοχευμένων διαφημίσεων, αλλά κανείς δε μπορεί να παραβλέψει τους κινδύνους επέκτασης και επέμβασης των μηχανισμών αυτών στην ασφάλεια των χρηστών.

Επιπλέον οι χρήστες αρκετές φορές επικοινωνούν με εταιρείες προκειμένου να διευθετήσουν ζητήματα τους και ενημερώνονται ότι οι κλήσεις τους ηχογραφούνται προς δική τους διασφάλιση και διατηρούνται στα αρχεία της εταιρείας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Η καταγραφή της κλήσης ενδέχεται να λάβει χώρα στο πλαίσιο νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την χορήγηση αποδεικτικών στοιχείων για ενδεχόμενη συναλλαγή και τη σχετική επαγγελματική επικοινωνία, καθώς και για τον έλεγχο της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η κλήση, εφόσον καταγραφεί, αποθηκεύεται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μηνών, σύμφωνα με τις οδηγίες της αρμόδιας Αρχής και τις πολιτικές και διαδικασίες της εκάστοτε Εταιρίας.

Ακόμη , οι χρήστες στις ηλεκτρονικές συναλλαγές τους , καλούνται να δώσουν το ονοματεπώνυμο τους, την διεύθυνση τους ενώ μερικές φορές μπορεί να ζητηθούν ευαίσθητα περαιτέρω δεδομένα όπως το βάρος τους και η ηλικία τους.

Επιπρόσθετα , υπάρχουν καταναλωτές, οι οποίοι έλαβαν τραπεζικό προϊόν από κάποιο τραπεζικό ίδρυμα ωστόσο πλέον δεν είναι σε θέση να αποπληρώσουν τα χρέη τους και για τους οποίους υπάρχει περίπτωση να καταχωρηθούν σε δυσμενείς λίστες οικονομικής συμπεριφοράς. Οι τράπεζες συγκεντρώνουν μεγάλο όγκο προσωπικών δεδομένων, τα οποία συλλέγουν είτε από τους πελάτες τους είτε από αρχεία οικονομικών πληροφοριών, όπως το Σύστημα Πληροφοριών της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ.

Σήμερα , υπάρχει αυστηρό νομικό πλαίσιο, όπου διασφαλίζεται ότι οι χρήστες δεν είναι εντελώς ανίσχυροι απέναντι στην επέμβαση αυτή. Ειδικότερα, σχεδόν όλοι οι κανονισμοί δεδομένων πρέπει να προβλέπουν και να επιτρέπουν στους χρήστες την πρόσβαση, στα δεδομένα τους, για να πληροφορηθούν σχετικά με το πόσα δεδομένα έχει συλλέξει ένας οργανισμός για τον χρήστη και για ποιον σκοπό⁹⁸. Ταυτόχρονα, οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι μηχανισμοί για την άσκηση αυτού του δικαιώματος είναι απλοί και κατανοητοί για τον μέσο χρήστη, ώστε να διευκολύνεται και να μην αποτρέπεται η άσκησή του⁹⁹.

---

⁹⁸ Βλ. αιτιολογική σκέψη 63 του Κανονισμού όπου «ένα υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να έχει δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία συλλέχθηκαν και το αφορούν και να μπορεί να ασκεί το εν λόγω δικαίωμα ευχερώς και σε εύλογα τακτά διαστήματα, προκειμένου να έχει επίγνωση και να επαληθεύει τη νομιμότητα της επεξεργασίας.»

⁹⁹ Βλ. αιτιολογική σκέψη 59 του Κανονισμού όπου «Θα πρέπει να προβλέπονται τρόποι για να διευκολύνεται το υποκείμενο των δεδομένων να ασκεί τα δικαιώματά του κατά τον παρόντα κανονισμό, μεταξύ άλλων μηχανισμοί με

Το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα είναι ένας από τους κεντρικούς και ίσως πιο ουσιαστικούς τρόπους, για να παρέχεται στους χρήστες διαφάνεια σχετικά με τα δεδομένα τους μετά τη συλλογή τους. **Το δικαίωμα αυτό κατοχυρώθηκε στην Ελλάδα ήδη από το 1997, συνεπώς δεν πρόκειται για κάποιο νέο δικαίωμα**¹⁰⁰. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, διαφορετικοί κανονισμοί παρέχουν στους χρήστες διαφορετικά δικαιώματα σχετικά με τα δεδομένα τους, όπως το δικαίωμα να ζητούν διαγραφή, τροποποίηση ή διπλότυπα αντίγραφα των δεδομένων τους. Κάθε ένα από αυτά τα βήματα εξαρτάται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο από το δικαίωμα πρόσβασης του χρήστη στα δεδομένα του και βρίσκεται σε διαρκή σύνδεση με αυτό.

Αρχικά, είναι κρίσιμο να κατανοήσουμε τι ακριβώς σημαίνει αυτό το δικαίωμα, ποιος μπορεί να το ασκήσει και, κυρίως, πώς οι οργανισμοί μπορούν να συμμορφωθούν αποτελεσματικά με τις νομικές τους υποχρεώσεις σχετικά με το δικαίωμα αυτό. Όταν μιλάμε για «δικαίωμα στην πρόσβαση», εννοούμε πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα που αφορούν το υποκείμενο των δεδομένων. Το δικαίωμα πρόσβασης επιτρέπει στο υποκείμενο των δεδομένων να λαμβάνει χωρίς καθυστέρηση γνώση των δεδομένων του και των πληροφοριών για την επεξεργασία για να είναι σε θέση να επαληθεύει τη νομιμότητά της. Το δικαίωμα αυτό δεν χρήζει αιτιολόγησης από το υποκείμενο των δεδομένων¹⁰¹.

Το δικαίωμα στην πρόσβαση αναγνωρίζεται σήμερα στο **άρθρο 15 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων** και ορισμένοι περιορισμοί του εισήχθησαν με τον πρόσφατο Ν.4624/2019, ιδίως στα άρθρα 29, 30 και 33, όπως θα αναλυθεί παρακάτω, σε επόμενο κεφάλαιο. Το δικαίωμα πρόσβασης διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR). Αφενός, επειδή μόνο το δικαίωμα πρόσβασης επιτρέπει στο υποκείμενο των δεδομένων να ασκήσει περαιτέρω δικαιώματα (όπως διόρθωση και διαγραφή). Προκύπτει λογικά ότι θα πρέπει να γνωρίζεις ποια δεδομένα σου έχει κάποιος, ώστε μετά να αποφασίσεις π.χ. αν χρειάζεται διόρθωση ορισμένων λαθών, εάν επιθυμείς να διαγραφούν κάποια δεδομένα κτλ. Αφετέρου, επειδή μια παραλειπόμενη ή ελλιπής γνωστοποίηση υπόκειται σε κυρώσεις.

τους οποίους να ζητείται και, κατά περίπτωση, να αποκτάται δωρεάν, ιδίως, πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και διόρθωση ή διαγραφή αυτών και να ασκείται το δικαίωμα προβολής αντιρρήσεων».

¹⁰⁰ Βλ. άρθρο της Μαρίας – Αλεξάνδρας Παπουτσή στο <https://www.homodigitalis.gr/posts/4521>.

¹⁰¹ Ε.Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π.,138 επ

Οι πληροφορίες που παρέχονται στο υποκείμενο των δεδομένων στο πλαίσιο της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης περιλαμβάνουν επιγραμματικά τα εξής:-τους σκοπούς της επεξεργασίας, τις σχετικές κατηγορίες των δεδομένων, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών, εάν είναι δυνατόν, το χρονικό διάστημα τήρησης των δεδομένων ή, όταν αυτό είναι αδύνατο, τα κριτήρια που καθορίζουν το εν λόγω διάστημα, την εξέλιξη της επεξεργασίας, την άσκηση των δικαιωμάτων, την προέλευση των δεδομένων όταν δεν συλλέγονται από το υποκείμενο των δεδομένων, την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ και σημαντικές πληροφορίες για τη λογική, τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας¹⁰².

Να αναφερθεί δε ότι για να ασκήσει κάποιο υποκείμενο το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά του δεδομένα δεν απαιτείται πρώτον να ασκηθεί με τρόπο πανηγυρικό (με την επίκληση δηλαδή διατάξεων του ΓΚΠΔ ή με ρητή αναφορά στην άσκηση του¹⁰³) αλλά και ότι δεν χρειάζεται να υπάρχουν προϋποθέσεις ως προς την άσκηση του.

Επιπρόσθετα, για την ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης και πρόσβασης δεν απαιτείται η επίκληση έννομου συμφέροντος ή των συναφών λόγων αφού αυτό ενυπάρχει και αποτελεί βάση του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων προκειμένου να λάβει γνώση των πληροφοριών που το αφορούν και έχουν κατοχυρωθεί σε αρχείο το οποίο τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ώστε να πραγματώνεται η βασική αρχή του δικαίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, που συνίσταται στην διαφάνεια της επεξεργασίας ως προϋπόθεση κάθε περαιτέρω ελέγχου της νομιμότητας της εκ μέρους του υποκειμένου των δεδομένων.¹⁰⁴

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αφορά η απόφαση 29/2021 της ΑΠΔΠΧ όπου ο καταγγέλλων ζήτησε τα σχετικά παραστατικά που αφορούσαν τη φοίτηση του ανήλικου τέκνου του σε ΚΔΑΠ, ασκώντας δηλαδή το δικαίωμα πρόσβασης στο πλαίσιο άσκησης της γονικής μέριμνας, για λογαριασμό του τέκνου, και χωρίς να χρειάζεται να επικαλεστεί το λόγο για τον οποίο αιτείται τα σχετικά έγγραφα. Η δε ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα δεν προϋποθέτει όχι μόνο την επίκληση των λόγων για τους οποίους το υποκείμενο των δεδομένων

---

¹⁰² Η καταβολή εύλογου τέλους για διοικητικά έξοδα μπορεί να επιβληθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας μόνο για επιπλέον αντίγραφα που ενδέχεται να ζητήσει το υποκείμενο των δεδομένων.

¹⁰³ Αποφάσεις 26/2021 και 36/2021 της ΑΠΔΠΧ

¹⁰⁴ Αποφάσεις 16/2017 και 43/2019 ΑΠΔΠΧ

επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμα αυτό , αλλά ούτε και την διαμεσολάβηση.¹⁰⁵ Συγχρόνως , δεν θα πρέπει η ικανοποίηση του δικαιώματος να εξαρτάται από την τυχόν προηγούμενη κρίση του υπεύθυνου επεξεργασίας ως προς το αν δικαιολογείται η άσκηση του δικαιώματος αυτού ή όχι.¹⁰⁶

Αρχικώς αξίζει να αναφερθεί δε ότι σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ.7 ΓΚΠΔ ο υπεύθυνος επεξεργασίας δημοσιεύει τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου προστασίας δεδομένων (DPO), ενώ σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 4 ΓΚΠΔ τα υποκείμενα των δεδομένων μπορούν να επικοινωνούν με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων (DPO) για κάθε ζήτημα σχετικό με την επεξεργασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα και με την άσκηση των δικαιωμάτων τους δυνάμει του ΓΚΠΔ.¹⁰⁷

Επιπλέον , από τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 6 ΓΚΠΔ προκύπτει ότι σε περίπτωση κατά την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει εύλογες αμφιβολίες σχετικά με την ταυτότητα του φυσικού προσώπου που υποβάλλει το αίτημα πρόσβασης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να ζητήσει την παροχή πρόσθετων πληροφοριών αναγκαίων για την επιβεβαίωση της ταυτότητας του υποκειμένου των δεδομένων.¹⁰⁸ Ωστόσο η αποστολή στοιχείων ταυτοποίησης δεν είναι άνευ όρων προϋπόθεση για την ικανοποίηση του δικαιώματος.¹⁰⁹ Επιπλέον δεν απαιτείται η προηγούμενη συναλλαγή του υποκειμένου των δεδομένων με τον υπεύθυνο επεξεργασίας των δεδομένων. Χαρακτηριστική είναι πάλι η με αριθμό 29/2021 απόφαση της ΑΠΔΠΧ ,που αναφέρθηκε και προηγουμένως , όπου ο καταγγέλλων με τα από 18.02.2020 και 05.05.2020 αιτήματά του άσκησε νομίμως το δικαίωμα πρόσβασης για λογαριασμό του ανήλικου τέκνου του ενώπιον του καταγγελλόμενου ΚΔΑΠ, ασκώντας την γονική μέριμνα. Συγκεκριμένα, ο καταγγέλλων ζήτησε από το καταγγελλόμενο Κέντρο 1) την αίτηση αρχικής εγγραφής του τέκνου του, συνοδευόμενη από λοιπές τροποποιήσεις και λοιπά ατομικά έγγραφα που τηρούνται στον ατομικό φάκελο του γιου του, 2) αντίγραφα αποδείξεων πληρωμής διδάκτρων για όλους τους μήνες μέχρι την υποβολή του αιτήματος, 3) ενημέρωση για την πολιτική χρεώσεων καθ' όλο το διάστημα που το Κέντρο δεν παρείχε υπηρεσίες λόγω των έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19. Αρχικά το Κέντρο δεν ικανοποίησε το ως άνω αίτημα, με την αιτιολογία ότι προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα των πελατών του, καθώς ο καταγγέλλων δεν

---

¹⁰⁵ Απόφαση 16/2021 , 61/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁰⁶ Απόφαση 26/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁰⁷ Απόφαση 23/2019 ΑΠΔΠΧ

¹⁰⁸ Απόφαση 26/2012 ΑΠΔΠΧ

¹⁰⁹ Απόφαση 19/2022 ΑΠΔΠΧ

είχε καμία συναλλαγή μαζί του και επομένως δεν ήταν πελάτης του , κάτι το οποίο σύμφωνα με τα ανωτέρω δεν ισχύει.

Αφού λοιπόν , επιβεβαιωθεί η ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων , η απάντηση στο αίτημα για δικαίωμα πρόσβασης περιλαμβάνει δύο στάδια. Πρώτον, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να ελέγξει εάν οποιαδήποτε προσωπικά δεδομένα του ατόμου που αναζητά πληροφορίες υποβάλλονται σε επεξεργασία. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αναφέρει κανείς θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα.

Εάν η απάντηση είναι θετική, το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει μια ολόκληρη σειρά πληροφοριών. Το δικαίωμα πρόσβασης περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τους σκοπούς επεξεργασίας, τις κατηγορίες προσωπικών δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία, τους παραλήπτες ή τις κατηγορίες παραληπτών, την προγραμματισμένη διάρκεια αποθήκευσης ή κριτήρια για τον ορισμό τους, πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, όπως διόρθωση, διαγραφή ή περιορισμός της επεξεργασίας, δικαίωμα αντίρρησης, οδηγίες σχετικά με το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στις αρχές, πληροφορίες σχετικά με την προέλευση των δεδομένων, εφόσον δεν έχουν συλλεχθεί από το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων, και οποιαδήποτε ύπαρξη αυτοματοποιημένης απόφασης- ανάληψη διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, με σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που εμπλέκεται καθώς και τις επιπτώσεις και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα τέτοιων διαδικασιών. Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό, εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάζονται σε τρίτη χώρα χωρίς επαρκές επίπεδο προστασίας, τα υποκείμενα των δεδομένων πρέπει να ενημερώνονται για όλες τις κατάλληλες διασφαλίσεις που έχουν ληφθεί.

Η ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης συμπερασματικά είναι καθολική και αφορά όλες τις πληροφορίες που αφορούν το υποκείμενο των δεδομένων.¹¹⁰

Το δικαίωμα λήψης δε αντιγράφου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συνεπάγεται ότι το υποκείμενο των δεδομένων παρέχεται πιστή και εύληπτη αναπαραγωγή του συνόλου των δεδομένων. Το δικαίωμα αυτό συνεπάγεται δικαίωμα λήψης αντιγράφων αποσπασμάτων εγγράφων ή ακόμη και ολόκληρων εγγράφων , ή αποσπασμάτων από βάσεις δεδομένων που περιέχουν τα εν λόγω δεδομένα , εάν αυτό είναι απαραίτητο για να μπορέσει ο ενδιαφερόμενος να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματα που του παρέχει ο ΓΚΠΔ.¹¹¹

¹¹⁰ Αποφάσεις 26/2021 ΚΑΙ 61/2021 ΑΠΔΠΧ

¹¹¹ ΔΕΕ C-487/21

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο αντίγραφο των προσωπικών δεδομένων που δίνονται στο υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να περιλαμβάνουν τις πραγματικές πληροφορίες ή τα προσωπικά δεδομένα που τηρούνται σχετικά με αυτό. Αυτό περιλαμβάνει την υποχρέωση να παρέχει πληροφορίες σχετικά με δεδομένα που είναι ανακριβή ή για επεξεργασία δεδομένων που δεν είναι πλέον νόμιμα. Το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί για παράδειγμα να χρησιμοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης για να ενημερωθεί για την πηγή των ανακριβών δεδομένων που διακινούνται. Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας διόρθωνε ανακριβή δεδομένα πριν ενημερώσει σχετικά το υποκείμενο των δεδομένων, το υποκείμενο των δεδομένων θα στερούνταν αυτής της δυνατότητας. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση παράνομης επεξεργασίας. Η δυνατότητα ενημέρωσης σχετικά με την παράνομη επεξεργασία που αφορά το υποκείμενο των δεδομένων είναι ένας από τους κύριους σκοπούς του δικαιώματος πρόσβασης. Η υποχρέωση ενημέρωσης σχετικά με την αμετάβλητη κατάσταση επεξεργασίας δεν θίγει την υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας να τερματίσει την παράνομη επεξεργασία ή να διορθώσει ανακριβή δεδομένα.¹¹²

Οι πληροφορίες μπορούν να παρέχονται στο υποκείμενο των δεδομένων εγγράφως, ηλεκτρονικά ή προφορικά, ανάλογα με την περίπτωση και να παρέχονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση αλλά το αργότερο εντός ενός μηνός. Μόνο σε αιτιολογημένες περιπτώσεις επιτρέπεται κατ' εξαίρεση υπέρβαση αυτής της προθεσμίας ενός μηνός. Κατά κανόνα, οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται δωρεάν. Εάν, επιπλέον, ζητηθούν περαιτέρω αντίγραφα, μπορεί κανείς να ζητήσει μια λογική πληρωμή που αντικατοπτρίζει το διοικητικό κόστος.

Η μη μετάβαση δε του υποκειμένου των δεδομένων για παραλαβή των προσωπικών του δεδομένων σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί παραίτηση από το δικαίωμα αυτό.¹¹³ Ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται επίσης να αρνηθεί τα αιτήματα δικαιώματος πρόσβασης ενός υποκειμένου των δεδομένων, εάν κρίνει ότι το αίτημα είναι αδικαιολόγητο ή υπερβολικό, ενώ διατηρεί το δικαίωμα, εάν επεξεργάζεται μεγάλο όγκο πληροφοριών σχετικά με το υποκείμενο των δεδομένων, να προσδιορίσει το αίτημά του στο πλαίσιο του δικαιώματος πρόσβασης σχετικά με συγκεκριμένη επεξεργασία δεδομένων ή είδος πληροφοριών¹¹⁴. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να χρησιμοποιεί κάθε εύλογο μέτρο για να επαληθεύει την ταυτότητα του υποκειμένου των

---

¹¹² EDPB, 'Guidelines 01/2022 on data subject rights - Right of access', 28 March 2023 (Version 2.0) σελ.16

¹¹³ Απόφαση 26/2021 ΑΠΔΠΧ

¹¹⁴ <https://gdpr-info.eu/issues/right-of-access>.

δεδομένων το οποίο ζητεί πρόσβαση, ιδίως στο πλαίσιο επιγραμμικών υπηρεσιών και επιγραμμικών αναγνωριστικών στοιχείων ταυτότητας¹¹⁵.

Να σημειωθεί δε ότι σε περίπτωση μη θετικής απάντησης στην ύπαρξη προσωπικών δεδομένων ο υπεύθυνος επεξεργασίας σε καμία περίπτωση δεν απαλλάσσεται για τον λόγο αυτό από την υποχρέωση του να απαντήσει αρνητικά.¹¹⁶ Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει και η με αριθμό 36/2021 απόφαση της ΑΠΔΠΧ «...με το άρθρο 15 παρ. 1 ΓΚΠΔ, η ελεγχόμενη Τράπεζα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος στο πλαίσιο παραλαβής της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας που απεστάλη από την Εταιρία κατά τα προεκτεθέντα, προκειμένου να διευθετηθεί το ζήτημα που αφορούσε τη χρέωση της πιστωτικής κάρτας του καταγγέλλοντος, την ωρίμανση των δόσεων και την αποχρέωσή τους, προέβη σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και επομένως είχε την υποχρέωση, να απαντήσει σε κάθε περίπτωση, έστω και αρνητικά στο αίτημα του καταγγέλλοντος (σχετικά βλ. ΣτΕ 2627/2017, ΑΠΔΠΧ 15/2021)...»

3.2. Ειδικά: το περιεχόμενο του άρθρου 15 ΓΚΠΔ

Προχωρώντας στην ανάλυση του άρθρου 15, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας **επιβεβαίωση** για το κατά πόσον ή όχι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα¹¹⁷ που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία. Ακολούθως, εάν συμβαίνει αυτό, το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα παρέχεται και στις ακόλουθες πληροφορίες:

α) τους **σκοπούς** της επεξεργασίας. Να ενημερωθεί το υποκείμενο των δικαιωμάτων για παράδειγμα, εάν απλά χρησιμοποιούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, για να βοηθήσουν στο να βρει το υποκείμενο αυτό την πληροφορία που ψάχνει, ή και για να δημιουργήσουν το προφίλ του χρήστη με βάση τις αναζητήσεις του και να του προβάλουν στοχευμένες διαφημίσεις. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν θα πρέπει να διατηρεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με μοναδικό σκοπό να μπορεί να αποκρίνεται σε δυνητικά αιτήματα.

¹¹⁵ Βλ. την υπ αρ. 64 σκέψη της αιτιολογικής έκθεσης του Γενικού Κανονισμού.

¹¹⁶ Αποφάσεις 43/2019 και 2/2020 ΑΠΔΠΧ

¹¹⁷ Τα δεδομένα εννοούνται οποιοδήποτε δεδομένο από τον οδοντίατρο, το γυμναστήριο της γειτονιάς στο οποίο ο χρήστης έχει συνδρομή, την αεροπορική εταιρία μέχρι και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως η Google, Instagram κτλ.

β) τις σχετικές **κατηγορίες** δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Για παράδειγμα, το δικαίωμα πρόσβασης περιλαμβάνει το δικαίωμα των υποκειμένων των δεδομένων να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που αφορούν την υγεία τους, στα δεδομένα των ιατρικών αρχείων τους τα οποία περιέχουν πληροφορίες όπως διαγνώσεις, αποτελέσματα εξετάσεων, αξιολογήσεις από θεράποντες ιατρούς και κάθε παρασχεθείσα θεραπεία ή επέμβαση.

γ) **τους αποδέκτες** ή τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους κοινολογήθηκαν ή πρόκειται να κοινολογηθούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως τους αποδέκτες σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς. Αντικείμενο, με άλλα λόγια, του δικαιώματος πρόσβασης είναι και η πληροφόρησή του χρήστη για το εάν ο οργανισμός στον οποίο παρείχε αρχικά τα προσωπικά του δεδομένα, τα έχει μοιραστεί και με άλλους οργανισμούς και εάν ναι, ποιοι είναι αυτοί και για ποιους σκοπούς.

Χαρακτηριστικά η ΔΕΕ C-154/21, RW v Österreichische Post στο σκεπτικό της αναφέρει ότι «το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, το οποίο προβλέπει η εν λόγω διάταξη, συνεπάγεται, οσάκις τα δεδομένα αυτά κοινολογήθηκαν ή πρόκειται να κοινολογηθούν σε αποδέκτες, την υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να γνωστοποιήσει στο υποκείμενο των δεδομένων τη συγκεκριμένη ταυτότητα των αποδεκτών, **εκτός αν οι αποδέκτες είναι αδύνατο να προσδιοριστούν** ή αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας αποδεικνύει ότι τα αιτήματα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων είναι προδήλως αβάσιμα ή **υπερβολικά**, κατά την έννοια του άρθρου 12, παράγραφος 5, του κανονισμού 2016/679, οπότε στις περιπτώσεις αυτές ο υπεύθυνος επεξεργασίας δύναται να γνωστοποιήσει στο υποκείμενο των δεδομένων μόνο τις κατηγορίες των εν λόγω αποδεκτών. »¹¹⁸

δ) εάν είναι δυνατόν, **το χρονικό διάστημα** για το οποίο θα αποθηκευτούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή, όταν αυτό είναι αδύνατο, τα κριτήρια που καθορίζουν το εν λόγω διάστημα. Ενημερώνεται, λοιπόν, το υποκείμενο των δικαιωμάτων, για το εάν ο οργανισμός που έχει τα προσωπικά του δεδομένα σκοπεύει να τα διατηρήσει για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και ποιο είναι αυτό το διάστημα¹¹⁹.

ε) την ύπαρξη δικαιώματος υποβολής αιτήματος στον υπεύθυνο επεξεργασίας **για διόρθωση ή διαγραφή δεδομένων** προσωπικού χαρακτήρα ή περιορισμό της επεξεργασίας των δεδομένων

---

¹¹⁸ ΔΕΕ C-154/21, RW v Österreichische Post

¹¹⁹ Βλ. άρθρο της Μαρίας – Αλεξάνδρας Παπουτσά στο <https://www.homodigitalis.gr/posts/4521>.

προσωπικού χαρακτήρα που αφορά το υποκείμενο των δεδομένων ή δικαιώματος αντίταξης στην εν λόγω επεξεργασία και τέλος,

στ) το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή, που θα αναλυθεί σε ξεχωριστό κεφάλαιο στην παρούσα διπλωματική εργασία.

ζ) όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν συλλέγονται από το υποκείμενο των δεδομένων, κάθε διαθέσιμη πληροφορία σχετικά με την προέλευσή τους,

η) την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, που προβλέπεται στο άρθρο 22 παράγραφοι 1 και 4 και, τουλάχιστον στις περιπτώσεις αυτές, σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται, καθώς και τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας για το υποκείμενο των δεδομένων¹²⁰.

Όταν, όμως, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάζονται σε τρίτη χώρα ή σε διεθνή οργανισμό, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ενημερώνεται για τις κατάλληλες εγγυήσεις σύμφωνα με το άρθρο 46¹²¹ σχετικά με τη διαβίβαση.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει αντίγραφα των προσωπικών δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία. Για επιπλέον αντίγραφα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να επιβάλλει στο υποκείμενο των δεδομένων την καταβολή ενός εύλογου τέλους για διοικητικά έξοδα.

Η μη χορήγηση δε του συνόλου των εγγράφων συνιστά πλημμελή ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα .¹²²

Κατά την ανάλυση του περιεχομένου του αιτήματος, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να αξιολογήσει εάν το αίτημα αφορά προσωπικά δεδομένα του ατόμου που υποβάλλει το αίτημα, εάν το αίτημα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15 και εάν υπάρχουν άλλες, πιο συγκεκριμένες, διατάξεις που ρυθμίζουν την πρόσβαση σε συγκεκριμένο τομέα. Πρέπει επίσης να αξιολογήσει εάν το αίτημα αναφέρεται σε όλα ή μόνο μέρη των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία σχετικά με τα δεδομένα. Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις σχετικά με τη μορφή ενός αιτήματος. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να παρέχει κατάλληλα και φιλικά

---

¹²⁰ <https://gdprinfo.eu/el/el-article-15>.

¹²¹ Βλ. άρθρο 46 όπου «ελλείψει απόφασης δυνάμει του άρθρου 45 παράγραφος 3, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία μπορεί να διαβιβάσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό μόνο εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία έχει παράσχει κατάλληλες εγγυήσεις και υπό την προϋπόθεση ότι υφίστανται εκτελεστά δικαιώματα και αποτελεσματικά ένδικα μέσα για τα υποκείμενα των δεδομένων».

¹²² Απόφαση 26/2021 ΑΠΔΠΧ

προς το χρήστη κανάλια επικοινωνίας που μπορούν εύκολα να χρησιμοποιηθούν από το υποκείμενο των δεδομένων.¹²³

Εάν το υποκείμενο των δεδομένων υποβάλλει το αίτημα με ηλεκτρονικά μέσα και εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων ζητήσει κάτι διαφορετικό, η ενημέρωση παρέχεται επίσης σε ηλεκτρονική μορφή που χρησιμοποιείται συνήθως. Σχετικό είναι και το άρθρο 33 του Ν. 4624/2019 «το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων/Ανακοίνωση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο υποκείμενο των δεδομένων».

Το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να μπορεί να ασκεί το εν λόγω δικαίωμα **ευχερώς** και σε **εύλογα τακτά διαστήματα**, προκειμένου να έχει επίγνωση και να επαληθεύει τη νομιμότητα της επεξεργασίας¹²⁴. Αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα των υποκειμένων των δεδομένων να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που αφορούν την υγεία τους, για παράδειγμα τα δεδομένα των ιατρικών αρχείων τους τα οποία περιέχουν πληροφορίες όπως διαγνώσεις, αποτελέσματα εξετάσεων, αξιολογήσεις από θεράποντες ιατρούς και κάθε παρασχεθείσα θεραπεία ή επέμβαση.¹²⁵ Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων ιδίως σχετικά με τους σκοπούς για τους οποίους γίνεται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για πόσο διάστημα γίνεται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ποιοι αποδέκτες λαμβάνουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ποια λογική ακολουθείται στην τυχόν αυτόματη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ποιες θα μπορούσαν να είναι οι συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας, τουλάχιστον όταν αυτή βασίζεται σε κατάρτιση προφίλ.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να δύναται να παρέχει πρόσβαση εξ αποστάσεως σε **ασφαλές σύστημα** μέσω του οποίου το υποκείμενο των δεδομένων αποκτά άμεση πρόσβαση στα δεδομένα που το αφορούν. Το δικαίωμα αυτό δεν θα πρέπει να επηρεάζει αρνητικά τα δικαιώματα ή τις ελευθερίες άλλων, όπως το επαγγελματικό απόρρητο ή το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας και, ειδικότερα, το δικαίωμα δημιουργού που προστατεύει το λογισμικό. **Ωστόσο, οι παράγοντες αυτοί δεν θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα την άρνηση παροχής κάθε πληροφορίας στο υποκείμενο των δεδομένων.**

---

¹²³ Guidelines 01/2022 on data subject rights - Right of access', 28 March 2023 (Version 2.0)

¹²⁴ Βλ. σκέψη 63 του Γενικού Κανονισμού.

¹²⁵ Απόφαση 26/2021

Στο σημείο αυτό κρίνεται απαραίτητο να παρατεθούν ορισμένες αποφάσεις του Αρείου Πάγου¹²⁶ και της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα¹²⁷ για να γίνει πιο κατανοητό το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα και τότε αυτό παρεμποδίζεται.

Ο Άρειος Πάγος με την υπ αρ. 645 / 2021 (Β1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ) απόφασή του έκρινε ότι «... άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που αφορούν τον εργαζόμενο, **αποτελεί και το δικαίωμα αυτού να πληροφορηθεί το περιεχόμενο του υπηρεσιακού του φακέλου**, ο οποίος πρέπει να είναι ακριβής, ο δε υπεύθυνος επεξεργασίας, δηλαδή εδώ ο εργοδότης, οφείλει να τον πληροφορεί, χωρίς καθυστέρηση, για το σύνολο των προσωπικών του δεδομένων, που επεξεργάζεται, αλλά και την προέλευση αυτών, δηλαδή των "πηγή" των δεδομένων του. Στην έννοια δε της προέλευσης μπορούν να εμπίπτουν και τρίτα φυσικά πρόσωπα, τα οποία διέθεσαν τις σχετικές πληροφορίες. Η γνώση της προέλευσης των δεδομένων είναι αναγκαία προκειμένου το υποκείμενο των δεδομένων να είναι σε θέση να υπερασπιστεί τον εαυτό του αρτιότερα και να ασκήσει το δικαίωμα αντίρρησης, που προβλέπεται στο άρθρο 13 Ν. 2472/1997. Σκοπός του δικαιώματος αυτού είναι να παράσχει στον εργαζόμενο τη δυνατότητα να παρέμβει στην επεξεργασία και να συμβάλει στη νομιμότητά της και στην τήρηση της ακρίβειας των προσωπικών δεδομένων, πλέον δε να αντιταχθεί στην επεξεργασία των δεδομένων του και να ζητήσει τη διόρθωση, τη διαγραφή ή την προσωρινή μη χρησιμοποίησή τους, ιδίως όταν τα δεδομένα είναι ελλιπή ή ανακριβή. Μέσω της αντίρρησης ο εργαζόμενος καλείται, όχι μόνο να διαφυλάξει τα ατομικά του συμφέροντα, αλλά και να συμβάλει στην ορθή λειτουργία της επεξεργασίας, διασφαλίζοντας την αλήθεια και την ακρίβεια των δεδομένων του, διασφάλιση η οποία αποτελεί υποχρέωση του εργοδότη, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. γ' Ν. 2472/1997...».

Επίσης, με την υπ αρ. 73 / 2023 (Α1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ) απόφαση του Αρείου Πάγου επί υπόθεσης σχετικής με παρασχεθέν καταναλωτικό δάνειο «...προκειμένου να εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας, της ασφάλειας και προστασίας της ιδιωτικής ζωής του ατόμου από την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά και να μπορεί το υποκείμενο να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματα της πρόσβασης και των αντιρρήσεων, προβλέπεται με σαφήνεια, ότι **το υποκείμενο των δεδομένων, μπορεί να υποβάλει αίτηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας και να ζητήσει την αναλυτική ενημέρωση για όλα τα στοιχεία και την εξέλιξη της επεξεργασίας**, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 2 του ανωτέρω νόμου, για το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη ενημέρωση ή

¹²⁶Όλες οι αποφάσεις που ακολουθούν είναι διαθέσιμες ανά θεματική ενότητα στο www.areiospagos.gr.

¹²⁷Όλες οι αποφάσεις που ακολουθούν είναι διαθέσιμες ανά θεματική ενότητα στο <https://www.dpa.gr/el>.

πληροφόρησή του. Μεταξύ δε αυτών των στοιχείων, περιλαμβάνεται ασφαλώς και η πληροφόρησή του για την κοινοποίηση των δεδομένων σε συγκεκριμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, αρχή, υπηρεσία ή οργανισμό, που επεξεργάζεται τα δεδομένα για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας (εκτελούντα την επεξεργασία) και το οποίο θα ανήκει στην κατηγορία αποδεκτών για την οποία έχει ενημερωθεί. Αντίστοιχη αυτοτελής υποχρέωση ενημέρωσης με εκείνη του υπεύθυνου επεξεργασίας δεν βαρύνει τον εκτελούντα την επεξεργασία, ενόψει του ότι αυτός ενεργεί για λογαριασμό και υπό την εποπτεία του υπεύθυνου επεξεργασίας, εκτός εάν και ο εκτελών την επεξεργασία των δεδομένων συλλέγει με σκοπό και αποφασισμένο τρόπο περαιτέρω επεξεργασίας τα δεδομένα, δηλαδή επεξεργασίας για σκοπούς άλλους από εκείνους της εκτέλεσης της σχετικής σύμβασης ανάθεσης της επεξεργασίας για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας¹²⁸ ...».

Με την υπ' αρ.25/2023 απόφασή της¹²⁹ η Αρχή εξέτασε την καταγγελία του Α (καταγγέλοντος), κατά την οποία η καταγγελλόμενη Τράπεζα ... Α.Ε., με επιστολή της στον ίδιο (κοινή επιστολή της Τράπεζας και της Εταιρείας Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις ... Μ.Α.Ε.Δ.Α.Δ.Π), διαβίβασε μη νόμιμα τα προσωπικά του δεδομένα στη διαχειρίστρια της απαίτησης εταιρεία, **καθότι δεν υπήρχε ενεργή απαίτηση εις βάρος του**. Σημειώνεται ότι ο καταγγέλων άσκησε το δικαίωμα πρόσβασης και ενημέρωσης σε σχέση με τη διαβίβαση των προσωπικών του δεδομένων, με σχετική αίτησή του, πλην όμως **η καταγγελλόμενη Τράπεζα δεν απάντησε ικανοποιητικά και αναλυτικά**. Η Αρχή απέστειλε έγγραφο τόσο στην Τράπεζα, όσο και στην διαχειρίστρια της απαίτησης εταιρεία, δυνάμει του οποίου καλούσε τις προαναφερθείσες να τοποθετηθούν εγγράφως επί των καταγγελλομένων, θέτοντας επιπλέον ερωτήματα. Κατά την πάγια κρίση της Αρχής, με τον ΓΚΠΔ υιοθετήθηκε ένα νέο μοντέλο συμμόρφωσης με πυρήνα **την αρχή της λογοδοσίας, στο πλαίσιο της οποίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να σχεδιάζει, εφαρμόζει και εν γένει λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα και πολιτικές, προκειμένου η επεξεργασία των δεδομένων να είναι σύμφωνη με τις σχετικές νομοθετικές προβλέψεις**. Η συγκεκριμένη αρχή, μάλιστα, συνεπάγεται την υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να δύναται να αποδείξει τη συμμόρφωση, συμπεριλαμβανομένης της νομικής τεκμηρίωσης κάθε πράξης επεξεργασίας που διενεργεί σύμφωνα με τις νομικές βάσεις που παρέχει ο ΓΚΠΔ και το εθνικό δίκαιο προστασίας δεδομένων. Στην υπό εξέταση καταγγελία, η Τράπεζα, ως υπεύθυνη

¹²⁸ Ολ.Α.Π.3/2020.

¹²⁹ <https://www.sakkoulas-online.gr>.

επεξεργασίας, προέβη σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεγάλου αριθμού (23.259) φυσικών προσώπων χωρίς νόμιμη αιτία, παραβιάζοντας την αρχή της νομιμότητας. Επιπρόσθετα, **η Τράπεζα, ως υπεύθυνη επεξεργασίας που έχει την υποχρέωση να ικανοποιεί το δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων, όφειλε να απαντήσει στον αιτούντα/καταγγέλλοντα σαφώς, πλήρως και συγκεκριμένα** ότι τα δεδομένα του δεν έτυχαν επεξεργασίας για τον σκοπό που αναφέρθηκε στην πρώτη εκ παραδρομής αποσταλείσα επιστολή και δεν διαβιβάστηκαν στον Διαχειριστή. Η Αρχή διαπίστωσε παραβίαση των άρθρων 5 §1(α), 6, 15 §1 και 25 §1 ΓΚΠΔ από την καταγγελλόμενη Τράπεζα, επιβάλλοντας σε αυτήν, κατ' άρθρο 58 παρ. 2 στοιχ. θ' ΓΚΠΔ, τα ανάλογα διοικητικά χρηματικά πρόστιμα

Η Αρχή με την απόφαση υπ αριθμόν 22/4-9-2023 συνεξέτασε τρεις συναφείς καταγγελίες για παραβίαση δικαιώματος πρόσβασης σε ηχογραφημένες συνομιλίες κατά παρόχου ηλεκτρικής ενέργειας. Διαπίστωσε, καταρχάς, ότι η καταγραφή των επίμαχων συνομιλιών είναι νόμιμη, **καθ' όσον συνιστά νόμιμη επαγγελματική πρακτική κατ' άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006 συνδυαστικά ιδωμένου και με το άρθρο 3 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας** και, περαιτέρω, ότι έλαβε χώρα παραβίαση των άρθρων 12 παρ. 2, 3 του ΓΚΠΔ, στο μέτρο που η καταγγελλόμενη εταιρεία καθυστέρησε και στις τρεις περιπτώσεις να ικανοποιήσει τα ασκηθέντα δικαιώματα πρόσβασης των καταγγελλόντων, ενώ σε μία περίπτωση έθεσε δυσχέρεια στην άσκηση του επίμαχου δικαιώματος πρόσβασης. Παράλληλα έδωσε εντολή στην καταγγελλόμενη να ενεργήσει, εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη της απόφασης, ώστε να διαμορφώσει κατά τέτοιο τρόπο την οργάνωση των εσωτερικών της διαδικασιών, ως οργανωτικό μέτρο ασφαλείας, ιδίως δε στο πλαίσιο τυχόν υφιστάμενων έκτακτων συνθηκών, προκειμένου να διευκολύνει την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων και να ικανοποιεί εντός των προβλεπόμενων στο άρθρο 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ προθεσμιών τα ασκούμενα δικαιώματα, να ενημερώσει δε σχετικώς την Αρχή.

Επίσης, με την υπ αριθμόν 66/19-12-2022 η Αρχή διαπίστωσε ότι η καταγγελλόμενη εταιρεία ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης του καταγγέλλοντος εκπρόθεσμα και ελλιπώς κατά παράβαση των οριζόμενων στις διατάξεις των άρθρων 12 παρ. 3 και 15 ΓΚΠΔ, επέβαλε πρόστιμο (άρθρο 58 παρ. 2 στοιχ. θ' ΓΚΠΔ) στην καταγγελλόμενη εταιρεία για την παραβίαση των διατάξεων αυτών και έδωσε εντολή στην καταγγελλόμενη εταιρεία (άρθρο 58 παρ. 2 στοιχ. γ' ΓΚΠΔ) να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της καταγγέλλουσας στο μέρος που έχει ασκηθεί

και δεν έχει ακόμα ικανοποιηθεί. Επιπλέον, η Αρχή διαπίστωσε ότι η καταγγελλόμενη εταιρεία παραβίασε την αυτοτελή υποχρέωση συνεργασίας με την Αρχή κατ' άρθρο 31 ΓΚΠΔ και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο.

Με την υπ αριθμόν 28/29-6-2022 η Αρχή εξέτασε καταγγελία και διαπίστωσε ότι η καταγγελλόμενη παιδοψυχολόγος ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης του καταγγέλλοντος εκπρόθεσμα και ελλιπώς κατά παράβαση των οριζόμενων στις διατάξεις των άρθρων 12 παρ. 3 και 15 ΓΚΠΔ, απηύθυνε επίπληξη (άρθρο 58 παρ. 2 στοιχ. β' ΓΚΠΔ) στην καταγγελλόμενη για την παραβίαση των διατάξεων αυτών και έδωσε εντολή στην καταγγελλόμενη (άρθρο 58 παρ. 2 στοιχ. γ' ΓΚΠΔ) να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του καταγγέλλοντος στο μέρος που έχει ασκηθεί και δεν έχει ακόμα ικανοποιηθεί. Επιπλέον, η Αρχή διαπίστωσε ότι η καταγγελλόμενη παιδοψυχολόγος παραβίασε την αυτοτελή υποχρέωση συνεργασίας με την Αρχή κατ' άρθρο 31 ΓΚΠΔ και της επέβαλε διοικητικό πρόστιμο.

Με την υπ αριθμόν 23/20-6-2022 απόφαση της η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά της Wind από συνδρομητή της για πλημμελή ταυτοποίησή του σε κατάστημα και για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης σε δεδομένα του. Σύμφωνα με την καταγγελία, κατά την επίσκεψη του καταγγέλλοντος σε κατάστημα για την ανανέωση της σύμβασης σταθερής τηλεφωνίας του στις 29/7/2020, δεν του ζητήθηκε κανένα έγγραφο ταυτοποίησης, η σύμβαση δεν του υποβλήθηκε προς υπογραφή είτε με φυσικό είτε με ηλεκτρονικό τρόπο, ενώ την ίδια ημέρα ο καταγγέλλων υπέβαλε μέσω e-mail αίτημα πρόσβασης στο καταγεγραμμένο οπτικό υλικό από τις κάμερες του καταστήματος, στο οποίο δεν έλαβε καμία απάντηση. Μετά την παρέμβαση της Αρχής, στις 28/11/2020 ο ιδιοκτήτης του καταστήματος απάντησε ότι το αίτημα πρόσβασης δεν μπορεί να ικανοποιηθεί, λόγω καταστροφής του καταγεγραμμένου υλικού. Από την εξέταση της καταγγελίας προέκυψε ότι η Wind ως υπεύθυνος επεξεργασίας έχει δώσει στα καταστήματα, ως εκτελούντες την επεξεργασία, οδηγίες για την ταυτοποίηση των συνδρομητών οι οποίες περιλαμβάνουν την επίδειξη εγγράφου ταυτοποίησης. Ωστόσο, εν προκειμένω οι υπάλληλοι του καταστήματος γνώριζαν τον καταγγέλλοντα εξ όψεως λόγω της πολυετούς συνεργασίας τους και επιβεβαίωσαν την ταυτότητά του με χρήση του Α.Φ.Μ. του, ενώ το ζήτημα της ορθής ή μη διαδικασίας ανανέωσης της σύμβασης σταθερής τηλεφωνίας δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής. Όσον αφορά το κατά το άρθρο 15 ΓΚΠΔ αίτημα πρόσβασης του καταγγέλλοντος, αφού διαπιστώθηκε ότι αναφορικά με το σύστημα βιντεοεπιτήρησης υπεύθυνος επεξεργασίας είναι το κατάστημα που

λειτουργεί υπό το καθεστώς δικαιόχρησης, η Αρχή επέβαλε στον ιδιοκτήτη του καταστήματος πρόστιμο ύψους 2.000 ευρώ για παράβαση του άρθρου 15 σε συνδυασμό με το άρθρο 12 παρ. 3 ΓΚΠΔ.

Ενδιαφέρον έχει στο σημείο αυτό και η απόφαση επί προσφυγής ασθενούς στα γερμανικά δικαστήρια και συγκεκριμένα στο Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο. Αντικείμενο της υπόθεσης είναι η απαίτηση εκ μέρους οδοντιάτρου να χρεωθεί ο ασθενής με έξοδα για τη χορήγηση αντιγράφου του ιατρικού φακέλου, μετά από αίτημά του για χορήγηση του αντίγραφο αυτού, προκειμένου να στοιχειοθετήσει ο ασθενής ευθύνη της για σφάλματα που φέρεται να διέπραξε κατά την παροχή οδοντιατρικής περίθαλψης στον ίδιο, όπως προβλέπει το γερμανικό δίκαιο. Με την απόφασή του, το Δικαστήριο τόνισε ότι ο ΓΚΠΔ κατοχυρώνει το δικαίωμα του ασθενούς να λαμβάνει καταρχήν χωρίς έξοδα το πρώτο αντίγραφο του ιατρικού του φακέλου. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να απαιτήσει πληρωμή μόνον όταν ο ασθενής έχει ήδη λάβει δωρεάν το πρώτο αντίγραφο των δεδομένων του και υποβάλλει εκ νέου σχετικό αίτημα. Η οδοντίατρος, εν προκειμένω, πρέπει να θεωρηθεί υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του ασθενούς της. Υπό την ιδιότητα αυτή, υποχρεούται να του παράσχει δωρεάν το πρώτο αντίγραφο των δεδομένων του. Ο ασθενής δεν είναι υποχρεωμένος να αιτιολογήσει το αίτημά του. Οι εθνικοί κανόνες, ακόμη και αν αποσκοπούν στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων των θεραπόντων ιατρών, δεν δικαιολογείται να προβλέπουν την επιβάρυνση του ασθενούς με τα έξοδα του πρώτου αντιγράφου του ιατρικού του φακέλου. Το δικαστήριο κατέληξε ότι **ο ασθενής έχει δικαίωμα να λαμβάνει πλήρες αντίγραφο των εγγράφων που περιλαμβάνονται στον ιατρικό του φάκελο, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την κατανόηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχουν τα εν λόγω έγγραφα.** Το ως άνω δικαίωμα περιλαμβάνει τα δεδομένα του ιατρικού φακέλου που περιέχουν πληροφορίες όπως διαγνώσεις, αποτελέσματα εξετάσεων, αξιολογήσεις από θεράποντες ιατρούς και κάθε παρασχεθείσα θεραπεία ή επέμβαση¹³⁰.

3.3. Τρόπος άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα

---

¹³⁰ΔΕΕ C-307/22, FT (Copies du dossier médical)

Ο κάθε οργανισμός διαθέτει διαφορετικά μέσα με τα οποία το υποκείμενο μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα προστασίας των προσωπικών του δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος πρόσβασης.

Ο ΓΚΠΔ δεν θέτει απαίτηση για συγκεκριμένο τρόπο άσκησης δικαιώματος αλλά αναφέρει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διευκολύνει την άσκηση των δικαιωμάτων των δεδομένων.¹³¹.

Το δικαίωμα ασκείται εγγράφως ή και προφορικά, είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία του ενδιαφερόμενου ή του νόμιμου εκπροσώπου του, είτε από απόσταση π.χ. μέσω ταχυδρομείου (ηλεκτρονικού ή απλού¹³²) με τον αντίστοιχο οργανισμό, ή μέσω κάποιας ειδικής φόρμας ή άλλου αντίστοιχου πεδίου, που θα βρεθεί στην ιστοσελίδα του οργανισμού.

Η υποβολή της αίτησης στον υπεύθυνο επεξεργασίας γίνεται χωρίς την καταβολή κάποιου τέλους (ωστόσο η κάθε περίπτωση αξιολογείται ξεχωριστά ανάλογα με την βαρύτητα της), ενώ ο οργανισμός οφείλει να απαντήσει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα (το οποίο προσδιορίζεται περίπου σε διάστημα 30 ημέρων). **Κατά την άσκηση δε του δικαιώματος πρόσβασης, το υποκείμενο των δεδομένων ουδεμία υποχρέωση έχει το υποκείμενο των δεδομένων να υποδείξει στον υπεύθυνο επεξεργασίας ποια δεδομένα του συγκεκριμένα τηρούνται, προκειμένου να ασκηθεί το δικαίωμα πρόσβασης και ενημέρωσης, καθώς σε εκείνη την περίπτωση αντιστρέφεται και μεταφέρεται ανεπίτρεπτα το βάρος τήρησης του αρχείου (ΣτΕ 3154/2017) και άρα και η υποχρέωση λογοδοσίας κατ' άρθρ. 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ.**¹³³. Ο δε υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπορεί να θέτει αποκλειστικούς τρόπους για την ικανοποίηση του αιτήματος πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα καθώς με αυτόν τον τρόπο **παραβιάζεται η υποχρέωση διευκόλυνσης του δικαιώματος** του υποκειμένου στην πρόσβαση στα προσωπικά του δεδομένα.

134

Σε περίπτωση αδυναμίας άμεσης ανταπόκρισης και ικανοποίησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να ενημερώνει το υποκείμενο αναφέροντας και τους λόγους καθυστέρησης.¹³⁵ Οι δε λόγοι καθυστέρησης πρέπει να τεκμηριώνονται εσωτερικά και να τίθενται σε γνώση του υποκειμένου

---

¹³¹ Απόφαση 13/2021 ΑΠΔΠΧ

¹³² Ε. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 139 και υπ. 355, όπου βλ. υπ' αρ. 176/2004 απόφαση της αρχής στο www.dpa.gr.

¹³³ Απόφαση 43/2019 ΑΠΔΠΧ

¹³⁴ Απόφαση 26/2021 ΑΠΔΠΧ

¹³⁵ Απόφαση 15/2019 ΑΠΔΠΧ

των δεδομένων.¹³⁶ Να αναφερθεί δε εδώ ότι η νομοθεσία δεν προβλέπει σε κανένα σημείο της την πρόσκαιρη αναστολή των προθεσμιών του άρθρου 12 παρ. 3 ΓΚΠΔ.¹³⁷ Να τονισθεί ότι σύμφωνα με την 26/2021 απόφαση της Αρχής, η μη εξοικείωση με υπολογιστή δεν αποτελεί λόγω μη ικανοποίησης του αιτήματος για πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα ενώ και σύμφωνα με την 33/2020 απόφαση της Αρχής ο όγκος εργασιών και η υπηρεσιακή κατάσταση εργαζομένου δεν δικαιολογούν την μη διαχείριση του αιτήματος για πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα.

Λέξεις κλειδιά, όπως «**Πολιτική Απορρήτου**», «**Privacy Policy**», «**ρυθμίσεις ασφάλειας**», «**ρυθμίσεις απορρήτου**», «**άσκηση δικαιωμάτων**», «**Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων**», θα καθοδηγήσουν τον χρήστη, ώστε να βρει τον κατάλληλο τρόπο να επικοινωνήσει το αίτημα της πρόσβασης στα δεδομένα που τον αφορούν. Οι περισσότερες μεγάλες εταιρίες ψηφιακών μέσων προσφέρουν αρκετά ανεπτυγμένα εργαλεία, που διευκολύνουν σε μεγάλο βαθμό την πρόσβαση στα δεδομένα.

Παρακάτω παρατίθενται κάποια παραδείγματα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τραπεζικά ιδρύματα, εταιρείες internet και κινητής τηλεφωνίας, παρόχων ενέργειας κτλ. σχετικά με τον τρόπο πραγμάτωσης του δικαιώματος πρόσβασης βήμα-βήμα, με σκοπό να γίνει και πρακτικά κατανοητό το δικαίωμα αυτό και ο τρόπος άσκησής του¹³⁸.

Όπως θα αναλυθεί και παρακάτω, όλες οι κατωτέρω εταιρείες έχουν τυποποιημένες φόρμες που χρησιμοποιούν προκειμένου να ασκηθεί το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα, ωστόσο η άσκηση του δικαιώματος είναι εξίσου ισχυρή αν ασκηθεί μέσω επιστολής, μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, προφορικά, μέσω γραπτού μηνύματος ή με επίδοση εξωδίκου.¹³⁹

Ενδεικτικά αξίζει να αναφερθεί η 26/2021 απόφαση της ΑΠΔΠΧ, όπου ο καταγγέλλων προέβη στην άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στα δεδομένα του ιατρικού φακέλου του ανήλικου τέκνου του καθώς και στα σχετικώς εκδοθέντα φορολογικά παραστατικά κατά τρόπο σαφή μέσω **γραπτών μηνυμάτων** περιλαμβάνοντας πλήρη στοιχεία τόσο του ιδίου όσο και του τέκνου του ως ασθενούς της καταγγελλομένης. Από τα εν λόγω μηνύματα προκύπτει, ωσαύτως κατά τρόπο αναντίρρητο και επαρκή, η καθ' όλα νόμιμη άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης του καταγγέλλοντος, ο οποίος, μάλιστα, αναφέρει ρητά και το σκοπό για τον οποίο αιτείται την ηλεκτρονική διεύθυνση της καταγγελλομένης.

---

¹³⁶ Απόφαση 19/2022 ΑΠΔΠΧ

¹³⁷ Απόφαση 19/2022 ΑΠΔΠΧ

¹³⁸ Βλ. άρθρο της Μαρίας – Αλεξάνδρας Παπουτσή στο <https://www.homodigitalis.gr/posts/4521>.

¹³⁹ Αποφάσεις 19/2022, 26/2021, 13/2021 43/2019.

3.3.1 Το παράδειγμα του Facebook του Instagram και του Tik Tok

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή αλλιώς κοινωνικά δίκτυα ή Social media (όπως τα Facebook, Instagram, και TikTok) επιτρέπουν την κοινωνική αλληλεπίδραση, ανάμεσα στους χρήστες τους, μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή ή του κινητού τηλεφώνου smart phone.

Μέσω αυτών, κανείς μπορεί να συνομιλήσει, να κοινωνικοποιηθεί, να έρθει σε επαφή με νέους και παλιούς φίλους αλλά να δημιουργήσει και νέους με ίδια ενδιαφέροντα και απόψεις.

Τα πρώτα κοινωνικά δίκτυα εμφανίστηκαν πριν περίπου 20 χρόνια – το αρχικό hi5 και στην συνέχεια το Facebook- και μέχρι σήμερα, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των περισσότερων ανθρώπων.

Μέσα από αυτά, οι χρήστες μοιράζονται εμπειρίες, φωτογραφίες και βίντεο με τους φίλους – ακόλουθους τους, οι οποίοι αλληλοεπιδρούν σε αυτά, σχολιάζοντας τα ή δηλώνοντας ότι επικροτούν αυτήν την ενέργεια.

Όπως είναι φυσικό ο όγκος δεδομένων ο οποίος συλλέγεται από τις εν λόγω πλατφόρμες είναι τεράστιος.

Η πλατφόρμα του Facebook δίνει τη δυνατότητα να ασκήσει κανείς το δικαίωμα πρόσβασης με δύο τρόπους.

Ο πρώτος τρόπος είναι ακολουθώντας την διαδρομή ως εξής :

Ρυθμίσεις -> Οι πληροφορίες σας στο Facebook -> Αποκτήστε πρόσβαση στις πληροφορίες σας -> Προβολή

Με αυτόν τον τρόπο μπορεί κανείς να δει τις πληροφορίες που είτε έχει μοιραστεί ο ίδιος με το Facebook, είτε τις πληροφορίες που το Facebook έχει συλλέξει μέσα από τη on-line δραστηριότητά του (π.χ. ενδιαφέροντα, στοιχεία σύνδεσης, ιστορικό αναζήτησης κ.λπ.)

Το εργαλείο αυτό είναι βοηθητικό, ώστε να αποκτήσει κανείς εύκολη και άμεση πρόσβαση σε όλη τη δραστηριότητά του στην πλατφόρμα αυτή και έπειτα - να ασκήσει κάποιο άλλο από τα δικαιώματά του. Μπορεί να ανατρέξει στις δημοσιεύσεις για παράδειγμα περασμένου έτους, αντί να ανατρέξει στο έτος αυτό μετά από αρκετή ώρα

από το χρονολόγιο του. Ο χρήστης θα βρει όλες οι δημοσιεύσεις που έχει αναρτήσει από την χρονιά αυτή και αν θέλει να τις διαγράψει.

Επιλέγοντας το πεδίο **«Πληροφορίες σχετικά με εσάς»**, θα βρει κανείς πληροφορίες σχετικά με τα ενδιαφέροντά του και τις διαφημίσεις που του προβάλλει το Facebook, τρίτους οργανισμούς που έχουν μοιραστεί τα στοιχεία του (email, κινητό τηλέφωνο) με την εταιρεία Facebook προκειμένου να του προβάλουν διαφημίσεις στην πλατφόρμα, καθώς και πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία και τις συνδέσεις του.

Επιπρόσθετα, παρέχεται η δυνατότητα να αιτηθεί και λάβει ο χρήστης **αντίγραφο των προσωπικών δεδομένων του** ακολουθώντας την παρακάτω διαδικασία:

Ρυθμίσεις -> Οι πληροφορίες σας στο Facebook -> Κατεβάστε τις πληροφορίες σας
Οι πληροφορίες περιλαμβάνουν πράγματα που κοινοποιήθηκαν από τον χρήστη , την δραστηριότητα του χρήστη και πράγματα που συλλέγει η εταιρεία.

Με το που ολοκληρωθεί η συλλογή όλων των αρχείων , αποστέλλεται μέσω email στον χρήστη σε μορφή HTML και ο χρήστης έχει προθεσμία τεσσάρων ημερών προκειμένου να τα κατεβάσει και ο ίδιος.

Σε περίπτωση που μαζί με το Facebook είναι και συνδεδεμένος ο λογαριασμός και με το άλλο μέσο κοινωνικής δικτύωσης Instagram , θα αποσταλεί στο email του υποκειμένου και σχετικό αρχείο σχετιζόμενο με το Instagram.

Στα αρχεία αυτά , ο χρήστης μπορεί να δει όλες τις πληροφορίες σχετικά με αυτό
Στο αμέσως επόμενο στάδιο μπορεί ο χρήστης να επιλέξει, εάν θέλει, το αρχείο να περιέχει όλα τα δεδομένα του ή συγκεκριμένες κατηγορίες δεδομένων, τη μορφή του αρχείου μεταξύ HTML και JSON καθώς και την ποιότητα των δεδομένων. Αφού κάνει κλικ στο πεδίο **«Δημιουργία αρχείου»**, θα χρειαστεί να περιμένει μέχρι να ολοκληρωθεί το αρχείο του. Όταν ολοκληρωθεί η δημιουργία του αρχείου, ο χρήστης θα λάβει σχετική ειδοποίηση στην πλατφόρμα του Facebook. Πατώντας στην ειδοποίηση αυτή, θα μεταφερθεί στη σελίδα όπου θα βρίσκεται διαθέσιμο το αρχείο του για λήψη. Σαν τελευταίο βήμα πριν λάβει το αρχείο σου, το Facebook θα ζητήσει από τον χρήστη να πληκτρολογήσει τον κωδικό πρόσβασής του, ώστε να επιβεβαιώσει ότι τη λήψη την ζητά πράγματι ο χρήστης, ο κάτοχος του λογαριασμού και ότι τα δεδομένα του δεν θα καταλήξουν σε λάθος χέρια, με άλλα λόγια παρέχεται μια επιπλέον ταυτοποίηση-πιστοποίηση, με σκοπό την ασφαλή άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης.

Άλλη μια διαρκώς αυξανόμενη πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης είναι το TIK TOK. Ο χρήστης μπορεί να ζητήσει αντίγραφο των δεδομένων στο Tik Tok, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το όνομα χρήστη, το ιστορικό βίντεο, το ιστορικό των σχολίων και τις ρυθμίσεις απορρήτου

Για να μπορέσει ο χρήστης να αιτηθεί τα δεδομένα του στο TIK TOK τα βήματα είναι: 1. Στην εφαρμογή Tik Tok πατήστε στο Προφίλ στο κάτω μέρος. 2. Στην συνέχεια πατήστε το κουμπί Μενού ☰ στο πάνω μέρος. 3. Έπειτα πατήστε ρυθμίσεις και απόρρητο. 4. Εν συνεχεία πατήστε λογαριασμός και έπειτα πατήστε λήψη των δεδομένων σας. 5. Τέλος επιλέξτε μια μορφή αρχείου και μετά πατήστε αίτημα δεδομένων. Αφού δημιουργηθεί το αίτημα, θα δημιουργηθεί από την εταιρεία ένα αρχείο με τα δεδομένα του χρήστη, το οποίο αυτός (ο χρήστης) μπορεί να κάνει λήψη από την καρτέλα Λήψη των δεδομένων σας.

3.3.2 Το παράδειγμα της Google

Οι περισσότεροι από εμάς χρησιμοποιούμε υπηρεσίες της Google καθημερινά. Είτε τις πιο διαδεδομένες υπηρεσίες της Google όπως Google search, YouTube, Gmail, Google Maps, είτε τις λιγότερο διαδεδομένες όπως Google Home, Google Pay, Google Flights, με αποτέλεσμα η εν λόγω εταιρεία, μέσω των πολλών υπηρεσιών της, να επεξεργάζεται τεράστιο όγκο δεδομένων. Η Google παρέχει δύο τρόπους άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης.

Η πρώτη επιλογή είναι να παρακολουθήσει το υποκείμενο των δεδομένων, τη δραστηριότητά του στα προϊόντα και στις υπηρεσίες της Google, ακολουθώντας τα παρακάτω βήματα:

Είσοδος στον Google Λογαριασμό -> Δεδομένα και εξατομίκευση -> Δραστηριότητα και Χρονολόγιο και Είσοδος στον Google Λογαριασμό -> Δεδομένα και εξατομίκευση -> Τα στοιχεία που δημιουργείτε και οι ενέργειες σας. Αφότου ο χρήστης λάβει γνώση της δραστηριότητάς του, μπορεί να επιλέξει τη διαγραφή προσωπικών δεδομένων που σχετίζονται με τη δραστηριότητά του, καθώς και να επιλέξει αν επιθυμεί να συνεχίσει να αποθηκεύεται η δραστηριότητά του στις υπηρεσίες Google που χρησιμοποιεί, εδώ:

Είσοδος στον Google Λογαριασμό σας -> Δεδομένα και εξατομίκευση -> Στοιχεία Ελέγχου Δραστηριότητας

Μπορεί, επίσης ο χρήστης να ζητήσει αντίγραφο των προσωπικών του δεδομένων, ακολουθώντας τα παρακάτω βήματα:

Είσοδος στον Google Λογαριασμό σας -> Δεδομένα και εξατομίκευση -> Κατεβάστε, διαγράψτε ή σχεδιάστε τι θα συμβεί στα δεδομένα σας - > Κατεβάστε τα δεδομένα σας. Κάνοντας κλικ στο πεδίο «Κατεβάστε τα δεδομένα σας», θα ανοίξει νέα καρτέλα όπου μπορεί ο χρήστης να επιλέξει αν επιθυμεί το αρχείο να περιέχει πληροφορίες για όλα τα προϊόντα της Google που χρησιμοποιεί ή μόνο για συγκεκριμένα προϊόντα, εάν επιθυμεί εξαγωγή του αρχείου μόνο μία φορά ή εξαγωγή αρχείων ανά δύο μήνες για ένα έτος, τη μέθοδο προβολής τους αρχείου (π.χ. μέσω email ή απευθείας αποθήκευση στο cloud) τον τύπο του αρχείου, καθώς και το μέγεθός του. Αφότου υποβληθεί το αίτημα για λήψη αντιγράφου των δεδομένων του, ο χρήστης θα λάβει ένα email όπου θα πρέπει να επιβεβαιώσει ότι ζήτησε ο ίδιος το εν λόγω αρχείο. Στη συνέχεια, θα ξεκινήσει η διαδικασία δημιουργίας του αρχείου και αφότου ολοκληρωθεί, ο χρήστης θα λάβει email με την τοποθεσία του αρχείου του, ανάλογα με τον τρόπο προβολής που επέλεξε. Για να λάβει ο χρήστης το αρχείο του, θα πρέπει να πληκτρολογήσει, όπως ακριβώς και στο παράδειγμα του facebook, τον κωδικό πρόσβασης. Σημειώνεται ότι η διαδικασία δημιουργίας του αρχείου μπορεί να διαρκέσει από ώρες έως και μέρες, ανάλογα με τον όγκο των δεδομένων του χρήστη.¹⁴⁰

3.3.3. Το παράδειγμα των Τραπεζών

Είναι κοινός τόπος ότι οι Τράπεζες διατηρούν έναν μεγάλο όγκο προσωπικών δεδομένων των πελατών τους, μέσω των διαφόρων υπηρεσιών τους. Ανατρέχοντας στις ενημερώσεις της **Τράπεζας Πειραιώς** ως προς τα δικαιώματα των πελατών της, οι οποίες είναι αναρτημένες στο Διαδίκτυο ορίζεται ότι «*Κάθε αίτημά σας αναφορικά με τα προσωπικά σας δεδομένα και την άσκηση των δικαιωμάτων σας πρέπει να απευθύνεται εγγράφως προς: «Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., Γραφείο Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (DPO)» και να αποστέλλεται είτε στην ηλεκτρονική διεύθυνση*

¹⁴⁰ <https://homodigitalis.gr/posts/4521/>

DPOOffice@piraeusbank.gr είτε να παραδίδεται σε οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας».

Τα πλήρη στοιχεία του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (DPO) βρίσκονται αναρτημένα στην ηλεκτρονική σελίδα της Τράπεζας (www.piraeusbank.gr), στην ενότητα Ενημέρωση Πελατών> Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ).

Ειδικό, δε, έντυπο για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης καθίσταται διαθέσιμο στα καταστήματα. Άρνηση της Τράπεζας ή αναιτιολόγητη καθυστέρηση ως προς την ικανοποίηση των αιτημάτων σας κατά την άσκηση των δικαιωμάτων σας, σας παρέχει το δικαίωμα να προσφύγετε στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ως καθ' ύλην αρμόδια εποπτική αρχή για την εφαρμογή ΓΚΠΔ. Σε κάθε περίπτωση ο πελάτης διατηρεί το δικαίωμα να υποβάλλει καταγγελία στην αρμόδια εποπτική αρχή, εφόσον θεωρεί ότι η επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα γίνεται κατά παράβαση της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας. Παραπέμπει, δε η Τράπεζα, τους χρήστες της για περισσότερες πληροφορίες ευθέως στην ιστοσελίδα www.dpa.gr¹⁴¹.

Αντίστοιχα, η **Τράπεζα Eurobank** στην ιστοσελίδα της¹⁴², στην ενότητα των προσωπικών δεδομένων προβλέπει ότι για την άσκηση των δικαιωμάτων των πελατών της, μπορούν να απευθυνθούν εγγράφως στον Τομέα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (Retail Business Planning) και Customer Excellence Retail Banking (Σινιόσογλου 6, Τ.Κ. 14234 Νέα Ιωνία) ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο info@eurobank.gr. Η Τράπεζα οφείλει να απαντήσει στο υποβληθέν αίτημά εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή αυτού. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί για εξήντα (60) επιπλέον ημέρες, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο κατά την απόλυτη κρίση της Τράπεζας λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του αιτήματος και του αριθμού των αιτημάτων. Η Τράπεζα ενημερώνει σε κάθε περίπτωση παράτασης της προθεσμίας εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του αιτήματος. Η ανωτέρω υπηρεσία παρέχεται από την Τράπεζα δωρεάν. Σε περίπτωση ωστόσο που τα αιτήματά είναι προδήλως αβάσιμα, υπερβολικά ή επαναλαμβανόμενα, η Τράπεζα δύναται είτε να επιβάλλει την καταβολή εύλογου τέλους, ενημερώνοντάς σχετικά τον πελάτη, είτε να αρνηθεί να ανταποκριθεί στο αίτημά του.

---

¹⁴¹Βλ. αναλυτικά για τα δικαιώματα των πελατών της Τράπεζας Πειραιώς <https://www.piraeusbank.gr/el/Idiwtes/gdpr>

¹⁴² <https://www.eurobank.gr/el/gdpr-prosopika-dedomena>.

Ωστόσο σύμφωνα με την 143/12-12-2017 απόφαση της Αρχής , επιβλήθηκαν κυρώσεις στην ανωτέρω τράπεζα καθώς δεν ικανοποιήθηκε το αίτημα πρόσβασης σχετικά με τραπεζικό λογαριασμό του υποκειμένου των δεδομένων.¹⁴³

Επιπρόσθετα, στην ίδια τράπεζα επιβλήθηκε πρόστιμο σύμφωνα με την 33/20-03-2017 απόφαση της Αρχής για μη προσήκουσα ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης σε δεδομένα καταγεγραμμένων συνομιλιών.¹⁴⁴ Στην απόφαση δε γίνεται αναφορά ότι οι καταγεγραμμένες συνομιλίες αποτελούν προσωπικά δεδομένα και συγκεκριμένα αναφέρει ότι « **Εν προκειμένω, οι καταγεγραμμένες συνομιλίες του προσφεύγοντος με τους υπαλλήλους της Τράπεζας αποτελούν καταρχήν απλά προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου τους** (άρθρο 2 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με άρθρο 2 παρ. 3 του ν. 3471/2006). Η καταγραφή των ως άνω δεδομένων από την Τράπεζα συνιστά αυτοματοποιημένη επεξεργασία (άρθρο 2 στοιχ. δ' σε συνδυασμό με άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997, όπου για το χαρακτηρισμό μιας επεξεργασίας ως αυτοματοποιημένης αρκεί αυτή να είναι και εν μέρει αυτοματοποιημένη). Η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται, καθώς πραγματοποιείται στο πλαίσιο νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα, ενώ ο προσφεύγων αναφέρει ότι ενημερώθηκε αυτοματοποιημένα ότι οι κλήσεις του καταγράφονται και τηρούνται στο αρχείο της Τράπεζας (άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006 σε συνδυασμό με άρθρο 11 του ν. 2472/1997). Περαιτέρω, η Τράπεζα έχει γνωστοποιήσει την επεξεργασία αυτή στην Αρχή (βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙ /902/12-04-2002, όπως συμπληρώθηκε με το ΓΝ/ΕΙ /1063/27-04-2016), όπως έχει εκ του νόμου υποχρέωση ως υπεύθυνος επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 6 σε συνδυασμό με το άρθρο 7Α παρ. 1 περ. β' εδ. 3 του ν. 2472/1997, όπου ρητώς προβλέπεται ότι οι τράπεζες δεν απαλλάσσονται από την σχετική υποχρέωση. **Ο προσφεύγων, ως υποκείμενο των δεδομένων, έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που τον αφορούν και περιέχονται στο σύνολο των»**

Η Alpha Bank διαθέτει στην ιστοσελίδα της ειδική ενημέρωση για τα προσωπικά δεδομένα αναγράφοντας τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων αλλά και τον τρόπο άσκησης των δικαιωμάτων αυτών. Στην ενότητα ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ αναφέρεται ότι το υποκείμενο μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά του

¹⁴³ <https://dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/epiboli-kyroseon-se-trapeza-gia-mi-ikanopoiisi-dikaiomatos-prosbasis>

¹⁴⁴ <https://dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/epiboli-prostimoy-se-trapeza-gia-mi-prosikoysa-ikanopoiisi-dikaiomatos>

δεδομένα με τους παρακάτω τρόπους : 1. σε κάποιο από τα Καταστήματα του Δικτύου της, συμπληρώνοντας το ειδικό έντυπο ασκήσεως δικαιωμάτων 2. μέσω του διαδικτυακού της τόπου, συμπληρώνοντας το έντυπο επικοινωνίας που είναι διαθέσιμο εκεί , 3. στη Διεύθυνση Εξυπηρέτηση Πελατών της Τράπεζας με δυο τρόπους : ή ταχυδρομικώς στην «Alpha Bank, Διεύθυνση Εξυπηρέτησης Πελατών, Διαχείριση Ειδικών Υποθέσεων Πελατών, Σοφοκλέους 11, 105 59 ΑΘΗΝΑ», αποστέλλοντας συμπληρωμένο το έντυπο Ασκήσεως Δικαιωμάτων που είναι διαθέσιμο στην σελίδα της τράπεζας, ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο SpecializedCustomerServicesUnit@alpha.gr ή τέλος 4. τηλεφωνικώς στον αριθμό 210 326 0000 Σε περίπτωση υποβολής αιτήματος για την άσκηση των δικαιωμάτων σας, η Τράπεζα ενημερώνει ότι θα ανταποκριθεί στο σχετικό αίτημά σας εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή του. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά δύο (2) ακόμη μήνες, κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσής σας, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του αιτήματος και του αριθμού των υπό επεξεργασία αιτημάτων. Ενημερώνει επίσης ότι η ανταπόκρισή στο ανωτέρω αίτημά παρέχεται δωρεάν. Σε περίπτωση ωστόσο που το αίτημά είναι εμφανώς αβάσιμο, υπερβολικό ή επαναλαμβανόμενο, μπορεί να επιβληθεί εύλογο τέλος , ενημερώνοντάς προηγουμένως σχετικά, είτε να αρνηθεί να ανταποκριθούμε στο αίτημά σας. Τέλος ενημερώνει τον χρήστη ότι σε περίπτωση που δεν ικανοποιηθεί το αίτημα του ή ότι θεωρεί ότι προσβάλλονται με οποιονδήποτε τρόπο τα δικαιώματά σας, μπορεί να υποβάλλετε και καταγγελία στην αρμόδια Εποπτική Αρχή και συγκεκριμένα την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα παρέχοντας αναλυτικά τα στοιχεία επικοινωνίας της.¹⁴⁵

Αξίζει δε να αναφερθεί η απόφαση 47/2018 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 10.000 ευρώ στην Alpha Bank καθώς ο προσφεύγων δέχθηκε στα γραφεία της επιχείρησής του τηλεφωνική όχληση από την τράπεζα Alpha Bank σχετικά με οφειλή του από επιχειρηματικό δάνειο. Στο τηλεφώνημα όμως αυτό δεν απάντησε ο προσφεύγων, ο οποίος είναι ο οφειλέτης, αλλά ο θείος του, ο οποίος δεν έχει καμία σχέση με την εν λόγω οφειλή και βρισκόταν συμπωματικά στο γραφείο του προσφεύγοντος. Ο προσφεύγων καταγγέλλει ότι, με την ενέργεια αυτή της Τράπεζας, έτυχαν παράνομης επεξεργασίας τα προσωπικά του δεδομένα και πλήττεται και η επιχείρησή του, καθώς ο θείος του, ο οποίος είναι εμμέσως και ανταγωνιστής του (ο υιός του δραστηριοποιείται με όμοια επιχείρηση),

---

¹⁴⁵ <https://www.alpha.gr/el/idiotes/oroi/prostasia-prosopikon-dedomenon>

ενημερώθηκε πλήρως για την οικονομική του κατάσταση δηλώνοντας ψευδώς στον συνομιλητή του (υπάλληλο τράπεζας) ότι είναι ο πατέρας του προσφεύγοντος, ο οποίος τυγχάνει να είναι εγγυητής στο προαναφερθέν επιχειρηματικό του δάνειο. Ακολούθως, ο προσφεύγων απευθύνθηκε εγγράφως στην Τράπεζα και ζήτησε να λάβει αντίγραφα δυο συνομιλιών με υπαλλήλους της σχετικά με το συγκεκριμένο περιστατικό. Ωστόσο, η Τράπεζα δεν ανταποκρίθηκε στα αιτήματα αυτά. Κατόπιν εξέτασης της υπόθεσης, η Αρχή επέβαλε στην Τράπεζα πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) Ευρώ για μη εκπλήρωση της υποχρέωσής της να απαντήσει στον προσφεύγοντα εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας και της απηύθυνε, επιπλέον, τη σύσταση, κατά την τηλεφωνική επικοινωνία με πελάτες της, να μεριμνά για την ταυτοποίηση του συνομιλητή προτού προχωρήσει σε συνομιλία σχετικά με δεδομένα συναλλαγών ή οφειλών του ιδίου ή προσώπων που συνδέονται με τις συναλλαγές ή οφειλές αυτού (π.χ. φυσικών προσώπων που έχουν την ιδιότητα του εγγυητή, ενεχυρούχου ή υποθηκικού οφειλέτη, κ.λπ.).¹⁴⁶

Ακόμη η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά της Alpha Bank A.E. για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης πελάτη της, ο οποίος άσκησε δικαίωμα πρόσβασης στο καταγεγραμμένο υλικό από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης (CCTV) του καταστήματος. Προέκυψε ότι η Τράπεζα παρέλειψε να χειριστεί το αίτημα του καταγγέλλοντος εγκαίρως, με αποτέλεσμα το υλικό να διαγραφεί προγραμματισμένα με την παρέλευση του χρόνου τήρησης. Η Αρχή διαπίστωσε παράβαση των άρθρων 12 παρ. 3 και 15 παρ. 1 και 3 ΓΚΠΔ από τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης και παράβαση της αρχής της νομιμότητας της επεξεργασίας (άρθρο 5 παρ. 1 α) ΓΚΠΔ) από τη διαγραφή των δεδομένων χωρίς νομική βάση και επιβλήθηκε στην Τράπεζα πρόστιμο ύψους 10.000 €.(αριθμός απόφασης 36/23-11-2023)¹⁴⁷

Τέλος επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 10.000 ευρώ στην Alpha Bank με την **32/2017 απόφαση της Αρχής** καθώς διαπιστώθηκε ότι η τράπεζα Alpha Bank δεν ικανοποίησε προσηκόντως το δικαίωμά πρόσβασης (έστω με την έννοια της πληροφόρησης) του υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με τα δεδομένα καταγεγραμμένων συνομιλιών του.¹⁴⁸

---

¹⁴⁶ <https://dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/epiboli-prostimoy-se-trapeza-gia-mi-ikanopoiisi-dikaiomatos-prosbasis-se>

¹⁴⁷ <https://dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/epiboli-prostimoy-stin-alpha-bank-gia-mi-ikanopoiisi-dikaiomatos>

¹⁴⁸ <https://dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/epiboli-prostimoy-kai-systasi-se-trapeza-gia-mi-prosikoyasa-ikanopoiisi>

3.3.4. Το παράδειγμα των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις

Η οικονομική κρίση η οποία ξεκίνησε στην χώρα μας στις αρχές του 2010 οδήγησε στην συσσώρευση κόκκινων μη εξυπηρετούμενων δανείων. Με τον νόμο 4354/2015 ανατέθηκε η διαχείριση των απαιτήσεων από μη εξυπηρετούμενα δάνεια που έχουν μεταβιβασθεί από εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα σε εξειδικευμένα ιδρύματα του εξωτερικού αποκλειστικά σε εταιρίες διαχείρισης από δάνεια και πιστώσεις, οι οποίες αδειοδοτούνται από την Τράπεζα της Ελλάδος και το πλαίσιο για την ίδρυση και την λειτουργία τους καθορίζεται με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος οι ανωτέρω εταιρείες οι οποίες έχουν δανειοδοτηθεί είναι συνολικά 23 και συγκεκριμένα είναι :

- 1. Ceral Hellas Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις : ΕΠΑΘ 207/29.11.2016 (ΦΕΚ Β' 3717/30.11.2016)**
- 2. Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 220/1/13.3.2017 (ΦΕΚ Β' 880/16.3.2017)**
- 3. ΘΕΑ ΑΡΤΕΜΙΣ Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 276/25.6.2018 (ΦΕΚ Β' 2979/24.7.2018)**
- 4. PILLARSTONE ΕΛΛΑΣ Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 228/1/02.05.2017 (ΦΕΚ Β' 1590/9.05.2017)**
- 5. RESOLUTE ASSET MANAGEMENT Ανώνυμος Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 236/1/10.07.2017 (ΦΕΚ Β' 2491/19.7.2017)**
- 6. Independent Portfolio Management Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Μ.Α.Ε.Δ.Α.Δ.Π.) [IPM]: ΕΠΑΘ 236/3/10.07.2017 (ΦΕΚ Β' 2491/19.7.2017)**
- 7. UCI ΕΛΛΑΣ Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 236/2/10.07.2017 (ΦΕΚ Β' 2491/19.7.2017)**
- 8. B2KAPITAL Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 241/10/31.07.2017 (ΦΕΚ Β' 2861/21.08.2017)**
- 9. DV01 Asset Management-Δανειακή Βελτίωση Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 247/2/14.11.2017 (ΦΕΚ Β' 4171/30.11.2017)**

- 10. QQUANT MASTER SERVICER** Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 247/1/14.11.2017 (ΦΕΚ Β' 4171/30.11.2017)
- 11. SPECIAL FINANCIAL SOLUTIONS** Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 257/1/31.01.2018 (ΦΕΚ Β' 544/20.2.2018)
- 12. HOIST HELLAS** Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 257/2/31.01.2018 (ΦΕΚ Β' 544/20.2.2018)
- 13. DOVALUE HELLAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:** ΕΠΑΘ 281/27.7.2018 (ΦΕΚ Β' 3602/24.8.2018)
- 14. MELFIN ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:** ΕΠΑΘ 281/4/27.7.2018 (ΦΕΚ Β' 3602/24.8.2018)
- 15. APS RECOVERY GREECE** Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις: ΕΠΑΘ 286/2/28.9.2018 (ΦΕΚ Β' 4508/15.10.2018)
- 16. ΤΣΕΡΒΕΝΤ ΚΡΕΝΤΙΤ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΓΚΡΙΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ (Α.Ε.Δ.Α.Δ.Π.):** ΕΠΑΘ 292/1/18.12.2018 (ΦΕΚ Β' 6030/31.12.2018)
- 17. EOS MATRIX GREECE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:** ΕΠΑΘ 304/2/15.03.2019 (ΦΕΚ Β' 1040/28.3.2019)
- 18. ΕΥΠΡΑΞΙΣ FSI ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:** ΕΠΑΘ 308/7/19.04.2019 (ΦΕΚ Β' 1689/15.5.2019)
- 19. ΜΑΟΥΝΤ ΣΤΡΙΤ ΕΛΛΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:** ΕΠΑΘ 326/17.09.2019 (ΦΕΚ Β' 3611/27.9.2019)
- 20. ΕΝ ΠΙ ΕΪ ΣΕΡΒΙΣΙΝΓΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:** ΕΠΑΘ 323/26.08.2019 (ΦΕΚ Β' 3437/11.9.2019)
- 21. INTRUM HELLAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:** ΕΠΑΘ 326/17.09.2019 (ΦΕΚ Β' 3533/20.09.2019)
- 22. ΠΕΠΕΡ ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:** ΕΠΑΘ 328/14.10.2019 (ΦΕΚ Β' 3960/29.10.2019)

Οι ανωτέρω εταιρείες διαχείρισης λοιπόν είναι επιφορτισμένες τόσο με την τηλεφωνική επικοινωνία με τους οφειλέτες προκειμένου να τους ενημερώσουν για τις οφειλές τους αλλά και

για την διευθέτηση των οφειλών μέσω αιτήματος που θα υποβάλλει ο οφειλέτης αποστέλλοντας ταυτόχρονα όλα τα απαραίτητα οικονομικά στοιχεία του μαζί με ενυπόγραφο αίτημα , τα οποία αξιολογούνται από τα αρμόδια τμήματα των συγκεκριμένων εταιριών.

ανωτέρω διαδικασία μπορεί να κάνει και πληρεξούσιος δικηγόρος αφού πρώτα αποστείλει σχετική εξουσιοδότηση όπου να βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής του από δημόσια αρχή.

Στην αρχή κάθε κλήσης προς τον οφειλέτη οι εταιρείες αυτές ενημερώνουν ότι η κλήση ηχογραφείται και ότι διατηρείται στα αρχεία της εταιρείας προς διασφάλιση των μερών συνήθως για χρονικό διάστημα ενός έτους.

Η καταγραφή τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και των συναφών δεδομένων κίνησης επιτρέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006 (με τον οποίο έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2002/58/EK, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της από την Οδηγία 2009/136/EK), μόνο όταν πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα, υπό την προϋπόθεση ότι και τα δύο μέρη της επικοινωνίας παρείχαν τη συγκατάθεσή τους μετά από προηγούμενη ενημέρωση. Η Αρχή, ερμηνεύοντας τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006 υπό το φως της Οδηγίας 2002/58/EK (βλ. ιδίως άρθρο 5 παρ. 2 σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 23 της ίδιας Οδηγίας), έχει κρίνει ότι, όπου η καταγραφή είναι νόμιμη, δεν απαιτείται προηγούμενη συγκατάθεση και των δύο μερών αλλά αρκεί η προηγούμενη ενημέρωση του μέρους που δεν έχει την πρωτοβουλία της καταγραφής (βλ. ετήσια έκθεση της Αρχής για το 2006, σελ. 78). Η απαιτούμενη από τον νόμο ενημέρωση μπορεί να διενεργηθεί και με ηχογραφημένη ειδοποίηση πριν από την έναρξη της τηλεφωνικής συνδιάλεξης που πρόκειται να καταγραφεί.

Καθώς οι καταγεγραμμένες συνομιλίες αποτελούν και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των συνδρομητών ή χρηστών τηλεφωνίας (και των δύο μερών της επικοινωνίας) για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικότερα στον ν. 3471/2006 εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΓΚΠΔ και του εφαρμοστικού ν. 4624/2019. Άλλωστε, και η Οδηγία 2002/58/EK, η οποία έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο με τον ν. 3471/2006, αποτελεί εξειδίκευση των κανόνων της Οδηγίας 95/46/EK. Ως εκ τούτου η ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006 θα πρέπει να γίνεται σε συνδυασμό με τις βασικές αρχές που διέπουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (άρθρο 5 του ΓΚΠΔ). Συνεπώς, με τη διάταξη αυτή επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η καταγραφή μιας συνομιλίας επαγγελματικού χαρακτήρα, μόνο όταν είναι αναγκαίο να αποδεικνύεται ότι η

συγκεκριμένη συνομιλία έλαβε χώρα και είχε συγκεκριμένο περιεχόμενο και όχι γενικά σε κάθε περίπτωση επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα. Η εν λόγω εξαίρεση από τον κανόνα της απαγόρευσης καταγραφής και συνακρόασης τηλεφωνικών συνδιαλέξεων πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικά (βλ. απόφαση 73/2017).¹⁴⁹

Ο όγκος όμως των οφειλετών σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια ορισμένων εταιριών για ορθή ενημέρωση των βάσεων δεδομένων τους σχετικά με την εξέλιξη της κάθε υπόθεσης οδηγεί ορισμένες φορές σε λάθη αλλά και παραλείψεις.

Δεν είναι λίγες οι φορές όπου εκπρόσωποι των εταιριών καλούν οφειλέτες προκειμένου να τους ενημερώσουν για οφειλές ,οι οποίες ή δεν υφίστανται ή έχουν ρυθμισθεί κυρίων με τον νόμο 3896/2010 (νόμος Κατσέλη). Μάλιστα ορισμένες φορές οι συμπεριφορές των υπαλλήλων , είναι επιθετικές καθώς απειλούν τους δανειολήπτες ότι άμεσα θα απωλέσουν την περιουσία τους καθώς θα προβούν σε ενέργειες αναγκαστικής εκτέλεσης. Δεν είναι δε λίγα τα περιστατικά , όπου οι υπεύθυνοι καλούν όχι μόνο τους ίδιους τους οφειλέτες αλλά και συγγενικά τους πρόσωπα , στα οποία κοινοποιούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα , ενώ ουδεμία τέτοια εξουσία έχουν.

Χαρακτηριστική είναι η απόφαση της Αρχής , η οποία επέβαλε διοικητικό πρόστιμο στην εταιρία DO VALUE GREECE καθώς ενοχλούσε τηλεφωνικώς διαρκώς οφειλέτιδα , η οποία είχε ρυθμίσει τις οφειλές της μέσω του νόμου 3869/2010.**(απόφαση 25/2022 ΑΠΔΠΧ).**

Προκειμένου να προβεί κάποιος ενδιαφερόμενος στο αίτημα για πρόσβαση στα προσωπικά του δεδομένα θα πρέπει να αποστείλει ηλεκτρονικό αίτημα μέσω των ιστοσελίδων που διαθέτουν οι αντίστοιχες εταιρείες. Στις ιστοσελίδες της κάθε εταιρείας υπάρχει ειδική επιλογή την οποία μπορεί να βρει ο κάθε ενδιαφερόμενος στο τέλος της σελίδας πατώντας την επιλογή ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ: τόσο η Intrum Hellas , Cepal Hellas και Qquant στις ιστοσελίδες που διαθέτουν , έχουν ειδικό έντυπο το οποίο ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει και με το οποίο μπορεί να ασκηθούν όλα τα δικαιώματα που έχει το υποκείμενο των δικαιωμάτων, άρα και το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα ενώ η Do Value Greece διαθέτει πλατφόρμα υποβολής αιτήματος σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα.

Πλην των ανωτέρω εταιριών διαχείρισης απαιτήσεων και των τραπεζών υπάρχει και η ΡQH η οποία ιδρύθηκε το 2016 και διορίστηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος για να λειτουργήσει ως

¹⁴⁹ https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/thematikes_enotites/electronikesepikoinwnies/katagrafitilefwnikwn

Ενιαίος Ειδικός Εκκαθαριστής για όλα τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα υπό ειδική εκκαθάριση στην Ελλάδα.

Εν προκειμένω προκειμένου να το υποκείμενο των δεδομένων σε πρόσβαση στα προσωπικά του δεδομένα και συγκεκριμένα σε αντίγραφο των τηλεφωνικών επικοινωνιών, πρέπει να αποστείλει ηλεκτρονικό μήνυμα στο email requests@pqh.gr Για την ολοκλήρωση του αιτήματος, θα πρέπει κατά την λήψη των απομαγνητοφωνήσεων να υπογράψει ένα έγγραφο με τον τίτλο ΒΕΒΑΙΩΣΗ και λήπτη την ΡQH και η οποία αναφέρει «Δηλώνω ότι έλαβα αντίγραφο της απομαγνητοφωνημένης συνομιλίας μου με εκπρόσωπο της Εκκαθάρισης, σε συνέχεια της σχετικής αιτήσεώς μου. Κατά τον τρόπο αυτό, έχει ικανοποιηθεί το δικαίωμα μου στην πρόσβαση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 15 (δικαίωμα πρόσβασης) του ΓΚΠΔ 2016/679.» και στο τέλος να θέσει την υπογραφή του. **Καλό θα ήταν το υποκείμενο των δεδομένων να θέτει την υπογραφή του πάντοτε με επιφύλαξη πριν ελέγξει τα αντίγραφα που θα του χορηγηθούν.**

3.3.5. Το παράδειγμα των εταιρειών Internet, κινητής - σταθερής τηλεφωνίας και συνδρομητικής τηλεόρασης

Σήμερα στην χώρα μας, υπάρχουν τρεις μεγάλες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό και αυτές είναι η COSMOTE, η VODAFONE και η NOVA.

Στις ιστοσελίδες που διαθέτουν και οι τρεις αυτές εταιρίες, γίνεται αναλυτική αναφορά για τα δικαιώματα των χρηστών σε σχέση με τα προσωπικά τους δεδομένα. Μάλιστα η κάθε εταιρεία αναγράφει αναλυτικά τον τρόπο άσκησης των δικαιωμάτων πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα και συγκριμένα:

1. Η COSMOTE στον ιστότοπο της https://www.cosmote.gr/cs/cosmote/gr/customer_rights.html αναφέρει ότι η Εταιρεία έχει ορίσει Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (Data Privacy Officer- DPO) με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Για την επικοινωνία με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων, μπορεί το υποκείμενο των δεδομένων να στείλει e-mail στο customerprivacy@cosmote.gr ή να στείλει επιστολή στη διεύθυνση Εξυπηρέτηση Πελατών COSMOTE, Λ. Κηφισίας 99, 15124, Μαρούσι με θέμα «Άσκηση δικαιωμάτων προσωπικών δεδομένων» αναφέροντας το ονοματεπώνυμό του, τον αριθμό σύνδεσης του

κινητού ή του σταθερού τηλεφώνου του , αλλά και τη διεύθυνση στην οποία επιθυμεί να αποσταλεί η απάντηση.¹⁵⁰

2. Η VODAFONE στον ιστότοπο της με τίτλο πολιτική ιδιωτικότητας <https://www.vodafone.gr/vodafone-ellados/privacy-policy> cookies/?i_source=footer&i_medium=links&i_term=business&i_owner=dcop&i_name=20230630-vfgr αναφέρει τα δικαιώματα των χρηστών και συγκεκριμένα αναφέρει το δικαίωμα πρόσβασης το οποίο εξηγεί ως «ο δικαίωμα δηλαδή αφενός να ενημερωθείτε για το κατά πόσον τα προσωπικά σας δεδομένα υφίστανται επεξεργασία από την Vodafone και αφετέρου να λάβετε περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την πραγματοποιούμενη επεξεργασία». Τα υποκείμενα μπορούν να ζητήσουν να ικανοποιηθεί το δικαίωμα πρόσβασης τους είτε 1. απευθυνόμενοι, αυτοπροσώπως ή μέσω εξουσιοδότησης τρίτου προσώπου με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής σας (από ΚΕΠ, Αστυνομία ή το gov.gr), σε οποιοδήποτε κατάσταση της εταιρείας μας με την υποβολή σχετικής αίτησης. Η αίτησή θα πρέπει να συνοδεύεται από αντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου νόμιμου δημόσιου εγγράφου, ενώ σε περίπτωση εξουσιοδότησης θα συνοδεύεται από αντίγραφα των αστυνομικών ταυτοτήτων ή άλλων νόμιμων δημόσιων εγγράφων τόσο του εξουσιοδοτούντα όσο και του εξουσιοδοτούμενου, προκειμένου να αποδεικνύεται η ταυτοπροσωπία σε κάθε περίπτωση 2.Είτε συμπληρώνοντας και αποστέλλοντας, ταχυδρομικώς ή μέσω e-mail στο data.privacy.gr@vodafone.com, την αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά προκειμένου να αποδεικνύεται η ταυτοπροσωπία.¹⁵¹
3. Τέλος η NOVA στον ιστότοπο της <https://nova.gr/politikes-oroi/politiki-prostasias-prosopikon-dedomenon> περιγράφει αναλυτικά τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων , εξηγώντας ότι το δικαίωμα πρόσβασης είναι το δικαίωμα να ενημερώνεται ο χρήστης για τα προσωπικά του δεδομένα που τηρούνται στα αρχεία της εταιρείας ζητώντας αντίγραφο σε περίπτωση που το επιθυμεί , ενώ ενημερώνει πως για την ικανοποίηση και του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά του δεδομένα ο χρήστης θα πρέπει να μεταβεί σε ένα κατάστημα Nova, απαραίτητως με το δελτίο της αστυνομικής του ταυτότητας ή άλλο νόμιμο δημόσιο έγγραφο απόδειξης ταυτοπροσωπίας , να

---

¹⁵⁰ https://www.cosmote.gr/cs/cosmote/gr/customer_rights.html

¹⁵¹ https://www.vodafone.gr/vodafone-ellados/privacy-policy-cookies/?i_source=footer&i_medium=links&i_term=business&i_owner=dc-op&i_name=20230630-vfgr

https://www.vodafone.gr/vodafone-ellados/privacy-policy-cookies/?i_source=footer&i_medium=links&i_term=business&i_owner=dc-op&i_name=20230630-vfgr

συμπληρώσει την ηλεκτρονική φόρμα επικοινωνίας στο <https://nova.gr/eksipiretisi-relatwn/epikoionia/forma-epikoionias> , επιλέγοντας «Άσκηση Δικαιωμάτων GDPR». Η υποβολή της φόρμας θα πρέπει να συνοδεύεται από (i) ένα ευκρινές έγγραφο ταυτοπροσωπίας (π.χ. αντίγραφο ταυτότητας, διαβατηρίου) και (ii) υπεύθυνη δήλωση μέσω του www.gov.gr ή να αποστείλει το αίτημά με συστημένη επιστολή και με την ένδειξη στο φάκελο «ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ-GDPR», στη διεύθυνση: NOVA TELECOMMUNICATIONS & MEDIA ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε Λ. Αθηνών 106, Αθήνα, Αττικής Τ.Κ. 104 42¹⁵²

Η αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα , με την 20/29-05-2023 απόφαση της εξέτασε καταγγελίες συνδρομητή της WIND, νυν NOVA, με τις οποίες παραπονέθηκε για κατ' επανάληψη λήψη ηλεκτρονικών μηνυμάτων για προωθητικούς σκοπούς παρά την εναντίωσή του και τις επανειλημμένες διαμαρτυρίες του, καθώς και για μη ικανοποίηση των αιτημάτων άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης.

Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο α) 60.000 ευρώ για παράβαση του άρθρου 21 (3) ΓΚΠΔ λόγω της αποστολής πέντε προωθητικών μηνυμάτων παρά την εναντίωση και την απένταξη του τηλεφωνικού αριθμού του καταγγέλλοντος από το Μητρώο του άρθρου 11 ν. 3471/2004 για διάστημα τριών μηνών χωρίς να το έχει ζητήσει ο ίδιος, β) 60.000 ευρώ για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης, μη παροχή απάντησης, έστω και αρνητικής, και δυσχέραση της άσκησης δικαιώματος πρόσβασης, επικαλούμενη προσχηματικά αδυναμία ορθής ταυτοποίησης του καταγγέλλοντος με άλλους τρόπους πέραν της φυσικής παρουσίας στο κατάστημα ή μέσω συστημένης επιστολής κατά παράβαση του άρθρου 15 (1) συνδ. 12 παρ. 2, 3 και 4 ΓΚΠΔ και γ) 30.000 ευρώ για παράβαση του άρθρου 25 (1) ΓΚΠΔ διότι δεν διέθετε στην πράξη τις απαραίτητες διαδικασίες για να εξασφαλίσει το δικαίωμα εναντίωσης και τη διακοπή της επεξεργασίας των δεδομένων για τον προωθητικό σκοπό.¹⁵³

3.3.6. Το παράδειγμα της εταιρείας Skrutz.

¹⁵² <https://nova.gr/politikes-oroi/politiki-prostasias-prosopikon-dedomenon>

¹⁵³ <https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/entoli-symmorfosis-kai-epiboli-prostimoy-se-tilepikoioniako-paroho-gia>

Η εταιρία Σκρουτζ Α.Ε. [εφεξής «Skroutz» ή «εμείς»] που βρίσκεται στην οδό Αλέκου Παναγούλη 91, 142 34 Νέα Ιωνία, είναι σύμφωνα με το νόμο υπεύθυνη για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των επισκεπτών της ιστοσελίδας www.skroutz.gr και των χρηστών της εφαρμογής Skroutz (εγγεγραμμένων και μη), στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών προβολής, ταξινόμησης και σύγκρισης τιμών προϊόντων, καθώς και στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών διαμεσολάβησης στην παραγγελία και αγορά προϊόντων με το «Καλάθι του Skroutz». Ο ιστότοπος της συγκεκριμένης εταιρείας είναι ένας από τους δημοφιλέστατους ιστοτόπους όσον αφορά την επισκεψιμότητα των χρηστών του internet. Υπάρχει ειδική αναφορά σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα καθώς και για τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων στην σελίδα <https://www.skroutz.gr/privacy>. Το δικαίωμα πρόσβασης στην συγκριμένη εταιρεία περιγράφεται ως «το δικαίωμα δηλαδή αφενός να ενημερωθείς για το κατά πόσον τα προσωπικά σου δεδομένα υφίστανται επεξεργασία από το Skroutz και αφετέρου να λάβεις περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την πραγματοποιούμενη επεξεργασία». Ο χρήστης μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά του δεδομένα είτε μέσω επιστολής στην εταιρεία υπόψιν του DPO της , ή μέσω email στο dpo@skroutz.gr¹⁵⁴

3.3.7. Το παράδειγμα του ειδησεογραφικού site protothema.gr

Το μεγαλύτερο site σε επισκεψιμότητα στην Ελλάδα στον τομέα της ενημέρωσης είναι το protothema.gr. Όπως είναι φυσικό, ο όγκος των χρηστών έχει ως αποτέλεσμα την συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων. Στον ιστότοπο της εταιρείας <https://www.protothema.gr/politiki-prostasias-prosopikon-dedomenon/> περιγράφεται το δικαίωμα πρόσβασης ως «Μπορείτε να ενημερωθείτε από εμάς εάν και με ποιον τρόπο επεξεργαζόμαστε τα προσωπικά σας δεδομένα, για ποιον σκοπό χρησιμοποιούμε τα δεδομένα σας, ποια ακριβώς δεδομένα τηρούμε για εσάς, για πόσο χρονικό διάστημα, αν γίνεται αυτοματοποιημένη λήψη απόφασης.». Ο χρήστης μέσω ειδικής φόρμας αιτήματος που υπάρχει διαθέσιμη στο site της εταιρείας μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά του δεδομένα και τα το αποστέλλει στο email dpo@protothema.gr¹⁵⁵

¹⁵⁴ <https://www.skroutz.gr/privacy>

¹⁵⁵ <https://www.protothema.gr/politiki-prostasias-prosopikon-dedomenon/>

3.3.8. Το παράδειγμα των παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας.

Η άρση του μονοπωλίου της ΔΕΗ στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας έγινε το 2012 . Αυτό είχε ως αποτέλεσμα , εκτός από τη ΔΕΗ, να υπάρχουν και αρκετοί ακόμα πάροχοι ρεύματος οι οποίοι ονομάζονται «εναλλακτικοί».

Πρόκειται για μεγάλες επιχειρήσεις που πλέον δραστηριοποιούνται στο χώρο της παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ανταγωνισμός είναι μεγάλος και τα πακέτα προσφορών των εταιρειών (προς όφελος του καταναλωτή) συνεχώς βελτιώνονται. Ως εκ τούτου καθημερινά , μέσω των γραφείων προώθησης όλων αυτών των πακέτων , γίνονται διαρκής κλήσεις σε υποψήφιους καταναλωτές με σκοπό την ενημέρωση τους για την τιμή του ρεύματος και της ενδεχόμενης σύμβασης σύμβασης συνεργασίας με την ενδεχόμενη παροχή προσφορών και εκπτώσεων.

Ο αριθμός των παρόχων πλην της ΔΕΗ σήμερα ανέρχεται σε 11 και είναι η Volterra , Watt and Volt , protergia , ΗΡΩΝ , elpedison , nrg , electricon, volton , zenith , we και Φυσικό άεριο.

Ενδεικτικά , η zenith στην ιστοσελίδα της , στην επιλογή σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα , αναφέρετε στο δικαίωμα πρόσβασης ως «Δικαίωμα Πρόσβασης: Μπορείτε να ζητήσετε πρόσβαση στα προσωπικά σας δεδομένα. Έτσι σας παρέχεται η δυνατότητα να λάβετε αντίγραφο/α των προσωπικών δεδομένων σας που διατηρεί η ZeniΘ» Στην συνέχεια δε , αναφέρει τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης , ο οποίος είναι ο εξής: Για την άσκηση των ανωτέρω δικαιωμάτων στην προστασία των προσωπικών δεδομένων σας, θα πρέπει να ο χρήστης να μεταβεί σε ένα κατάστημα ZeniΘ (<https://myaccount.zenith.gr/branches/>), απαραίτητως με το δελτίο της αστυνομικής του ταυτότητας ή άλλο νόμιμο δημόσιο έγγραφο απόδειξης ταυτοπροσωπίας. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον δεν έχει πρόσβαση σε ένα κατάστημα ZeniΘ, μπορεί:

- σε ένα κατάστημα ZeniΘ από πρόσωπο με δική του εξουσιοδότηση (με γνώσιο της υπογραφής από ΚΕΠ/ΑΤ ή μέσω της πλατφόρμας του gov.gr). Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να επισυνάπτονται πέραν της εξουσιοδότησης, αντίγραφα αμφοτέρων των ταυτοτήτων, του εξουσιοδοτούντα και του εξουσιοδοτούμενου,

- μέσω συστημένης επιστολής, με την ένδειξη στο φάκελο «ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ-GDPR», στη διεύθυνση: ZeniΘ, 26ης Οκτωβρίου 54-56, Τ.Κ. 54627. Στην περίπτωση αυτή η επιστολή-αίτημα θα πρέπει να φέρει γνήσιο της υπογραφής από ΚΕΠ/Αστυνομία.

Επιπρόσθετα, μπορεί να υποβάλλει τα αιτήματα άσκησης των δικαιωμάτων του καθώς και ερωτήματα αναφορικά με την ισχύουσα νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα ως ακολούθως:

- τηλεφωνικός στην Εξυπηρέτηση Πελατών στο 18321 από Δευτέρα έως Παρασκευή, 08:00 έως 20:00 και Σάββατο 09:00 έως 15:00, (χρέωση βάσει τιμοκαταλόγου του τηλεπικοινωνιακού παρόχου). Εναλλακτικά, μπορεί να καλέσει στο: 2311 223 099 (αστική χρέωση),
- μέσω της ηλεκτρονικής φόρμας επικοινωνίας στο <https://www.zenith.gr/forma-epikoinwnias/>.¹⁵⁶

Παρόμοια πολιτική σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα, έχει και η εταιρεία Volton, όπως αυτή αναλυτικά αναφέρεται στην ιστοσελίδα της <https://volton.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon/>. Έτσι λοιπόν, το υποκείμενο μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά του δεδομένα, αποστέλλοντας ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση dpo@volton.gr.

Αξίζει ωστόσο να αναφερθεί εδώ η απόφαση 22/04-09-2023 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, κατά την οποία συνεξέτασε τρεις συναφείς καταγγελίες για παραβίαση δικαιώματος πρόσβασης σε ηχογραφημένες συνομιλίες κατά της εταιρείας VOLTON. **Διαπίστωσε, καταρχάς, ότι η καταγραφή των επίμαχων συνομιλιών είναι νόμιμη, καθ' όσον συνιστά νόμιμη επαγγελματική πρακτική** κατ' άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006 συνδυαστικά ιδωμένου και με το άρθρο 3 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας και, περαιτέρω, ότι έλαβε χώρα παραβίαση των άρθρων 12 παρ. 2, 3 του ΓΚΠΔ, στο μέτρο που η καταγγελλόμενη εταιρεία καθυστέρησε και στις τρεις περιπτώσεις να ικανοποιήσει τα ασκηθέντα δικαιώματα πρόσβασης των καταγγελλόντων, ενώ σε μία περίπτωση έθεσε δυσχέρεια στην άσκηση του επίμαχου δικαιώματος πρόσβασης.

Παράλληλα έδωσε εντολή στην καταγγελλομένη να ενεργήσει, εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη της απόφασης, ώστε να διαμορφώσει κατά τέτοιο τρόπο την οργάνωση των εσωτερικών της διαδικασιών, ως οργανωτικό μέτρο ασφαλείας, ιδίως δε στο πλαίσιο τυχόν υφιστάμενων έκτακτων

---

¹⁵⁶ <https://zenith.gr/el/privacy/#otnotice-section-8dc2b848-967a-4bf3-a5c9-9499652c3963>

συνθηκών, προκειμένου να διευκολύνει την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων και να ικανοποιεί εντός των προβλεπόμενων στο άρθρο 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ προθεσμιών τα ασκούμενα δικαιώματα, να ενημερώσει δε σχετικώς την Αρχή.

3.3.9 Το παράδειγμα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αποτελεί αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Ιδρύθηκε από την Ελληνική Πολιτεία με το Προεδρικό Διάταγμα 147/10-4-1990. Στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου <https://www.uom.gr/terms>¹⁵⁷ υπάρχει σχετικό έγγραφο όπου αναφέρεται στην πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων. Ο χρήστης προκειμένου να προβεί σε οποιοδήποτε νόμιμο δικαίωμα του – συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά του δεδομένα – μπορεί να αποστείλει σχετικό αίτημα στον υπεύθυνο επεξεργασίας, εκπρόσωπο και υπεύθυνο προστασίας δεδομένων στο email dpo@uom.edu.gr.

Παρομοίως, στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, στην ιστοσελίδα του¹⁵⁸ διαθέτει ειδικό έντυπο με τίτλο «Φόρμα Υποβολής Αιτήματος από το Υποκείμενο των δεδομένων» μέσω του οποίου μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα. Σε εμφανές σημείο δε αναγράφονται και τα στοιχεία της υπεύθυνης προστασίας προσωπικών δεδομένων όπως και τα στοιχεία επικοινωνίας του. Η παρούσα φόρμα αποστέλλεται είτε ηλεκτρονικά στο email dpo@duth.gr είτε με ταχυδρομική επιστολή στην διεύθυνση Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Πανεπιστημιούπολη 69100 Κομοτηνή.

3.4. Περιορισμοί στο δικαίωμα πρόσβασης

Το δικαίωμα πρόσβασης δεν είναι ανεξέλεγκτο, αλλά υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς, που μπορεί να οδηγήσουν στον αποκλεισμό από την άσκησή του.

Κάνοντας μια ανασκόπηση στην υπ. Αριθ. 73 σκέψη του Κανονισμού, ορίζεται ότι «.. μπορούν να επιβληθούν από το ενωσιακό δίκαιο ή το δίκαιο κράτους μέλους περιορισμοί σχετικά

---

¹⁵⁷ <https://www.uom.gr/terms>

¹⁵⁸

<https://duth.gr/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B9%CE%BF/%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1-%CE%94%CE%B5%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CF%89%CE%BD-%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D-%CE%A7%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B1-GDPR>

με συγκεκριμένες βασικές αρχές και τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης .... στο υποκείμενο των δεδομένων και σε ορισμένες σχετικές υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας, **στον βαθμό που είναι αναγκαίοι και αναλογικοί σε μια δημοκρατική κοινωνία για την κατοχύρωση της δημόσιας ασφάλειας**, περιλαμβανομένης της προστασίας της ανθρώπινης ζωής σε περίπτωση ιδίως φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών, της πρόληψης, της διερεύνησης και της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, ... για την παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικών με την πολιτική συμπεριφορά σε πρώην απολυταρχικά καθεστώτα ή της προστασίας του υποκειμένου των δεδομένων ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τρίτων, συμπεριλαμβανομένων της κοινωνικής προστασίας, της δημόσιας υγείας και των ανθρωπιστικών σκοπών. Οι εν λόγω περιορισμοί θα πρέπει να είναι σύμφωνοι προς τις απαιτήσεις που καθορίζονται στον Χάρτη και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών...».

Ειδικότερα, τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων είναι δυνατό να υπόκεινται σε νόμιμους περιορισμούς μέσω νομοθετικών μέτρων, **εφόσον δεν παραβιάζουν τον πυρήνα του εκάστοτε δικαιώματος, αφορούν σε αναγκαία και αναλογικά μέτρα** που οφείλει να λαμβάνει μια δημοκρατική κοινωνία, εξυπηρετούν κάποιον από τους σκοπούς που αναφέρονται περιοριστικά στο άρθρο 23 παρ. 1 στοιχ. α' - ι' ΓΚΠΔ και καλύπτουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 23 παρ. 2 αναφορικά με το ελάχιστο περιεχόμενό τους.

Δικαιολογητικοί λόγοι περιορισμού των δικαιωμάτων των υποκειμένων προσωπικών δεδομένων είναι ειδικότερα λόγοι : α) ασφάλειας του κράτους, β) εθνικής άμυνας, γ) δημόσιας ασφάλειας, δ) πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων¹⁵⁹, περιλαμβανομένης της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της πρόληψης αυτών¹⁶⁰, ε) άλλων σημαντικών στόχων γενικού δημόσιου συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, ιδίως σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων, της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής ασφάλισης και στ) της προστασίας της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των δικαστικών διαδικασιών¹⁶¹.

¹⁵⁹ Ειδικά στο πλαίσιο επεξεργασίας δεδομένων από διωκτικές αρχές κατά την Οδηγία 2016/680 εφαρμόζεται το άρθρο 55 του Ν. 4614/2019.

¹⁶⁰ Ε. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 141 .

¹⁶¹ <https://gdprinfo.eu/el/el-article-23>.

Περιορισμοί του δικαιώματος πρόσβασης τίθενται και στο Εθνικό μας δίκαιο με τον νόμο 4624/2019 και συγκεκριμένα **στα άρθρα 29 παρ.2** όπου αναφέρει ότι κατά παρέκκλιση από το άρθρο 15 του ΓΚΠΔ, το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων σε δεδομένα που το αφορούν μπορεί να περιοριστεί εφόσον η άσκηση του είναι πιθανό να καταστήσει αδύνατη ή να παρακωλύσει σοβαρά την επίτευξη των σκοπών της παραγράφου 1 και η άσκηση του δικαιώματος θα απαιτούσε δυσανάλογη προσπάθεια (η παράγραφος 1 αναφέρει ότι η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων επιτρέπεται για τους σκοπούς αρχειοθέτησης για δημόσιο συμφέρον) **και στο άρθρο 30 παρ.2** όπου αναφέρει ότι κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στα άρθρα 15, το δικαίωμα πρόσβασης περιορίζεται εφόσον η άσκηση του είναι πιθανόν να καταστήσει αδύνατη ή να παρακωλύσει σοβαρά την εκπλήρωση των σκοπών της παραγράφου 1 και εφόσον οι περιορισμοί αυτοί κρίνονται απαραίτητοι για την εκπλήρωσή τους. Για τον ίδιο λόγο δεν εφαρμόζεται και το προβλεπόμενο δικαίωμα πρόσβασης όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι απαραίτητα για επιστημονικούς σκοπούς και η παροχή πληροφοριών απαιτεί δυσανάλογη προσπάθεια (η παράγραφος 1 αναφέρει ότι η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων επιτρέπεται χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή συλλογής και τήρησης στατιστικών στοιχείων και το συμφέρον του υπευθύνου επεξεργασίας των δεδομένων είναι υπέρτερο του υποκειμένου των δεδομένων).

Επιπλέον περιορισμοί του δικαιώματος πρόσβασης αναφέρονται στο άρθρο 33 του ν. 4624/2019 **Συγκεκριμένα το άρθρο αναφέρει ότι:**

Ισχύει το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ΓΚΠΔ, όταν **α)** το υποκείμενο των δεδομένων δεν ενημερώνεται σύμφωνα με το στοιχείο ββ' των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, δηλαδή στις περιπτώσεις που η ενημέρωση θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια ασφάλεια και συνεπώς, το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων για τη χορήγηση των πληροφοριών υποχωρεί, ή ο αρμόδιος δημόσιος φορέας έχει προσδιορίσει στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ότι η δημοσιοποίηση των δεδομένων θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική άμυνα, την εθνική ασφάλεια και τη δημόσια ασφάλεια, στην περίπτωση της επεξεργασίας δεδομένων για σκοπούς επιβολής του νόμου, δεν απαιτείται προσδιορισμός σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο· ή **β)** τα δεδομένα,

αα) καταγράφηκαν μόνο επειδή δεν μπορούν να διαγραφούν λόγω νομικών ή κανονιστικών διατάξεων υποχρέωσης διατήρησής τους, ή

ββ) εξυπηρετούν αποκλειστικά σκοπούς προστασίας ή ελέγχου των δεδομένων, και η παροχή πληροφοριών θα απαιτούσε δυσανάλογη προσπάθεια και τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα καθιστούν αδύνατη την επεξεργασία για άλλους σκοπούς.

Οι λόγοι για τους οποίους κάποιος αρνείται να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να είναι αιτιολογημένος και τεκμηριωμένος . Η άρνηση της παροχής πληροφοριών πρέπει να αιτιολογείται στο υποκείμενο των δεδομένων, εκτός εάν μέσω της γνωστοποίησης των πραγματικών και νομικών λόγων στους οποίους βασίζεται η άρνηση θα ετίθετο σε κίνδυνο ο σκοπός που επιδιώκεται με την άρνηση παροχής των πληροφοριών. Σε κάθε περίπτωση , συνιστά υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να τεκμηριώνει εσωτερικά τους λόγους μη ικανοποίησης των ασκηθέντων δικαιωμάτων.¹⁶²

Το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να αποκτά πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία δεν υποβάλλονται ούτε σε αυτοματοποιημένη ούτε σε μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία από δημόσια αρχή, και αποθηκεύονται σε σύστημα αρχειοθέτησης, υφίσταται μόνο, εάν το υποκείμενο των δεδομένων παρέχει πληροφορίες που επιτρέπουν την ανάκτηση των δεδομένων και η προσπάθεια που απαιτείται για την παροχή των πληροφοριών **δεν είναι δυσανάλογη** προς το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων για ενημέρωση¹⁶³.

Στη συνέχεια ορίζεται ότι το δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 15 του ΓΚΠΔ δεν ισχύει, στον βαθμό που μέσω της ενημέρωσης **θα αποκαλύπτονταν πληροφορίες, οι οποίες σύμφωνα με διάταξη νόμου ή λόγω της φύσης τους, ιδίως λόγω των υπέρτερων έννομων συμφερόντων τρίτου, πρέπει να παραμείνουν απόρρητες.** Κατά παρέκκλιση από το προηγούμενο εδάφιο, το υποκείμενο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει σύμφωνα με το άρθρο 34 του ΓΚΠΔ να ενημερώνεται, όταν τα συμφέροντά του, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις επαπειλούμενες ζημιές, υπερτερούν του συμφέροντος διατήρησης του απορρήτου¹⁶⁴.

---

¹⁶² Απόφαση 19/2022 ΑΠΔΠΧ

¹⁶³ Σωτηρόπουλος Β., «Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων- εγχειρίδιο για τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα-επικαιροποιημένο με τον Ν. 4624/2019», β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2019, 421.

¹⁶⁴ <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/n-4624-2019/arthro-33-nomos-4624-2019-dikaioma-prosvasis-toy>.

Επίσης, ένας επιπλέον περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων προσωπικών δεδομένων προκύπτει και από την εφαρμογή του άρθρου 30 του ν. 4624/2019. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ, **επιτρέπεται χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή συλλογής και τήρησης στατιστικών στοιχείων** και το συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας είναι υπέρτερο του συμφέροντος του υποκειμένου να μην τύχουν επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού του χαρακτήρα. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να λαμβάνει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των εννόμων συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων. Σε αυτή την περίπτωση, τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα περιορίζονται, εφόσον η άσκησή τους είναι πιθανό να καταστήσει αδύνατη ή να παρακωλύσει σοβαρά την εκπλήρωση των σκοπών της παραγράφου 1 και εφόσον οι περιορισμοί αυτοί κρίνονται απαραίτητοι για την εκπλήρωσή τους. **Για τον ίδιο λόγο δεν εφαρμόζεται και το προβλεπόμενο στο άρθρο 15 του ΓΚΠΔ δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου**, όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι απαραίτητα για επιστημονικούς σκοπούς και η παροχή πληροφοριών απαιτεί δυσανάλογη προσπάθεια.

Στο σημείο αυτό να ειπωθεί ότι η Αρχή με την υπ'αρ. 66/22-12-2008 απόφασή της περιόρισε το δικαίωμα πρόσβασης, τονίζοντας ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαγορεύεται να γνωστοποιεί στο υποκείμενο των δικαιωμάτων πληροφορίες σχετικές με εις βάρος του έρευνα για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του ελέγχου που διενεργήθηκε από τράπεζα για χορήγηση δανείου σε πελάτη της, η αρμόδια πιστοδοτική υπηρεσία της τράπεζας ανέσυρε από το διαδίκτυο δημοσίευμα πολωνικής εφημερίδας στο οποίο αναφερόταν το όνομα του ανωτέρω και το οποίο, μεταξύ άλλων, ανέφερε ότι ο τελευταίος είχε κατηγορηθεί από την κεντρική τράπεζα της Πολωνίας για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, ένεκα των οποίων είχε θεωρηθεί στην Πολωνία ως *persona non grata*¹⁶⁵. Κατόπιν των ανωτέρω, η τράπεζα έκρινε ότι υπήρχαν βάσιμες υποψίες εμπλοκής του ανωτέρω σε ζητήματα που άπτονται της νομοθεσίας περί νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, υπήρχε σοβαρός κίνδυνος διασάλευσης της φήμης της τόσο από τη συνέχιση της

παραπάνω δανειοδότησης όσο και από τη συνέχιση της συναλλακτικής της σχέσης με την προσφεύγουσα στην Αρχή και σύζυγο του υποψήφιου πελάτη.

Η Αρχή για να καταλήξει στην απόφασή της όρισε ότι το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων σε στοιχεία που το αφορούν νομίμως περιορίζεται, χωρίς προηγούμενη άδεια της Αρχής, για τον σκοπό διερεύνησης ποινικών αδικημάτων συναφών προς τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαγορεύεται να γνωστοποιεί στο υποκείμενο των δεδομένων ότι διεξάγεται εις βάρος του έρευνα για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα ή ότι οι σχετικές με το πόρισμα της έρευνας πληροφορίες διαβιβάστηκαν στην αρμόδια Επιτροπή για την αξιολόγηση και διερεύνηση των πληροφοριών. Η απαγόρευση αυτή, που συνιστά αντίστοιχο περιορισμό του δικαιώματος πρόσβασης του φερόμενου ως εμπλεκόμενου σε παράνομη νομιμοποίηση εσόδων, αποτελεί αναγκαίο μέτρο για την ακώλυτη και αποτελεσματική διερεύνηση του τιμωρούμενου με κάθειρξη σοβαρού αδικήματος της νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα. Ο εν λόγω όμως περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων παύει να ισχύει, αφότου το πιστωτικό ίδρυμα ολοκλήρωσε την έρευνα και δεν διαβίβασε στην αρμόδια Επιτροπή τις συλλεγείσες πληροφορίες και στοιχεία, εκτιμώντας προφανώς ότι δεν συνιστούν ένδειξη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητας. **Η γνωστοποίηση, όμως, στοιχείων που αναφέρονται στην προσφεύγουσα και περιέχονται στα σχετικά έγγραφα που τηρεί η τράπεζα, η οποία μάλιστα τα είχε συλλέξει από δημόσια προσβάσιμες πηγές, σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ενδέχεται να βλάψει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών που προβλέπονται στο σχετικό νόμο.** Η Αρχή έκρινε ότι η προσφεύγουσα (σύζυγος του προσώπου για το οποίο υπάρχει υπόνοια για συμμετοχή σε εγκληματική δραστηριότητα) έχει δικαίωμα πρόσβασης σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Η Αρχή με τη γνωμοδότησή της 1/2020 επί των διατάξεων του ν. 4624/2019 επισήμανε ότι με τα άρθρα 31 έως 35 του ν. 4624/2019 προβλέπονται εκτεταμένοι περιορισμοί των δικαιωμάτων των υποκειμένων χωρίς να ορίζονται συγκεκριμένες ρυθμίσεις, ανάλογα με την περίπτωση, για τα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 23 του ΓΚΠΔ. Η Αρχή επιφυλάσσεται να κρίνει, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, αν οι εφαρμοζόμενοι σε κάθε περίπτωση, με βάση τις διατάξεις αυτές του νόμου, περιορισμοί είναι σύμφωνοι όταν σέβονται την ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και συνιστούν αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία. Επίσης, τέτοιοι

περιορισμοί είναι ανεκτοί όταν συμμορφώνονται με τον ΓΚΠΔ και με τις επιταγές που απορρέουν από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ΕΣΔΑ (βλ. αιτ. σκ. 73 ΓΚΠΔ) και ιδίως από τα άρθρα 7, 8 και 52 ΧΘΔΕΕ και 8 ΕΣΔΑ.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2018, το Ανώτατο Εργατικό Δικαστήριο της Βάδης-Βυρτεμβέργης (Landesarbeitsgericht Baden-Wuerttemberg - "LAG") κλήθηκε να κρίνει αναφορικά με το πεδίο εφαρμογής και τις εξαιρέσεις του δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η υπόθεση αφορούσε σε αγωγή για καταχρηστική απόλυσή ενός εργαζομένου εναντίον του πρώην εργοδότη του. Το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι έχει πράγματι το δικαίωμα πρόσβασης σε γενικές πληροφορίες σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων που επεξεργάστηκε ο εργοδότης ([άρθρο 15 παράγραφος 1 του GDPR](#)) καθώς και τη λήψη αντιγράφου των δεδομένων αυτών ([άρθρο 15 παράγραφος 3 του GDPR](#)). Σύμφωνα με το Δικαστήριο, το αντίγραφο του άρθρου 15 παράγραφος 3 του GDPR περιλαμβάνει οποιοδήποτε από τα προσωπικά δεδομένα του εργαζομένου που έχουν τύχει επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε αλληλογραφίας, καθώς και δεδομένα απόδοσης και συμπεριφοράς, ακόμη και αν αυτά τα δεδομένα δεν έχουν αποθηκευτεί στον φάκελο εργασίας του εργαζομένου. Στην προκειμένη περίπτωση, ο εργοδότης διεξήγαγε εσωτερικές έρευνες σχετικά με τις επιχειρησιακές παραλείψεις υπαλλήλων του, παρέχοντας εγγυήσεις στους καταγγέλλοντες (whistleblowers) ότι δεν θα αποκαλυφθεί η ταυτότητά τους. Επομένως, ήταν ζωτικής σημασίας να περιοριστεί το δικαίωμα πρόσβασης βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 3 του GDPR με βάση την εξαίρεση για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες άλλων προσώπων (άρθρο 15 παράγραφος 4 του GDPR). Το Δικαστήριο υποστήριξε την άποψη ότι η διασφάλιση της ανωνυμίας της πηγής πληροφοριών, εφόσον ο εργοδότης έχει παράσχει σχετικές εγγυήσεις, μπορεί να συνιστά έννομο συμφέρον του. Ωστόσο, το Δικαστήριο τονίζει ότι το άρθρο 15 παράγραφος 4 του GDPR μπορεί να περιορίσει αίτημα πρόσβασης μόνο στο βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο για την προστασία των συμφερόντων των τρίτων, υπό την προϋπόθεση ότι θα γίνει έλεγχος εξισορρόπησης των εμπλεκόμενων συμφερόντων. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, δεν αρκεί να γίνει γενική αναφορά στην ανάγκη προστασίας των καταγγέλλοντων, αλλά απαιτείται από τον εργοδότη να αναφέρει τα συγκεκριμένα προσωπικά δεδομένα του εργαζομένου, τα οποία σχετίζονται με τα συμφέροντα των εμπλεκόμενων τρίτων. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έκρινε ότι είναι απαραίτητο να γίνει αναφορά στα συναφή γεγονότα, το περιστατικό, ζητήματα χρόνου και τόπου.

4. ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ

4.1. Καταγγελία στην εποπτεύουσα αρχή

Το άρθρο 77, αλλά και η υπ αρ. 141 σκέψη της αιτιολογικής έκθεσης του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων προβλέπει ότι κάθε υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να υποβάλει καταγγελία σε εποπτική αρχή, ιδίως στο κράτος μέλος στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του ή τον τόπο εργασίας του ή τον τόπο της εικαζόμενης παράβασης, εάν το υποκείμενο των δεδομένων θεωρεί ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορά παραβαίνει τον παρόντα κανονισμό. Η εποπτική αρχή στην οποία έχει υποβληθεί καταγγελία ενημερώνει τον καταγγέλλοντα για την πρόοδο και για την έκβαση της καταγγελίας, καθώς και για τη δυνατότητα άσκησης – σε επόμενο στάδιο, όπως αναλύεται παρακάτω- δικαστικής προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 78.

Η διερεύνηση κατόπιν καταγγελίας θα πρέπει να διενεργείται, με την επιφύλαξη δικαστικού ελέγχου, στον βαθμό που ενδείκνυται για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Εάν η υπόθεση απαιτεί περαιτέρω διερεύνηση ή συντονισμό με άλλη εποπτική αρχή, θα πρέπει να παρέχεται ενδιάμεση ενημέρωση στο υποκείμενο των δεδομένων. Προκειμένου να διευκολύνει το δικαίωμα του υποκειμένου στην υποβολή καταγγελιών, κάθε εποπτική αρχή οφείλει να λαμβάνει μέτρα όπως η παροχή εντύπου υποβολής καταγγελίας, το οποίο να μπορεί να συμπληρωθεί και ηλεκτρονικά, χωρίς να αποκλείονται άλλοι τρόποι επικοινωνίας.

Όσον αφορά το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, η οποία έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, του ν. 4624/2019, του ν. 3471/2006 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά.

Ωστόσο , πρέπει προηγουμένως να προηγηθεί μια χρονική αλληλουχία με σκοπό η Αρχή να εξετάσει τις καταγγελίες που απευθύνονται σε αυτήν.

Συγκεκριμένα, η Αρχή Προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα , θα αναλάβει να εξετάσει καταγγελίες οι οποίες αφορούν παραβίαση των προβλεπόμενων στα άρθρα 15 έως 22 ΓΚΠΔ δικαιωμάτων ως υποκειμένων των δεδομένων, αφού προηγουμένως **έχει προηγηθεί**

άσκηση των δικαιωμάτων αυτών προς τον υπεύθυνο της επεξεργασίας της εταιρείας ή του οργανισμού όπου αυτά εφαρμόζονται.

Η Αρχή μπορεί να ζητήσει από τον καταγγελλόμενο να διευκρινίσει εάν ο καταγγέλλων άσκησε, το δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα που τον αφορούν και σε ποια δεδομένα, και σε καταφατική περίπτωση, εάν και με ποιον τρόπο απάντησε ο καταγγελλόμενος α ή/και εάν αιτιολόγησε στον καταγγέλλοντα τυχόν καθυστέρησή της αναφορικά με την ανταπόκριση στο ως άνω αίτημα, ή άλλως να ζητηθεί να διευκρινιστούν οι λόγοι για τους οποίους ο καταγγελλόμενος δεν ανταποκρίθηκε στο σχετικό αίτημα, παρέχοντας σχετική προς τούτο τεκμηρίωση.¹⁶⁶

Στην περίπτωση που είτε δεν έλαβε το υποκείμενο απάντηση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 12 παρ. 4 ΓΚΠΔ προθεσμίας (ένας μήνας με –υπό προϋποθέσεις– παράταση δύο μηνών) ή η απάντηση που έλαβε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας δεν είναι ικανοποιητική, τότε η Αρχή θα προχωρήσει στην εξέταση της υπόθεσης. Επίσης, θα επιληφθεί περιστατικών παράνομης επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Για τους ανωτέρω λόγους, η Αρχή υποδεικνύει στα υποκείμενα να απευθύνονται πρώτα στον υπεύθυνο επεξεργασίας ασκώντας ενδεχομένως δικαιώματά τους και στην συνέχεια να απευθύνονται στην Αρχή.¹⁶⁷

Επιπρόσθετα η αρχή μπορεί να ζητήσει από τον καταγγέλλοντα την έγγραφη Πολιτική και Διαδικασία που ακολουθείται από αυτόν ως προς τη διαχείριση των αιτημάτων πρόσβασης των υποκειμένων.¹⁶⁸

Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν ενεργήσει επί του αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων, ενημερώνει εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος το υποκείμενο των δεδομένων για τους λόγους για τους οποίους δεν ενήργησε και για τη δυνατότητα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή και άσκησης δικαστικής προσφυγής (άρθρο 12 παρ. 4 ΓΚΠΔ).¹⁶⁹

---

¹⁶⁶ Αποφάσεις 26/2021 και 36/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁶⁷ Επίσης ο θιγόμενος συνδρομητής ή χρήστης (ανεξάρτητα αν είναι φυσικό πρόσωπο) έχει δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην Αρχή στις περιπτώσεις: παράβασης των διατάξεων για την πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων με σκοπό την προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών (άρ. 11 παρ. 1 και 2 του ν. 3471/2006), και παράβασης των διατάξεων για την αποστολή ανεπιθύμητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (άρ. 11 ν. 3471/2006), όπως e-mail και sms.

¹⁶⁸ Απόφαση 36/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁶⁹ Απόφαση 23/2013 ΑΠΔΠΧ

Η προφορική απάντηση δεν καλύπτει τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε περίπτωση καταγγελίας.¹⁷⁰

Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι περίπτωση που δεν τηρηθεί η προαναφερόμενη διαδικασία, η Αρχή ενδέχεται να μην εξετάσει την καταγγελία, αλλά και ότι καταγγελίες που είναι αόριστες, αβάσιμες ή υποβάλλονται καταχρηστικά, ιδίως λόγω του επαναλαμβανόμενου χαρακτήρα τους, ή ανωνύμως ή δεν περιέχουν τα απαιτούμενα στοιχεία μπορούν να τίθενται από την Αρχή στο αρχείο.

Προκειμένου να ασκηθεί η καταγγελία, θα πρέπει να το θιγόμενο υποκείμενο των δεδομένων να επισκεφθεί τον ιστότοπο <https://www.dpa.gr/el/syndesi/prosvasi> όπου παρέχεται η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής της καταγγελίας μέσω της δικτυακής της πύλης με τη συμπλήρωση της αντίστοιχης ηλεκτρονικής φόρμας ανάλογα με τον τύπο της καταγγελίας. Συνιστάται ιδιαίτερος η σύνδεση στη διαδικτυακή πύλη της Αρχής για την υποβολή καταγγελίας, με σκοπό τη διευκόλυνση και απλούστευση της διαδικασίας διαχείρισης των καταγγελιών και την ταχύτερη αξιολόγηση και δρομολόγηση της καταγγελίας¹⁷¹.

Ωστόσο, όπως αναφέρει η Αρχή στην σελίδα της, σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε τεκμηριωμένο λόγο, δεν μπορείτε να συνδεθείτε στη διαδικτυακή πύλη της Αρχής, μπορεί να υποβληθεί το αντίστοιχο έντυπο της καταγγελίας με έναν από τους παρακάτω αναφερόμενους τρόπους. Επισημαίνεται, όμως, ότι οι τρόποι αυτοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατ' εξαίρεση, ως επικουρική λύση υποβολής καταγγελίας στην Αρχή. Στην περίπτωση αυτή, η υποβολή της καταγγελίας στην Αρχή γίνεται με τη συμπλήρωση και αποστολή των αντίστοιχων ανά περίπτωση.

Σε κάθε έντυπο υπάρχουν υποχρεωτικά πεδία προς συμπλήρωση, ανάλογα με τον τύπο της καταγγελίας. Εάν αυτά τα πεδία δεν συμπληρωθούν ή δεν συμπληρωθούν σωστά, ή χρησιμοποιηθεί άλλο έντυπο με το οποίο δεν παρέχονται οι απαιτούμενες πληροφορίες, η Αρχή έχει δικαίωμα να μην επιληφθεί της καταγγελίας. Στο τέλος κάθε εντύπου καταγγελίας υπάρχουν σχετικές οδηγίες συμπλήρωσης. Το σχετικό έγγραφο μπορεί να υποβληθεί:

1. Ηλεκτρονικά με αποστολή στο email: complaints@dpa.gr.
2. Με ταχυδρομική αποστολή στα γραφεία της Αρχής: Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Λ. Κηφισίας 1-3, 115 23 Αθήνα.

---

¹⁷⁰ Απόφαση 39/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁷¹ Τα στάδια υποβολής καταγγελίας ηλεκτρονικά δίδονται αναλυτικά στο https://www.dpa.gr/el/polites/katagelia_stin_arxi.

3. Με αυτοπρόσωπη υποβολή στα γραφεία της Αρχής (1ος όροφος). Ώρες κοινού στο γραφείο πρωτοκόλλου: 09:00 – 13:00.

Η Αρχή διερευνά την υπόθεση και ενημερώνει για την πρόοδο ή το αποτέλεσμα της καταγγελίας εντός τριών μηνών.

Η Αρχή είναι αρμόδια να επιβάλει διορθωτικά μέτρα και κυρώσεις (μέσα στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα πρόστιμα), ωστόσο δεν μπορεί να επιδικάσει αποζημίωση υπέρ των θιγόμενων υποκειμένων των δεδομένων, τα οποία για να ικανοποιηθούν θα πρέπει να κινηθούν δικαστικά Ενώπιον των Αστικών Δικαστηρίων. Αναλυτικά μπορεί να προβεί σε εντολές συμμόρφωσης προς τον καταγγελλόμενο προκειμένου να προβεί σε άμεση ικανοποίηση του δικαιώματος προς τον καταγγέλλοντα¹⁷², σε επιπλήξεις¹⁷³ και τέλος σε διοικητικά πρόστιμα.¹⁷⁴

Επιβαρυντικές περιστάσεις κατά αυτών που στρέφεται η καταγγελία είναι η ενημέρωση του υπευθύνου επεξεργασίας από την Αρχή σε παλαιότερη παρόμοια υπόθεση¹⁷⁵, η μη ικανοποίηση εν γνώσει της ύπαρξης των δεδομένων¹⁷⁶, τα επανειλημμένα αιτήματα του υποκειμένου των δεδομένων¹⁷⁷, η παραβίαση του δικαιώματος συνειδητά¹⁷⁸, η έλλειψη συνεργασίας με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα¹⁷⁹, η καθυστερημένη απάντηση στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα¹⁸⁰, η μη συμμόρφωση σε εντολές της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα¹⁸¹, η καθυστερημένη ικανοποίηση μετά από την παρέμβαση της Αρχής¹⁸², η πλημμελής ικανοποίηση του υποκειμένου των δεδομένων¹⁸³, η απουσία ενδιαφέροντος για την επανόρθωση της παράβασης¹⁸⁴, η ανικανότητα αναγνώρισης αιτήματος για πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα¹⁸⁵, οι ελλείψεις στην Πολιτική Διαχείρισης Αιτημάτων και η ελλιπής εκπαίδευση του προσωπικού¹⁸⁶, η παραβίαση του δικαιώματος

---

¹⁷² Αποφάσεις 32/2019, 43/2019 ΑΠΔΠΧ

¹⁷³ Αποφάσεις 15/2019, 41/2019, 40/2020, 19/2022 ΑΠΔΠΧ

¹⁷⁴ Αποφάσεις 2/2020, 4/2020, 29/2020, 33/2020, 17/2021, 26/2021, 29/2021, 36/2021, 39/2021, 61/2021, 1/2022, ΑΠΔΠΧ

¹⁷⁵ Απόφαση 1/2022 ΑΠΔΠΧ

¹⁷⁶ Απόφαση 61/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁷⁷ Απόφαση 61/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁷⁸ Απόφαση 61/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁷⁹ Αποφάσεις 26/2021, 29/2021, 36/2021, 61/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁸⁰ Απόφαση 71/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁸¹ Απόφαση 4/2020 και 29/2021 ΑΠΔΠΧ,

¹⁸² Αποφάσεις 29/2021 και 36/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁸³ Απόφαση 29/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁸⁴ Απόφασή 29/2021 και 26/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁸⁵ Απόφαση 29/2021 και 36/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁸⁶ Απόφαση 17/2021 και 36/2021 ΑΠΔΠΧ

πρόσβασης να αφορά δεδομένα υγείας¹⁸⁷, η μακρά χρονική διάρκεια της μη ικανοποίησης του δικαιώματος¹⁸⁸ και η μη διευκόλυνση του υποκειμένου στην πρόσβαση του στα προσωπικά του δεδομένα.¹⁸⁹

Όπως αναφέρθηκε εκτενέστατα και ανωτέρω στην συντριπτική τους πλειοψηφία, οι επιχειρήσεις / οργανισμοί έχουν αναλυτικές οδηγίες σχετικά με τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα μέσω ειδικής φόρμας, αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος, επίσκεψης στο κατάστημα / υποκατάστημα της εταιρείας ή και μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας. Τις περισσότερες φορές αναγράφονται τα στοιχεία του υπευθύνου επεξεργασίας καθώς και η διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας του.

Στην απόφαση υπ αριθμόν 29/31-8-2023 η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά του e-ΕΦΚΑ για την αποστολή από τον καταγγελλόμενο επιστολής σε Δήμο, με την οποία ζητείτο η απόφαση εκλογής της καταγγέλλουσας σε κοινωφελή επιχείρηση, με δικαιολογητική βάση του εν λόγω αιτήματος την ύπαρξη καταγγελίας σε βάρος της, αναφέροντας ταυτόχρονα στο σώμα της επιστολής και το περιεχόμενο της εν λόγω καταγγελίας. Η Αρχή έκρινε ότι η καταγγελλόμενη επεξεργασία έγινε κατά παράβαση της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και απηύθυνε επίπληξη στον καταγγελλόμενο για την ως άνω παράβαση. Επίσης, αναφορικά με το σκέλος της καταγγελίας περί μη ικανοποίησης δικαιώματος πρόσβασης της καταγγέλλουσας στα στοιχεία του πολίτη που είχε υποβάλει καταγγελία σε βάρος της, η Αρχή απηύθυνε επίπληξη στον καταγγελλόμενο για μη εμπρόθεσμη ανταπόκριση στο εν λόγω αίτημα.

4.2. Δικαίωμα προσφυγής

Τα δικαιώματα δικαστικής προσφυγής ορίζονται ειδικότερα στα άρθρα 78 και 79 του Κανονισμού. Αρχικά, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά νομικά δεσμευτικής απόφασης εποπτικής αρχής που το αφορά. Αυτή η δυνατότητα υφίσταται, εφόσον η εποπτική αρχή, που είναι αρμόδια δυνάμει των άρθρων 55 και 56, δεν εξετάσει την καταγγελία ή δεν ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων εντός τριών μηνών για την πρόοδο ή την έκβαση της καταγγελίας που υποβλήθηκε δυνάμει του άρθρου⁷⁷, αν

---

¹⁸⁷ Απόφαση 26/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁸⁸ Απόφαση 26/2021 ΑΠΔΠΧ

¹⁸⁹ Απόφαση 26/2021 ΑΠΔΠΧ

το υποκείμενο των δεδομένων θεωρεί ότι δεν ικανοποιήθηκε από την απάντηση της Αρχής, η αν το υποκείμενο των δεδομένων θεωρεί ότι η Αρχή δεν έχει χειριστεί την καταγγελία σωστά.

Οι διαδικασίες κατά εποπτικής αρχής κινούνται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη η εποπτική αρχή. Όταν κινούνται διαδικασίες κατά απόφασης εποπτικής αρχής, της οποίας προηγήθηκε γνώμη ή απόφαση του Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, η εποπτική αρχή διαβιβάζει στο δικαστήριο τη συγκεκριμένη γνώμη ή απόφαση. Επίσης, έκαστο υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής εάν θεωρεί ότι τα δικαιώματά του που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό παραβιάστηκαν ως αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του που το αφορούν κατά παράβαση του παρόντος κανονισμού. Η διαδικασία κατά υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία κινείται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία έχουν εγκατάσταση ή ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο το υποκείμενο των δεδομένων έχει τη συνήθη διαμονή του¹⁹⁰.

Όπως δε αναφέρθηκε ανωτέρω, στην χώρα μας ο νόμος 4624/2019 θέσπισε τα μέτρα εφαρμογής του GDPR και ενσωμάτωσε την οδηγία για την προστασία των δεδομένων. Στο άρθρο 1 του συγκεκριμένου νόμου αναφέρεται ότι Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η αντικατάσταση του νομοθετικού πλαισίου που ρυθμίζει τη συγκρότηση και λειτουργία της Αρχής Προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σύμφωνα δε με το άρθρο 13 του ανωτέρω νόμου αναφέρονται τα καθήκοντα της Αρχής και συγκεκριμένα « 1. Επιπλέον των καθηκόντων της συνάμει του άρθρου 57 του ΓΚΠΔ, η Αρχή: α) είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και την εφαρμογή του παρόντος και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, β) προωθεί με πρόσφορο τρόπο την ευαισθητοποίηση του κοινού και την κατανόηση των κινδύνων, των εγγυήσεων και των δικαιωμάτων που σχετίζονται με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, γ) παρέχει γνώμη για κάθε ρύθμιση που πρόκειται να περιληφθεί σε νόμο ή σε κανονιστική πράξη, η οποία αφορά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η διαβούλευση πραγματοποιείται κατά το στάδιο εκπόνησης της ρύθμισης σε χρόνο και με τρόπο που καθιστά εφικτή την έγκαιρη διατύπωση γνώμης από την Αρχή και τη σχετική διαβούλευση επί του περιεχομένου του

---

¹⁹⁰ Η εναλλακτική αυτή αποκλείεται εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία είναι δημόσια αρχή κράτους μέλους η οποία ενεργεί κατά την άσκηση των δημόσιων εξουσιών της.

σχεδίου ρύθμισης, δ) εκδίδει Οδηγίες και απευθύνει συστάσεις για κάθε θέμα που αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την επιφύλαξη των καθηκόντων του ΕΣΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 70 του ΓΚΠΔ, ε) κατόπιν υποβολής ειδικού αιτήματος, ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για την άσκηση των δικαιωμάτων του, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και άλλων ρυθμίσεων για την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Για τον σκοπό αυτό συνεργάζεται με εποπτικές αρχές άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στ) εκδίδει πρότυπα έγγραφα και έντυπα υποβολής καταγγελίας, ζ) εξετάζει τις καταγγελίες που υποβάλλονται από το υποκείμενο των δεδομένων ή από φορέα ή οργάνωση ή ένωση και ενημερώνει τον καταγγέλλοντα για την πρόοδο και την έκβαση της έρευνας ή ελέγχου εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, η) διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας έρευνες ή ελέγχους για την εφαρμογή του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων και βάσει πληροφοριών από άλλη δημόσια αρχή, θ) παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις στο βαθμό που έχουν επιπτώσεις στην προστασία των δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ιδίως για τις εξελίξεις των τεχνολογιών των πληροφοριών, των επικοινωνιών και των εμπορικών πρακτικών, ι) συμβάλλει στις δραστηριότητες του ΕΣΠΔ. 2. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της η Αρχή θέτει στο αρχείο αιτήσεις, ερωτήματα ή καταγγελίες που κρίνονται προδήλως αόριστα, αβάσιμα ή υποβάλλονται καταχρηστικώς ή ανωνύμως. Η Αρχή ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων και τους αιτούντες για τις ενέργειές της. Με την επιφύλαξη των προθεσμιών που ορίζονται στον ΓΚΠΔ, η προτεραιότητα εξέτασης των αιτήσεων, ερωτημάτων και καταγγελιών εκτιμάται από την Αρχή με κριτήριο τη σπουδαιότητα και το γενικότερο ενδιαφέρον του θέματος».

Οι αποφάσεις λοιπόν, που εκδίδονται αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις. Το άρθρο 20 του Ν. 4624/2019 αναλυτικά ρυθμίζει την δικαστική προστασία κατά της αρχής και συγκεκριμένα αναφέρει «1. Οι κανονιστικές αποφάσεις και οι ατομικές διοικητικές πράξεις της Αρχής, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων με τις οποίες επιβάλλονται κυρώσεις, προσβάλλονται με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. 2. Η προθεσμία για την άσκηση της αίτησης ακυρώσεως δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. Το δικαστήριο μπορεί, μετά από αίτηση του αιτούντος, να αναστείλει εν όλω ή εν μέρει την εκτέλεση της πράξης, κατά τις ισχύουσες διατάξεις. 3. Αίτηση ακυρώσεως κατά των αποφάσεων και πράξεων της Αρχής μπορεί να ασκεί και ο αρμόδιος Υπουργός. 4. Η Αρχή εκπροσωπείται δικαστικώς και εξωδίκως από

τον Πρόεδρό της. Η Αρχή παρίσταται αυτοτελώς σε κάθε είδους δίκες με μέλη της που έχουν την ιδιότητα του δικηγόρου ή με τη νομική της υπηρεσία, εφόσον συσταθεί. Η νομική υπηρεσία της Αρχής στελεχώνεται με δικηγόρους με σχέση έμμισθης εντολής, οι οποίοι προσλαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων. Η Αρχή μπορεί να εκπροσωπείται κατά περίπτωση και από δικηγόρους, εξειδικευμένους στο αντικείμενό τους, με αιτιολογημένη απόφαση με την οποία παρέχεται η σχετική πληρεξουσιότητα.»

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα δικαστικής προστασίας κατά κανονιστικής απόφασης ή ατομικής διοικητικής πράξης της Αρχής συμπεριλαμβανομένων αυτών που επιβάλλουν κυρώσεις. Όπως προκύπτει και από τα ανωτέρω προσφυγή δεν ασκείται κατά μη δεσμευτικών πράξεων όπως για παράδειγμα σε γνωμοδοτήσεις ή συμβουλές ή οδηγίες.

Αξίζει εδώ να αναφερθεί ότι σύμφωνα με **την 57/2013 απόφαση** ¹⁹¹της η αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επέβαλε πρόστιμο στην Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος ύψους δέκα χιλιάδων ευρώ καθώς η τράπεζα δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 του νόμου 2472/1997.

Επί της αποφάσεως αυτής ασκήθηκε νομότυπα προσφυγή Ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας , το οποίο ωστόσο με την 1049/2022 απόφαση του (ΝΟΜΟΣ) απέρριψε την αίτηση ακύρωσης καθώς όπως αναφέρει στο σκεπτικό της «η αιτούσα τραπεζική εταιρεία, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, δεν απέδειξε ότι οι επίμαχες πράξεις επεξεργασίας (πρόσβαση και άντληση) των οικονομικών δεδομένων του υποκειμένου από το αρχείο της «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.» διενεργήθησαν νομίμως στο πλαίσιο ενεργού ύ σύμβασης με αυτό και με προηγούμενη σχετική συγκατάθεσή του, ούτε ότι οι πράξεις αυτές ήσαν κατ' εξαίρεση επιτρεπτές, ως αναγκαίες για την εκτέλεση υφιστάμενης σύμβασης ή για τη «διαχείριση κινδύνων».

4.3. Αξίωση αποζημίωσης

Το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να αξιώσει αποζημίωση σε περίπτωση που ¹⁹² έχει υποστεί υλική ή μη υλική ζημία (π.χ. οικονομικό ή ψυχολογικό πρόβλημα αντίστοιχα), εξαιτίας του γεγονότος ότι μια επιχείρηση ή ένας φορέας δεν τήρησε τους κανόνες της ΕΕ για την προστασία δεδομένων.

¹⁹¹ https://www.dpa.gr/sites/default/files/2019-10/57_2013anonym.pdf

¹⁹² Για το περιεχόμενο και την δυνατότητα αστικής προστασίας βλ. Ε. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 188-189.

Από τον νόμο, άλλωστε, παρέχεται προστασία στο γενικό δικαίωμα στην προσωπικότητα¹⁹³, εφόσον υφίσταται το υποκείμενο του δικαιώματος αυτού παράνομη προσβολή από άλλον π.χ. η χωρίς χρήση και ανάρτηση φωτογραφιών στο διαδίκτυο¹⁹⁴, η μαγνητοφώνηση, βιντεοσκόπηση χωρίς συναίνεση, προσβολή του δικαιώματος στο απόρρητο των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων¹⁹⁵, τοποθέτηση καμερών ως αδικαιολόγητος περιορισμός της ελευθερίας τους, ως εκδήλωσης της ακωλύτου αναπτύξεως της προσωπικότητας¹⁹⁶ κτλ.

Προστατεύεται με άλλα λόγια **το απόλυτο δικαίωμα της προσωπικότητας**, το οποίο αποτελεί το πλέγμα των αγαθών που συνθέτουν την υπόσταση ενός προσώπου, με το οποίο αναπόσπαστα είναι συνδεδεμένα, τα οποία βεβαίως δεν αποτελούν αυτοτελή δικαιώματα, αλλά συνιστούν εκφάνσεις του επί της προσωπικότητας ενιαίου και αυτοτελούς δικαιώματος. Δηλαδή περιλαμβάνεται σε αυτήν κάθε στοιχείο που αποτελεί τη σωματική, ψυχική, πνευματική και κοινωνική ατομικότητα του ανθρώπου. Εξαντλητική απαρίθμηση των αγαθών που συνθέτουν το περιεχόμενο του δικαιώματος της προσωπικότητας δεν είναι δυνατή. Γίνεται πάντως δεκτό, ότι τα κυριότερα από τα αγαθά που εμπίπτουν στην προστασία του άρθρου 57 του ΑΚ είναι: τα σωματικά αγαθά (η ζωή, η υγεία, η σωματική ακεραιότητα κλπ.), τα ψυχικά αγαθά (ψυχική υγεία, συναισθηματικός κόσμος,), η εξωτερική τιμή κάθε ανθρώπου, η οποία αντικατοπτρίζεται στην αντίληψη και την εκτίμηση που έχουν οι άλλοι για αυτόν, η ελευθερία και ειδικότερα η ελευθερία για ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανθρώπου, η αναπαράσταση της εικόνας, της φωνής και γενικώς της ζωής του ανθρώπου, το όνομα κλπ¹⁹⁷.

Άλλες αξιώσεις που πηγάζουν από το άρθρο 57 ΑΚ είναι η αξίωση για άρση της προσβολής για παράλειψη της προσβολής και για ικανοποίηση ηθικής βλάβης¹⁹⁸.

---

¹⁹³ Σύμφωνα με το άρθρο 57 ΑΚ: «Όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες δεν αποκλείεται».

¹⁹⁴ Ε. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 188 και υπ. 512 και 514.

¹⁹⁵ <https://tzikas-lawfirm.gr>.

¹⁹⁶ Σχολιασμένη απόφαση ΑΠ 163/2020 σε <https://lawlab.gr/arthra/>.

¹⁹⁷ Για το περιεχόμενο του δικαιώματος στη προσωπικότητα βλ. ενδεικτικά άρθρο της Λυδίας Φωτοπούλου, δικηγόρου, «Προσβολή προσωπικότητας: Προϋποθέσεις και απορρέουσες αξιώσεις» σε <https://efotopoulou.gr/prosvoli-prosorikotitas-proiypothesis-ke-aporreouses-axiosis> και άρθρο του Νικολάου Σιαμάκη, δικηγόρου, «Η αποζημίωση του παθόντος λόγω προσβολής προσωπικότητας από αδικοπραξία», σε <https://siamakis-lawyers.gr>.

¹⁹⁸ Ε. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου, «Προσωπικά Δεδομένα», ό.π., 189.

Παρατίθεται η υπ αρ. 1123 / 2020 (Α2, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ) απόφαση του Αρείου Πάγου όπου «... αποδείχθηκε ότι ο εκκαλών, αφού έλαβε από το Πρωτοδικείο Ξάνθης αντίγραφο αυτής της απόφασης, την 03.07.2015 το φωτοτύπησε, το αριθμήσε ιδιοχειρώς σε κάθε σελίδα, υπογράμμισε με μαρκαδόρο το ονοματεπώνυμο του ιδίου και του εφεσίβλητου καθώς και το διατακτικό της απόφασης και το ανήρτησε αυθημερόν στον πίνακα ανακοινώσεων, όπου ήταν αναρτημένο μέχρι τις 22.07.2015, με αποτέλεσμα να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου της απόφασης, όχι μόνο οι ένοικοι της πολυκατοικίας αλλά και οι τρίτοι που εισέρχονταν, καθώς το αντίγραφο της απόφασης είχε αναρτηθεί σε κοινή θέα. Κατά συνέπεια και με δεδομένο ότι η ανάρτηση αυτή έλαβε χώρα **χωρίς τη συγκατάθεση του εφεσιβλήτου**, του οποίου προσωπικά δεδομένα και δη το γεγονός ότι υποχρεώθηκε να επιδείξει τα κρίσιμα έγγραφα απειλούμενης σε βάρος του χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης και επιβαλλομένων των δικαστικών εξόδων, έλαβε χώρα παραβίαση της διάταξης του άρθρου 22 παρ. 4 Ν. 2472/1997 καθόσον προσωπικά δεδομένα του εφεσιβλήτου κατέστησαν προσιτά και σε τρίτα μη δικαιούμενα πρόσωπα. Συνεπώς, δια του ως άνω τρόπου ... πράγματι παραβιάστηκε η εν λόγω διάταξη απορριπτομένου του πρώτου λόγου έφεσης περί εσφαλμένης υπαγωγής των πραγματικών περιστατικών στις διατάξεις του ν. 2472/1997, καθώς και του δεύτερου λόγου που τιτλοφορείται ως "αοριστία - εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων - έλλειψη προϋποθέσεων χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης", διότι κατά το ως άνω τμήμα της αγωγής που αναφέρεται σε ανάρτηση της απόφασης στον πίνακα ανακοινώσεων, ορισμένως και με σαφήνεια εκτίθενται τα πραγματικά περιστατικά στην υπό κρίση αγωγή, υπαρχουσών συνεπώς των προϋποθέσεων του νόμου για επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης. Συνακόλουθα, νομίμως ο εφεσίβλητος άσκησε την υπό κρίση αγωγή, χωρίς από ουδένα στοιχείο να συνάγεται καταχρηστικότητα στην άσκηση δικαιώματος, ως αυτή ορίζεται στην διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ και κατά συνέπεια ο προβαλλόμενος επικουρικά πρώτος λόγος έφεσης πρέπει να απορριφθεί. Με βάση δε τα διαλαμβανόμενα στη ... μείζονα σκέψη περί αντισυνταγματικότητας της διάταξης του άρθρου 23 §2 του Ν. 2472/1997..» Το Δικαστήριο έκρινε επί της άνω υπόθεσης **ότι πρέπει να επιδικαστεί υπέρ του ενάγοντος-εφεσίβλητου χρηματική ικανοποίηση, από την ως άνω ανάρτηση σε χώρο προσβάσιμο σε τρίτους, χωρίς την συγκατάθεσή του, αφού έλαβε υπόψη την θεμελιώδη αρχή της αναλογικότητας (25 Σ)**, με γνώμονα την αποφυγή της οικονομικής εξουθένωσης του εναγομένου-εκκαλούντος και του αντίστοιχου του υπέρμετρου πλουτισμού του ενάγοντος.

Στην χώρα μας , η αποζημίωση μπορεί να ζητηθεί με αγωγή που κατατίθεται στα πολιτικά δικαστήρια της χώρας μας , σύμφωνα με το άρθρο 40 του νόμου 4624/2019 στην περιφέρεια του οποίου ο υπεύθυνος προστασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία έχει την εγκατάσταση του ή στην περιφέρεια όπου το υποκείμενο των δεδομένων έχει την συνήθη διαμονή του.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

Η μετάβαση στη ψηφιακή εποχή αποτελεί αναμφίβολα μια θετική εξέλιξη με πολλαπλά οφέλη: Απλοποίηση διαδικασιών, μείωση χρόνου αναμονής, αποφυγή περιττής γραφειοκρατίας, εύκολη και άμεση πρόσβαση σε χρήσιμα στοιχεία.

Η τεχνολογική αυτή ανάπτυξη δημιουργεί παράλληλα νέες εστίες κινδύνου και συνεχώς μεταβαλλόμενες απειλές, με αποτέλεσμα ένα γενικευμένο αίσθημα ανασφάλειας. Οι δικαιοί μηχανισμοί αναγκάζονται να αναπροσαρμόζουν, να εξειδικεύουν ακόμη περισσότερο, να διευρύνουν και να βελτιώνουν συνεχώς τα νομοθετικά μέτρα, προκειμένου να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις για ασφάλεια ¹⁹⁹. Μεταξύ των στόχων που επιδιώκονται μέσω της θέσπισης νομοθετικών διατάξεων είναι και η διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων των προσώπων, όπως αυτά αναλύθηκαν στο πρώτο μέρος της παρούσας διπλωματικής εργασίας, και κυρίως τα δικαιώματα που παρέχονται στα υποκείμενα των δεδομένων αυτών. Το δικαίωμα στην πρόσβαση αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο στην προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών, αλλά και ανασχετικό φραγμό στις επεμβάσεις των οργανισμών στην ασφάλεια και την ιδιωτική ζωή των υποκειμένων. Διαθέτει ιδιαίτερη θέση στα δικαιώματα, που αναγνωρίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία στα υποκείμενα προσωπικών δεδομένων. Θα πρέπει όλοι να γνωρίζουμε την ύπαρξη του δικαιώματος στην πρόσβαση, αλλά και πώς μπορούμε να το ασκήσουμε, καθώς αποτελεί το πρώτο βήμα στο να αποκτήσουμε τον έλεγχο των προσωπικών μας δεδομένων. Κάθε οργανισμός (εταιρείες, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, Τράπεζες κτλ) προβλέπει συγκεκριμένη διαδικασία, ως προς την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα.

Επιπλέον, το δικαίωμα στην πρόσβαση διευκολύνει την άσκηση των υπόλοιπων δικαιωμάτων που μας αναγνωρίζονται από τη νομοθεσία για την προστασία προσωπικών δεδομένων, όπως το δικαίωμα διόρθωσης, το δικαίωμα διαγραφής, το δικαίωμα φορητότητας κλπ. Προκύπτει

---

¹⁹⁹ Βλ. Παναγιώτη Μαντζούφα, Συνταγματική προστασία των δικαιωμάτων στην κοινωνία της διακινδύνευσης, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2006.

λογικά ότι θα πρέπει να γνωρίζεις ποια δεδομένα σου έχει κάποιος οργανισμός, ώστε μετά να αποφασίσεις π.χ. αν χρειάζεται διόρθωση ορισμένων λαθών, εάν επιθυμείς να διαγραφούν κάποια δεδομένα που δεν σε αντιπροσωπεύουν πια, ή εάν θέλεις να τα μεταφέρεις σε νέο πάροχο.

Με την πάροδο του χρόνου και με την διαρκή ενημέρωση της βάσης δεδομένων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με αποφάσεις που αφορούν καταγγελίες θιγόμενων υποκειμένων των δεδομένων , παγιώνεται ο σωστός τρόπος σύμφωνα με τον οποίο θα πρέπει οι εταιρείες και ο κάθε οργανισμός να ικανοποιεί τα αιτήματα των υποκειμένων των δεδομένων για πρόσβαση στα προσωπικά τους δεδομένα. Η Αρχή με τις αποφάσεις της και τα σκεπτικά της ουσιαστικά υποδεικνύει στους υπευθύνους επεξεργασίας δεδομένων τον νόμιμο και ορθό τρόπο σύμφωνα με τον οποίο θα πρέπει να ικανοποιείται το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων ενώ από πλευράς τους οι εταιρείες/οργανισμοί και κυρίως οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να επιμορφώνονται διαρκώς και να λαμβάνουν γνώση όλων αυτών των αποφάσεων , οι οποίες δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Άλλωστε αξίζει να αναφερθεί ότι η ιστοσελίδα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι φιλική στην χρήση της ενώ ο καθένας μπορεί να ενημερωθεί για τα δικαιώματά του στα προσωπικά του δεδομένα. Η δε αναζήτηση αποφάσεων της αρχής σύμφωνα με ευρετήριο και κριτήρια αναζήτησης καθιστά την έρευνα αποτελεσματική , γρήγορη και άμεση.

Επιπρόσθετα , με μεγάλη ευκολία υπάρχει πρόσβαση στο νομοθετικό πλαίσιο – Ευρωπαϊκό και Εθνικό , που περιβάλλει τα προσωπικά δεδομένα , ενώ η υποβολή της καταγγελίας από οποιονδήποτε θεωρεί ότι θίγονται δικαιώματα στα προσωπικά του δεδομένα γίνεται άμεσα με μια απλή διαδικασία, η οποία περιγράφεται κατανοητά .

Μια προσωπική εκτίμηση του γράφοντος την παρούσα εργασία είναι ότι θα μπορούσε η Αρχή στην ιστοσελίδα της , να αναρτά και αποφάσεις και των Αστικών και Πολιτικών Δικαστηρίων για μια ολοκληρωμένη εκτίμηση της νομοθετικής κατάστασης , τόσο από τα θιγόμενα υποκείμενα των δεδομένων , όσο και από τις εταιρείες/ οργανισμούς που επεξεργάζονται τα προσωπικά δεδομένα πολλών χρηστών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Βιβλία - Μονογραφές

1. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου Ε., «Προσωπικά Δεδομένα», Νομική Βιβλιοθήκη, 2016.
2. Αλαπάντας Α., Δικαστικά αρχεία και προσωπικά δεδομένα κατά τον Κανονισμό ΕΕ 679/2016, ΔιΜΕΕ 2018, σελ. 185 επ.
3. Αργυρός Α., Η αρχή της διαφάνειας και τα προσωπικά δεδομένα ή οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του Κράτους και η περίπτωση των προσωπικών δεδομένων , ΕλλΔνη 2008 , σελ. 961 επ.
4. Αρμαμέντος Π. / Σωτηρόπουλος Β., Προσωπικά δεδομένα . Ερμηνεία ν. 2472/1997 , 2005.
5. Γιαννόπουλος Γ., «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: οι νέες υποχρεώσεις και η ευθύνη του Υπευθύνου Επεξεργασίας», ΕφημΔΔ 2, 2017.199.
6. Ιγγλεζάκης Ι., «Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα», εκδ. Σάκκουλα, 2004.
7. Καραμπάς Ι. «Ο θεσμός του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων», διπλωματική εργασία, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, ΠΜΣ, Κατεύθυνση Δίκαιο, Τεχνολογία και Οικονομία, 2019.
8. Κάτση Ε., «Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων στον γενικό κανονισμό προστασίας δεδομένων (ΕΚ) 679/2016», διπλωματική εργασία, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δίκαιο και Πληροφορική, 2019.
9. Μαντζούφα Π., Συνταγματική προστασία των δικαιωμάτων στην κοινωνία της διακινδύνευσης, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2006.
10. Μήτρου Λ., «Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, Νέο Δίκαιο - Νέες Υποχρεώσεις -
11. Κοτσαλή Λ. Προσωπικά Δεδομένα(Ανάλυση- Σχόλια – Εφαρμογή), Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2016, 353 επ.
12. Παναγοπούλου-Κουτνατζή Φ., «Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ, Εισαγωγή και Προστασία Δικαιωμάτων», Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017.
13. Ππανταζόπουλος Α., Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στην πολιτική δίκη, ΕλλΔνη 2009, σελ. 1625 επ.

14. Περράκης Κ. «Το ζήτημα ορισμού ΥΠΔ (DPO) σε ελληνική εμπορική εταιρεία», μελέτη δημοσιευμένη στο NOB 2019,8.
15. Σωτηρόπουλος Β., «Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων- εγχειρίδιο για τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα- επικαιροποιημένο με τον Ν. 4624/2019», β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2019.
16. Τάσση Σ. «Η ιδιωτικότητα ως αντάλλαγμα για την ανάπτυξη τεχνολογικών καινοτομιών», ΔΙΜΕΕ 2014, 179
17. Χριστοδούλου Κ., Δίκαιο προσωπικών δεδομένων, Νομική Βιβλιοθήκη, 2020
18. Χρήστου Β., «Το δικαίωμα στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων», Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017.
19. L.Mitrou, “Greece: The New Data Protection Framework”, European Data Protection Law Review 1/2020, L. Mitrou, “The General Data Protection Regulation: A Law for the Digital Age?”, EU Internet Law, Regulation and Enforcement, Springer 2017.
20. ΔΕΕ C-307/22, FT (Copies du dossier médical)
21. ΔΕΕ C-487/21, F.F. v DSB
22. ΔΕΕ C-154/21, RW v Österreichische Post
23. https://edpb.europa.eu/system/files/2023-04/edpb_guidelines_202201_data_subject_rights_access_v2_en.pdf

Ιστότοποι (τελευταία επίσκεψη 13/02/2024)

1. <https://dataprotectionservices.gr>.
2. <https://securiti.ai/right-of-access-to-personal-data>.
3. <https://legal.ellak.gr>.
4. <https://commission.europa.eu>.
5. <https://www.offlinepost.gr>.
6. <https://gdpr-info.eu>.
7. <https://www.dpa.gr>.
8. <https://www.fsociety.gr>.
9. <https://eur-lex.europa.eu>.
10. <https://www.ey.com>.

11. <https://www.lawspot.gr>.
12. www.areiospagos.gr.
13. <https://www.piraeusbank.gr>.
14. <https://www.homodigitalis.gr>.
15. <https://www.eurobank.gr>.
16. <https://ejournals.lib.auth.gr>
17. <https://duth.gr/>
18. <https://www.uom.gr/>
19. <https://volton.gr/>
20. <https://zenith.gr/el/>
21. <https://www.cosmote.gr/>
22. <https://www.vodafone.gr/>
23. <https://nova.gr/>
24. <https://www.alpha.gr/>
25. <https://www.eurobank.gr/>
26. <https://www.intrum.gr/el/customer/>
27. <https://dovaluegreece.gr/>
28. <https://www.qquant.gr/>
29. <https://cepal.gr/>
30. <https://www.tiktok.com/el-GR/>
31. https://www.facebook.com/?locale=el_GR
32. <https://www.instagram.com/>